

IZ 6. SEJE CK ZK SLOVENIJE

GOSPODARSKA STABILIZACIJA, TRDNOST IN VARNOST

Prejšnji četrtek se je sestel centralni komitej ZK Slovenije, obravnaval naloge ZK pri uresničevanju stabilizacijskih prizadevanj v naši družbi, o tem je imel uvodno besedo Milan Kučan; obširen uvod v razpravo o nalogah ZK pri utrjevanju in razvoju SLO in družbene samostojnosti pa je imel Lojze Briški.

Milan Kučan je v imenu delovne skupine, ki jo je imenoval na 5. seji CK ZKS, najprej predstavil predlog sklepov o nalogah komunistov v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. Po razpravi je CK ZKS te sklepe tudi sprejel in sklep o organiziranosti občinskih konferenc ZKS. O vsebini teh sklepov smo tudi v našem Tedniku precej že zapisali, ko smo spremljali javno razpravo po 5. seji CK ZKS. Uresničevanje teh sklepov naj tudi vsestransko prispeva k uravnavanju gospodarskih tokov.

Za tem je Milan Kučan obširneje spregovoril o nalogah pri uresničevanju zelo enotno sprejete usmeritve gospodarske stabilizacije. Pri tem je poudaril, da bo marsikje treba plavati proti toku naših razvad, nedoslednosti in nedisciplin, saj je uresničevanje stabilizacijske politike tudi razredno in revolucionarno vprašanje tega časa. Zavedati se moramo, da se gospodarski in razvojni tokovi ne bodo ustalili sami po sebi, temveč bo za to potreben konkreten osebni in družbeni

prispevek ter odločno samoodpovedovanje in odrekanje vsakogar in na vseh ravneh.

Lojze Briški je poudaril, da sta družbena samostojnost in SLO sestavini našega družbenopolitičnega organiziranja in samoupravljanja, zato moramo ugotoviti, kako uresničujemo stališča in naloge XI. kongresa ZKJ in VIII. kongresa ZKS glede razvoja in utrjevanja družbene samostojnosti in SLO. Doseženo stopnjo obrambne in varnostne pripravljenosti moramo politično ovrednotiti in na temelju doseženih izkušenj in stanja, opredeliti vlogo in naloge ter odgovornost, organiziranost in dejavnost ZK za krepitev varnega razvoja družbe.

Komiteji ZA SLO IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO

Da bo samostojnost in obrambna aktivnost delovnih ljudi in občanov in njihovih samoupravnih organov učinkovita in da bo v njihovo samoupravno organiziranje vgrajena tudi vloga družbenopolitičnih dejavnikov, zlasti ZK, so potrebne tudi enotne normativne opredelitve. Novost te ureditve je med drugim tudi ustanovitev komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samostojnost na vseh ravneh.

Komiteji za SLO in družbeno samostojnost zagotavljajo enotnost in usklajevanje obrambnih priprav in samostojnih akcij, odgovorni so za varnostnopolitič-

ne razmere na vseh ravneh, prav tako pa so tudi za ukrepe, ki jih sprejemajo, odgovorni, če ne ukrepajo, pa bi morali. Ustanovitev komitejev za SLO in družbeno samostojnost in njihovo delovanje je del odgovornosti ZK, obenem pa je naša stalna naloga utrjevanje odgovornosti vseh temeljnih samoupravnih in družbenopolitičnih subjektov za varnost, obrambne priprave in oboroženi odpor, še posebej v organizacijah Socialistične zveze. V tako široki fronti organiziranih socialističnih sil imajo pomembno vlogo sindikati, ZSMS, ZZB NOV, ZRVS in vsa druga združenja občanov, družbene organizacije in društva.

Družbeno samostojnost moramo utrjevati in razvijati kot množično, organizirano in ustvarjalno delovanje in gibanje delovnih ljudi in vseh organiziranih sil v socialistični zvezi. Pri tem gre za trdo, vsakodnevno in ustvarjalno delo, za razvoj socialističnega samoupravljanja, za našo sposobnost in učinkovitost — spopadati se z vsakršnimi vsakdanjimi in širšimi problemi pri ustvarjanju družbenega materialnega in duhovnega bogastva. Prav to mora biti naša najboljša, najučinkovitejša obramba.

Lojze Briški je nato govoril o nalogah na posameznih področjih, o varnostnopolitičnih ocenah, ki morajo vedno in povsod izhajati iz realnega stanja, o vajah s področja samostojnosti in

obrambe, ki morajo biti zrcalo resnične usposobljenosti delovnih ljudi in občanov; o usklajevanju obrambnih priprav in načrtovanju med občinami in krajevnimi skupnostmi, kar mora biti stalna naloga in o večjem vključevanju ženske in mladih v sestavine SLO.

V razpravi so bile podrobneje opredeljene naloge na posameznih področjih našega delovanja. Med drugim je bilo poudarjeno, da je treba storiti več za razumevanje ekonomskega vidika neuvrščenosti, ki je življenjski interes vseh naših ljudi in občanov. Po drugi strani pa je zaradi pričujočih razmer v svetu, ko se vse več sporov rešuje s silo, zelo pomembno, da se obrambno dobro organiziramo. Zato je toliko bolj nujno, da še hitreje podružljamo odgovornost za ljudsko obrambo in družbeno samostojnost, saj se velika večina naših ljudi zaveda, da ima kaj varovati in braniti. Delovnim ljudem in občanom je treba odkrito govoriti o teh problemih, da bi lahko razkrinkali fasade, za katerimi se skrivajo nam tuji interesi. S tem bomo utrjevali zavest naših ljudi, da bodo sposobni na tem koščku naše zemlje vzdržati pritiske vseh, ki bi nam utegnili streči po svobodi.

Prav zato je izjemno pomembna dobra organiziranost na tem področju. Te naloge tudi že konkretno uresničujemo v vsaki občini, v vsaki krajevni skupnosti, temeljni in drugi organizaciji združenega dela ter samoupravnih interesov in delovnih skupnosti.

FF

TURNIR REPUBLIK IN POKRAJIN

Bratstvo — enotnost v Ptuj

Tekmovanje je zbralo 126 najboljših strelcev in strelk

(foto B. Rode)

Turnir republik in pokrajin je tradicionalno tekmovanje, ki ga vsako leto organizirajo v eni od socialističnih republik in avtonomnih pokrajin. Letos je bila prireditelj Strelska zveza Slovenije, ki je zaupala organizacijo občinski strelski zvezi Ptuj, pokrovitelj pa je bila skupščina občine Ptuj.

Tekmovanje s standardnim zračnim orožjem je bilo v soboto in nedeljo, 12. in 13. januarja na športnem strelišču v Ptuj. Športni funkcionarji, sodniki in zunanji sodelavci so lahko na dosegeno raven organizacije in izvedbe ponosni, to so potrdile tudi izjave vodij ekip in strelcev. Doseženi rezultati so pokazali, da sodi pokrito strelišče za zračno orožje, ki je ob športni dvorani Mladika, med najboljša v Jugoslaviji; obenem pa je največje pokrito strelišče v Sloveniji.

Podrobnosti o turnirju BRATSTVO — ENOTNOST preberite na 13. strani.

I. kotar

Republiška razstava malih živali v Ptuj

Društvo gojiteljev malih živali v Ptuj je organizator tretje republiške razstave malih živali, ki bo v športni dvorani Mladika v Ptuj v dneh od četrtega 24. do ponedeljka 28. januarja 1980. Da bi razstava čim bolj uspela so imenovali poseben koordinacijski odbor, v katerem so razen predstavnikov družbenopolitičnih organizacij tudi nekateri predstavniki združenega dela ptujске občine. Predsednik koordinacijskega odbora za pripravo republiške razstave malih živali je dr. Cveto Doplihar, predsednik SO Ptuj.

-OM

ORMOŽ

MOŽNOSTI RAZVOJA V LETU 1980

V resoluciji o politiki izvajanja družbenega plana občine Ormož v letu 1980, so na podlagi ocene doseženega družbenoekonomskega in socialnega razvoja v letu 1979 zapisali, da je v letošnjem letu moč pričakovati naslednje okvire razvoja:

Družbeni proizvod celotnega gospodarstva bi naj porasel za 29,8 odstotka in to nominalno, realno pa za 14 odstotkov. Glavni nosilci gospodarske rasti so industrijska proizvodnja, kmetijstvo in trgovina.

Proizvodnja v novi tovarni sladkorja, ki je bila leta 1979 v glavnem dokončana bo prispevala, da bo industrijska proizvodnja prevzela vodilno vlogo, saj bo ustvarjala že 30 odstotkov družbenega proizvoda v občini.

V kmetijstvu načrtujejo tudi v letošnjem letu povečanje proizvodnje grozdja, sadja, predvsem pa žit, mesa in sladkorne pese. Za doseganje tega cilja si bodo morale TOZD in zasebni kmetijski proizvajalci prizadevati, da povečajo proizvodnjo hrane in surovin predvsem z uvajanjem najsodobnejše tehnologije, melioracijami in izboljšavami plodnosti kmetijskih površin, s pridobivanjem novih obdelovalnih površin, z zaožbamami itd.

Trgovina se kot dejavnost v občini dokaj uspešno razvija, da bi zmanjšali odliv kupne moči prebivalstva iz občine, so bila glavna prizadevanja usmerjena v povečanje trgovskih zmogljivosti. Nosilka nalog za preskrbo prebivalstva v občini je Mercator — Žarja Ormož, ki tudi v letošnjem letu predvideva povečanje skladiščnih zmogljivosti v Ormožu.

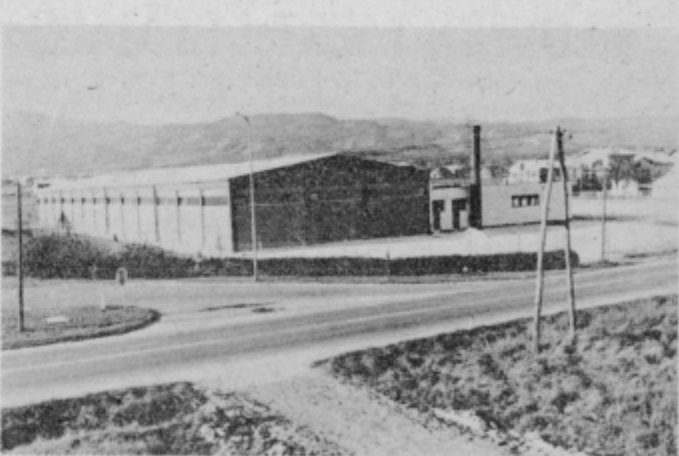
Ob tem načrtujejo, da bo v družbenem sektorju v letošnjem letu porasla zaposlenost za 11,1 %, od tega v materialni proizvodnji za 12,4 %, v negospodarstvu pa za 4,9 %. Tako bi se naj na izpraznjenih in novih delovnih mestih ob uresničitvi zastavljenih programov zaposlilo približno 360 delavcev. Povečanje produktivnosti dela v družbenem sektorju gospodarstva pa predvidevajo za 4,7 odstotka.

-u

SLOVENSKA BISTRICA

Krajši kilometri in manj skrbi

V okviru prireditev ob občinskem prazniku so v Slovenski Bistrici predali svojemu namenu prav gotovo pomemben trgovski objekt, skladiščno prodajne prostore Dom—Smreka. S skupno 300 kvadratnimi metri prodajne površine, 1700 kvadratnimi metri zaprtih in z okoli pet tisoč kvadratnimi metri odprtih skladiščnih prostorov, se ta objekt uvršča med najmodernejše prodajalne te vrste v Sloveniji.

Novi Dom—Smreka v Slovenski Bistrici je dobro založen.

Za prebivalce občine Slovenska Bistrica je ta pridobitev še posebnega pomena, saj si bodo prihranili mnoge kilometre poti in dragocenega časa, ki so ga doslej porabili za nabavljanje posameznih gradbenih materialov kot tudi materialov za opremljanje stanovanjskih hiš, saj so morali velikokrat, tudi za nepomembno stvar v Maribor ali druge kraje. Skupna naložba je veljala 20 milijonov dinarjev.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

O NALOGAH SINDIKATOV V EKONOMSKI STABILIZACIJI

V torek, 15. januarja so se na skupni seji sestali člani predsedstva občinskega sveta ZS Ptuj, predsedniki občinskih odborov sindikatov dejavnosti, svetov in komisij pri občinskem svetu ter razpravljali o aktivnostih sindikatov pri uresničevanju družbeno-ekonomske politike gospodarske stabilizacije v letu 1980. Leto, ki je pred nami je izredno zahtevno, saj bo potrebno v največji meri zagotoviti uresničevanje ukrepov gospodarske stabilizacije in v okviru tega slehernega zaposlenega zadolžiti za lastni in ustvarjalni prispevek, da bodo naša skupna prizadevanja v resnici dosegla svoj namen.

Občinski sveti zveze sindikatov so še posebej zadolženi, da cilje družbeno-ekonomske politike gospodarske stabilizacije približajo vsem delavcem v organizacijah združenega dela in družbenih dejavnosti. Zato je potrebno o tem spregovoriti tudi na posvetovanjih predsednikov osnovnih organizacij sindikata

in na občnih zbiorih osnovnih organizacij, ki so prav sedaj v teku. O ciljih gospodarske stabilizacije pa je potrebno razpravljati tudi v obravnavah zaključnih računov za leto 1979, saj je sprotno spremljanje rezultatov poslovanja ena temeljnih in vsakodnevnih aktivnosti sindikatov na vseh ravneh. V bistvu je stabilizacija dolgoročni proces, v katerem je potrebno maksimalno angažiranje in motivacija delavcev za boljše delitev po delu in tudi to, da bi delali vsi, ki so zaposleni.

V plane za leto 1980 je v skladu z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 in v okviru občine zagotoviti, da se bodo vgradila stabilizacijska prizadevanja ter takšno razporejanje dohodka in čistega dohodka za sredstva za osebne dohodke in skupno porabo v temeljnih organizacijah, ki je skladno z zastavljeno politiko. Potrebno bo zagotoviti takšno razporeditev čistega dohodka in sredstev za osebne

dohodke in skupno porabo v temeljnih organizacijah, da se bo masa večala počasneje kot sredstva za razširitev materialne podlage dela in rezerve organizacij združenega dela. Vse to pa je treba upoštevati tudi v razpravah ob zaključnih računih. V letošnjem letu bo v prizadevanjih za stabilnejše gospodarjenje potrebno zagotoviti smotnejšo izrabo proizvodnih zmogljivosti, znižati stroške vseh vrst, boljše organizirati delo, povečati proizvodnjo, odgovornejši odnos do nakupa tujih licenc, patentov in podobno.

Predsedstvo občinskega sveta pa je na tokrovi seji tudi razpravljalo o predlogu dogovora o oblikovanju družbenih svetov v občini Ptuj in pri upravnih organih SO Ptuj ter pripravah na skupščine konferenc osnovnih organizacij sindikata in občinskih odborov sindikatov dejavnosti v ptujski občini.

MG

KB MARIBOR — POSLOVNA ENOTA PTUJ

OBRESTI BODO PRIPISOVALI SKOZI VSE LETO

Pri Kreditni banki Maribor — Poslovni enoti Ptuj so povedali, da bodo v letošnjem letu skupno na dinarske in devizne vloge pripisali nad 44.000.000 dinarjev in dinarskih 26.717.000,00 dinarjev. Tako bodo dinarske vloge s pripisanimi obrestmi narastle na 418.678.000,00 dinarjev in devizne na 254.848.000,00 dinarjev. Med letom 1979 pa so se dinarske vloge povečale za 107.382.000,00 dinarjev in devizne za 69.271.000,00 dinarjev.

MG

Preteklo soboto že po novem

V zadnjem Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj je bil objavljen odlok o spremembi odloka o delovnem času trgovskih, gostinskih in obrtnih obratih v občini Ptuj. Odlok določa, da morajo biti ob sobotah trgovine na drobno odprte vsaj pet ur, najmanj dve trgovini z živili pa do 19. ure. Tako imenovani dežurni trgovini morata nuditi potrošnikom vsa osnovna živila v zadostni količini in izbiri ves čas, ko sta odprti, razpored dežurnih trgovin pa mora biti objavljen na vidnem mestu v vseh prodajalnah z živili.

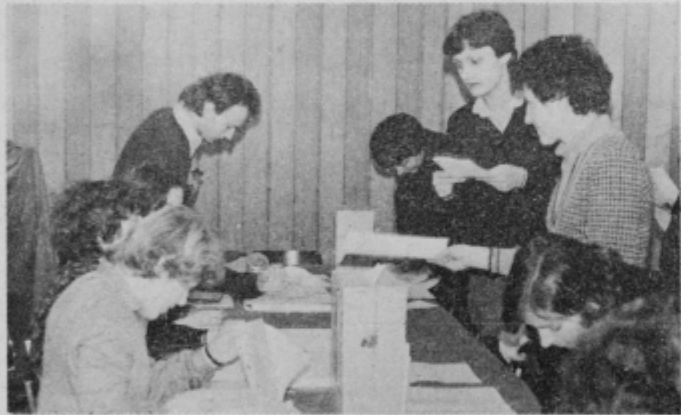
V trgovskem podjetju MIP Ptuj so se odločili za tak način poslovanja že preteklo soboto. Povedali so, da so tudi trgovci zadovoljni z določili odloka, saj so tako mnogi ob sobotah popoldan prosti prej kot pred sprejetjem omenjenega odloka. Kadrovskih težav zaradi novega delovnega časa ob sobotah nimajo, obstaja le bojazen, da v začetku ne bodo zagotovili dovolj predvsem mleka in kruha. Tak način dela je tudi zanje novost in morajo graditi na izkušnjah, ki jih bodo pridobili v prvih mesecih. Zato želijo opozoriti potrošnike na strpnost in upajo, da bodo začetne težave hitro premagali. Dogovorili so se tudi, da bosta dežurni trgovini vedno na takšnih lokacijah, da se bodo kupci razporedili kolikor se da enakomerno. Tako bo moč zagotoviti tudi optimalno oskrbo.

V vseh prodajalnah trgovskega podjetja MIP, ki oskrbuje potrošnike z živili, so na vidnih mestih objavljeni urniki dežurstev za celo leto, tako da bodo potrošniki dobro obveščeni. O dežurstvu ob sobotah pa bodo objavljena obvestila tudi v Tedniku in v radijskem programu.

N. D.

Najaktivnejše v samoupravnih organih

Zavedajoč se nalog, ki jih imamo v združenju Ljubljanski banki, smo delavci Kreditne banke Maribor Poslovne enote Ptuj konec decembra minulega leta izvedli volitve v samoupravne organe. Vemo, da je uspešno dela močno odvisna od tega, kako delujejo samoupravni organi v delovni skupnosti, zato smo vključili oz. izvolili predvsem mlade delavce, ki bodo ob pomoči starejših prav gotovo uspešno opravljali naloge.

Zaupamo mladim, zato smo jih tudi izvolili v samoupravne organe

Odgovornost, ki so jo z izvolitvijo sprejeli mladi delavci je prav gotovo velika, vendar si jo delijo skupaj z organizacijami sindikata, ZKS, ZSMS, saj je treba delovati enotno. Če bomo vse to upoštevali pri konkretnem delu, potem izvrševanje nalog v tej mandatu dobi ne bo tako težko, obenem pa nam bo vsem šola v izpopolnjevanju na področju samoupravljanja.

Besedilo in posnetek: Konrad Zorec

DENARJA DOVOLJ — DELOVNIH MEST PREMALO

Skupnost za zaposlovanje občine Ptuj je v letošnji delovni program zapisala, da bodo usposobili in zaposlili 35 delovnih invalidov. Delegati so na zadnji seji skupščine skupnosti menili, da je plan glede na možnosti zaposlovanja invalidov nekoliko nerealen, čeprav je sredstev za usposabljanje dovolj.

V ptujski občini je okrog 150 invalidnih oseb, ki bi jih lahko zaposlili glede na določila zakona o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb. Ob tem je treba opozoriti, da skupnost za zaposlovanje oziroma posebna komisija, ki obravnava invalide, daje mnenja in išče zaposlitev za invalide do 45. leta starosti. Večina delovnih invalidov se usposablja v organizacijah združenega dela, včasih je potrebno tudi dodatno šolanje ali pa delovna preizkušnja v rehabilitacijskem centru. Usposabljanje običajno traja dve leti, lahko tudi več, v organizaciji združenega dela pa morajo v tem času tudi prilagoditi dela in naloge za invalidno osebo. V delovnih organizacijah radi poudarjajo, da prilagoditev del in nalog terja precej finančnih sredstev, ob tem pa radi pozabljajo na človeka in njegove sposobnosti. Tudi invalidne osebe lahko s polno mero odgovornosti in z optimalno produktivnostjo pripomorejo k dobrim delovnim rezultatom.

Lahko pa navedemo nekaj delovnih kolektivov, ki si prizadevajo za zaposlovanje invalidnih oseb. To so TGO Gorenje TOZD Elektronika Ptuj, proizvodno podjetje Olga Meglič, Mesokombinat Perutnina Ptuj — le ta zaposluje predvsem učence iz osnovne šole s prilagojenim učnim programom, pa Agis in tukaj se seznam skorajda konča. Res je, da v ptujski občini nimamo tolikšnega števila invalidnih oseb kot v večjih industrijskih središčih, vendar bi morali s skupnimi močmi bolj skrbeti za invalide, ki so še sposobni delati in to tudi sami želijo.

N. D.

Klub samoupravljalcev — mesto za izmenjavo samoupravljalških izkušenj

V ptujski občini si že dalj časa prizadevamo za ustanovitev kluba samoupravljalcev. Pred leti so ptujski sindikati že vodili aktivnosti za njegovo ustanovitev, vendar uspeha ni bilo. Ob koncu preteklega leta pa so v občinskem svetu ZSS Ptuj na novo sestavili akcijski program, v katerem so zapisali, da je potrebno klub samoupravljalcev v najkrajšem času tudi ustanoviti.

Franc Klemenčič, podpredsednik občinskega sveta ZSS Ptuj je o dosedanjih pripravah na ustanovitev kluba povedal: »Klub samoupravljalcev nujno potrebujemo, saj lahko mirno trdimo, da premalo naredimo za samoupravno izobrazbo našega samoupravljalca. Polega tega pa smo edina občina v SR Sloveniji z nad 10.000 zaposlenimi, ki še nimamo kluba. Skozi razne oblike dela kluba, kot so posvetoval-

nja in problemske konference, bi lahko razreševali številne probleme samoupravljalške prakse, kot

Franc Klemenčič

foto: zk

so delitev po delu in rezultatih dela, varstvo pri delu, zdravstveno varstvo, delo delegatov in podobno.

Trenutno je v razpravi spremljen samoupravni sporazum o ustanovitvi kluba samoupravljalcev, ki določa, da bo klub redna oblika dela občinskega sveta ZSS Ptuj in kot takšen vključen v program dela sveta. Ustanovitev kluba samoupravljalcev tudi ne prinaša nebehne finančne obremenitve za združeno delo, zato smo mnenja, da je sporazum sprejemljiv za vse. Klub bo imel skupščino in izvršni odbor, ki bo skrbel za program dela in njegovo izvajanje. V občinskem svetu ZSS Ptuj pa bomo poskrbeli za vsa organizacijska dela, kar pomeni, da za ta opravila ne bomo dodatno zaposlovali delavcev. Združeno delo bi imelo le-to nalogo, da bi skrbelo za predava-

teljski oziroma drugi strokovni kader, ki bi aktivno sodeloval pri oblikah in metodah dela kluba samoupravljalcev. Aktivnost kluba naj bi potekala v združenem delu, to je v sredinah, kjer se določena problematika tudi javlja.

V združenem delu morajo do 25. januarja izvoliti delegate za ustanovno skupščino kluba, kakor tudi delegate za podpis samoupravnega sporazuma o ustanovitvi kluba samoupravljalcev. Po rokovniku, ki smo si ga zadali, je potrebno skupščino kluba konstituirati že v mesecu februarju. Zatem pa bi začeli z izobraževanjem in drugimi oblikami dela kluba. Kot prvo bomo v okviru kluba izvedli izobraževanje za novoizvoljene sindikalne delavce in delegate, je zaključil Franc Klemenčič.

MG

Skupščina raziskovalne skupnosti občine Ptuj o določilih novega zakona o raziskovalni dejavnosti

3. seja skupščine Raziskovalne skupnosti občine Ptuj je bila kljub ponovnem sklicu sicer sklepčna, vendar komaj, od 75 delegatov se je zasedanja udeležilo 39 delegatov. Kje je vzrok? Težko je sicer izbrati »krivca«, vendar pravgotovo drži, da tiči temeljni vzrok v delegacijah oz. konferencah delegacij. Te se sploh ne sestajajo ali pa je sestajanje zgolj formalno, ker je pač potrebno določiti delegata, ki se bo seje skupščine udeležil.

Res je sicer, da občinska raziskovalna skupnost nekako še ni našla pravega mesta v življenju in delu delovnih ljudi ptujske občine, vendar pa novi zakon o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih postavlja pred občinsko raziskovalno skupnost popolnoma nove naloge, ki pa nikakor ne bismele mimo združenega dela in krajevnih skupnosti. Ena od točk dnevnega reda zasedanja so bila namreč tudi izhodišča razvoja razisko-

valne in inventivne dejavnosti v občini v naslednjem srednjeročnem obdobju, ki pa žal med delegati, večina jih je bila iz krajevnih skupnosti, ni vzbudila nobene posebne pozornosti, saj v razpravi tako rekoč niso sodelovali.

Kako so delegacije oz. konference delegacij obravnavale navedeno gradivo ni znano. Vendar se hote ali ne hote vsiljuje misel, da ga v večini delegacij oz. konferenc delegacij sploh niso obravnavali. Zakaj razlika med dosedanjim in bodočo vlogo občinske raziskovalne skupnosti je preveč očitna, da bi jo lahko delegati ob prebiranju gradivu prezrli. Občinska raziskovalna skupnost namreč doslej ni bila neposredni udeleženec v svobodni menjavi dela. Sredstva za raziskovalno dejavnost so se združevala v okviru Raziskovalne skupnosti Slovenije za naloge skupnega programa in področnih raziskovalnih skupnosti, občinske raziskovalne

skupnosti pa so iz skupnega programa dobivale le sredstva za delovanje organov in strokovne službe skupnosti. V skladu z novim zakonom, pa v naslednjem srednjeročnem obdobju tudi občinska raziskovalna skupnost postaja neposredni udeleženec v svobodni menjavi dela, kar pomeni, da se bodo potrebna sredstva za izvedbo občinskega programa izvirno združevala v občini.

Združeno delo bo tako planiralo raziskovalno dejavnost na treh nivojih oziroma treh vsebinskih področjih in sicer na nivoju Raziskovalne skupnosti Slovenije, gre torej za skupni, nacionalni program, na nivoju posebnih raziskovalnih skupnosti, od posameznih TOZD in delovnih skupnosti ter njihovega področja dela je odvisno v katero posebno raziskovalno skupnost (10) bodo pristopili, ter na tretjem nivoju, ki predstavlja občinski program.

Raziskovalna dejavnost v občini je razdrobljena in neorganizirana. V mnogih delovnih organizacijah obstaja kadrovski potencial za raziskovalno delo, vendar pa se le majhen del strokovnjakov vključuje v to delo. Eden od odločujočih zaviralnih momentov je tudi zelo centralizirano odločanje v okviru Raziskovalne skupnosti Slovenije, kjer se tudi zbirajo sredstva.

Prav zaradi te raznolikosti in nepovezanosti raziskovalne dejavnosti v občini prihaja do izraza odločujoča vloga občinske raziskovalne skupnosti pri uveljavljanju določil novega zakona in poseben pristop k načrtovanju raziskovalne dejavnosti in vključevanje le-te v razvojne programe nosilcev planiranja v občini za naslednje srednjeročno obdobje. Seveda pa tak pristop zahteva najširšo angažiranost in podporo vseh družbenopolitičnih dejavnikov v občini.

N. B.

Za višjo raven zdravstvenih storitev

V preteklem tednu in tudi v dneh do konca januarja se bo na občinskih zbora sestalo več osnovnih organizacij sindikata, da ocenijo celovito aktivnost sindikata na vseh področjih političnega udejstvovanja. Še posebej pomembna je ocena usposobljenosti osnovne organizacije za aktivno uresničevanje vloge in nalog v samoupravnem združenem delu in v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. Dosedaj izvedeni občni zbori osnovnih organizacij sindikata kažejo, da se razprave bolj sučejo okrog problemov gospodarjenja kot o konkretnem uresničevanju nalog sindikalne aktivnosti.

Med organizacijami, ki so imele občni zbor v preteklem tednu, je tudi osnovna organizacija reševalne službe Ptuj temeljne organizacije II v okviru zdravstvenega centra Ptuj. Gre za sindikalno organizacijo, ki je po svojem stažu sicer zelo mlada, vendar je dosegla velike in pomembne uspehe. Zasluga ji gre, da se temeljna organizacija reševalna služba vedno bolj utrjuje, da dosega iz leta v leto boljše družbenoekonomske in politične položaje. Na občnem zboru so sindikalni delavci še posebej izpostavili stabilizacijska prizadevanja, ki so jih v največji možni meri tudi uresničevali; dejstvo pa je, da bi bili še bolj uspešni, če bi tudi

zaostri pogoje za prevoz z rešilnimi avtomobili in če bi imeli boljše delovne pogoje, predvsem pa je urejen bivalni prostor, bi bili ti rezultati lahko še boljši.

Slednji problem pa bodo lahko rešili le s skupno družbeno pomočjo. V prihodnje bo potrebno posebno pozornost posvetiti tudi opremi mehanične delavnice, da bo služba ob vsakem primeru lahko tudi uspešna in da ne bo nepotrebnih zastojev. Sindikalna organizacija bo v bodoče največjo aktivnost posvečala razvoju zdravstvenega centra, sprejemu samoupravnih aktov po zakonu o združenem delu, delitvi po delu in rezultatih dela, utrjevanju delegatskih odnosov, ljudske obrambe in družbene samozaščite, izobraževanju sindikalnih delavcev, informiranju delavcev ter drugim nalogam, ki so v skladu s sindikalnimi aktivnostmi v tekočem gospodarskem letu.

Sindikalni delavci reševalne službe Ptuj so na občnem zboru razrešili dosedanje sindikalno vodstvo ter se zahvalili za uspešno delo dolgoletnemu predsedniku Janezu Marinu in za novega predsednika izvolila Draga Vogrinca. Za delegata v občinski odbor delavcev zdravstva in socialnega varstva pa so izvolili Janeza Marina.

MG

SREDIŠČE OB DRAVI

Za dopolnitev opreme

Ob temeljni organizaciji združenega dela, ki imata svoj sedež v KS Središče ob Dravi načrtujeta v letošnjem letu vlaganje sredstev v dopolnitev opreme in tehnološko izpopolnitev.

Droga TOZD »Gosad« načrtuje v letošnjem letu dopolnitev opreme za predelavo gob in poljščin ter dokončanje prizidka za embalaranje sladkorja. S tem bo dosežena celovitost proizvodnega programa, racionalizacija proizvodnje, izkoriščanje zmogljivosti in ustvarjeni pogoji za povečan izvoz.

Prav tako načrtuje Slog — podjetje za notranjo opremo TOZD Središče naložbe za tehnološko izpopolnitev opreme, kar bo omogočalo racionalnejšo koriščenje materialov in boljše organizacijo dela.

-u

Odslej varnejši potniški promet

SLOVENSKA BISTRICA

Novo avtobusno postajališče, varnejši promet in manj nejasnosti za potnike.

Prav vseh težav pa z novo avtobusno postajo v občinskem središču niso uspeli rešiti. Naj-

bolj prisoten je postal problem dovoza in odvoza avtobusov na postajo, saj križišča v Slovenski

Bistrici niso temu primerno usposobljena, predvsem pa so preveč utesnjena, kar bo potrebno v kratkem rešiti, če se želimo izogniti prometnih zamaškov, predvsem ob praznikih in počitniških mesecih.

Skupno je naložba v novo avtobusno postajo v Slovenski Bistrici veljala šest milijonov dinarjev, od tega je 4,5 milijona vložil Avtobusni promet Maribor, 1,5 milijona pa hotel Planina-Statenberg Slovenska Bistrica.

V bistriškem kolektivu TOZD medkrajevni avtobusni promet pa že razmišljajo o novih izboljšavah za avtobusni promet. Iščejo možnosti za uvedbo lokalnega avtobusa, ki bi povezoval naselje Zg. Bistrico z avtobusno postajo, saj se je ta z novo lokacijo precej odmaknila. Po potrebi pa bodo uvedli tudi druge lokalne proge.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

TEDNIKOV POGOVOR Z DRAGICO VODA, PREDSEDNICO OK ZSMS PTUJ

Vloga mladih pomembnejša

Ob koncu nekega obdobja navadno ocenimo aktivnosti na določenem področju. Ugotavljamo napake in opozarjamo na njih, hkrati pa se zavzemamo, da v prihodnje do tega ne bi prišlo. Obiskali smo Dragico Voda, predsednico občinske konference ZSMS v Ptuj. Kmalu je stekel pogovor o aktivnosti ptujske mladine v letu 1979, pri čemer je Dragica Voda povdarila:

»Lahko rečem, da se je mladina ptujske občine v preteklem letu zadovoljivo vključevala v aktivnosti ob izvedbi volitev v krajevnih konferencah SZDL, še zmeraj pa ne moremo biti zadovoljni s prisotnostjo mladih pri uveljavljanju delegatskega sistema. O teh vprašanjih smo veliko razpravljali in prav zaradi tega je ena naših pomembnih nalog, da v bodoče na tem področju angažiramo še več mladih in s tem prispevamo k skupnemu reševanju družbenih problemov.

Zelo smo zadovoljni s področjem mladinskega prostovoljnega dela, saj skoraj ni bilo osnovne organizacije mladih, ki se ne bi vključila v katero koli izmed oblik prostovoljne delovne akcije. V preteklem letu je na republiških in zveznih mladinskih delovnih akcijah sodelovalo rekordno število brigadirjev iz območja ptujske občine in na kar smo še posebej ponosni, povsod so se zelo dobro izkazali. O tem pričajo številne udarniške značke, priznanja in traki akcij.

Tudi na področju sodelovanja z družbenimi organizacijami in društvi smo stanje izboljšali.

Bolj odgovorno smo začeli sodelovati, vendar je še veliko odprtih vprašanj in problemov s katerimi se bomo spoprijeli v letošnjem letu. Velik napredek smo naredili tudi na področju informiranja, ki je vsekakor pomemben element samoupravnega in demokratičnega odločanja. Izdali smo občinsko glasilo Gremo na delo, ki je gotovo doseglo svoj namen. Vendar morajo osnovne organizacije pri tem še tesneje sodelovati, predvsem z dopisovanjem.

Kako pa so bili mladi uspešni na področju izobraževanja ter predvsem, kako so sodelovali pri podružbljanju ljudske obrambe in družbene samozaščite?

»Mislim, da smo na področju marksističnega izobraževanja naredili korak naprej. Prav na tem področju pa mora delo v letošnjem letu še bolj zaživeti v vseh sredinah. Množično smo se vključili v akcijo nič nas ne sme presenetiti, prav tako v celotni sistem podružbljanja ljudske obrambe in družbene samozaščite. Posamezne osnovne organizacije v KS in v združenem delu so se še posebej izkazale pri tem. Z garnizijo Dušana Kvedra v Ptuj in nasploh z vojniki smo v lanskem letu še posebej dobro sodelovali, saj smo z združenimi močmi izvedli več akcij, od športnih, kulturnih in izobraževalnih do kviz tekmovanj, kjer smo v kvizu Mladost v pesmi besedi in spretnosti postali republiški prvaki.

Pomembne naloge so pred mladimi v letu 1980, še posebej moramo biti dosledni in realni na področju planiranja tako v združenem delu, kot v KS. Mladi se morajo zavedati, da je

njihova vloga pri tem zelo pomembna. Mladim moramo nadalje omogočiti dobro idejno politično izobraževanje, kajti kakovostno izobraževanje je trdna osnova na kateri lahko potem dalje gradimo mlado osebnost v različnih sredinah.

In čemu boste v letošnjem letu dali največ pozornosti?

»Vsekakor je naša prva in osnovna naloga še naprej vključevati mlade v sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Vemo, da nemirni svet v katerem živimo zahteva, da smo ob vsakem trenutku pripravljeni na obrambo tega, kar smo si pridobili. Pomembne naloge pa nas čakajo tudi pri uveljavljanju kolektivnega vodenja na vseh ravneh. Prehajamo v javno razpravo prav o tem vprašanju, zato je prav, da se vanjo vsi vključimo. Pred nami so volitve, torej potek dvoletnega mandata. Do septembra se moramo dogovoriti kako naprej. Vse te in številne druge naloge, ki jih nisem naštel, so zelo pomembne za nadaljnjo krepitev in delovanje mladinske organizacije v vseh sredinah. Upam, da bodo mladi odgovorno in angažirano pristopili k izpolnjevanju programov, ki so si jih zadali in, da bomo tako ob koncu tega leta lahko ugotavljali, da smo svoje delo uspešno dokončali. Vemo, da to delo zahteva dosti opovedovanja in prostega časa, zato želim vsem članom ZSMS ptujske občine kar največ uspehov in seveda osebnega zadovoljstva.

M. Ozmec

NOVI DELOVNI PROSTORI — NOVE MOŽNOSTI RAZVOJA

Cestno podjetje Maribor je bilo ustanovljeno leta 1961 na podlagi temeljnega zakona o cestnih podjetjih in republiškega zakona o skupnostih cestnih podjetij. Pred tem pa je bilo vzdrževanje cest v pristojnosti uprave za ceste SR Slovenije. Temeljna organizacija v Ptuj je bila ustanovljena v letu 1974 in je vključena v cestno podjetje Maribor, ki vzdržuje, gradi ceste na območju Koroške, pomurske in podravske regije ter vzdržuje vso regionalno in magistralno cestno mrežo ter velik del lokalnih in občinskih cest. Delovna organizacija s svojimi temeljnimi organizacijami še izvaja dela pri modernizaciji vozišč, novogradnji, gradnji

letu so dali največji poudarek prav izgradnji nove vzdrževalne baze na Zagrebski cesti v Ptuj, v katero se bo v kratkem preselila celotna temeljna organizacija, ker sedanji prostori v Rajčevi ulici v Ptuj ne ustrezajo tudi zato, ker ni možnosti za nadaljnji razvoj temeljne organizacije. Posebno težo pa so v preteklem obdobju dali zamenjavi stare mehanizacije z novo in pa dodatni opremlitvi za zimsko in letno vzdrževanje cest.

To bi bila kratka predstavitev temeljne organizacije, kot nam jo je podal njen vodja Stefan Zelko. Poleg rednega vzdrževanja magistralnih in regionalnih cest, je temeljna

lokalne skupnosti za ceste pa so načrtovane novogradnje cest: Vitomarci — Gabernik, Desenci — Florjan, Mostje — Hlaponci, Stanečka vas — Naraplje. To so tudi okviri za delo temeljne organizacije poleg rednega vzdrževanja. Zraven tega pa temeljna organizacija izvaja dela tudi za ostale naročnike.

Za tekoče leto, ki je obenem zadnje plansko leto sedanjega srednjeročnega programa načrtujejo, da bodo ustvarili okrog 73 milijonov celotnega prihodka. Pospešeno se v okviru temeljne organizacije pripravljajo na sprejem novih planskih dokumentov, čeprav je v tem trenutku čutili pri teh opravilih določeno stihijo. So pa že analizirali dosedanje uresničevanje planskih dokumentov, ocenili razvojne možnosti in začrtali smernice bodočega razvoja. Planska načrtovanja oziroma naloge potekajo usklajeno, saj imajo v okviru delovne organizacije organizirano plansko-analitsko službo; del planske službe pa dela tudi v sestavljeni organizaciji. Ta planska načrtovanja so še posebej pomembna, ko gre za novogradnje in nakup osnovnih sredstev.

Sprotna obravnava rezultatov gospodarjenja je postala sestavni del aktivnosti tako, da so delavci sprejeli to kot svojo stalno nalogo in tudi ogovorno pristopajo k vsem obravnavam periodičnih obračunov, še posebej zaključnih računov. Precej so pri tem storile ustrezne službe pri zbiranju in obdelavi podatkov. Pomembno pri tem pa je tudi informiranje zaposlenih, ki zlasti v zadnjem času utira nove poti. V okviru delovne organizacije imajo glasilo, ki izhaja tudi večkrat na mesec glede na potrebe, ki se pokažejo; posebne priloge pa so namenjene prikazu sprotih gospodarskih rezultatov.

V temeljni organizaciji posebno skrb posvečajo izboljšanju delovnih pogojev delavcev, saj le-ti delajo v težkih pogojih. Stefan Zelko poudarja, da pogoji dela niso samo težki, temveč tudi življenjsko nevarni. Še posebej so ti pogoji »aktualni« v zimskem času pri opravljanju zimске službe, ki je lansko leto terjala življenje dveh delavcev. Tako delovnih pogojev ne spreminjajo normativno, temveč vidijo rešitev v spremenjeni tehnologiji. Zato so v letu 1979 zabeležili kakovosten premik prav v opremlitvi zimске službe in v novo tehnologijo investirali prek dva milijona dinarjev. Poleg tega pa so izredno skrbno pripravili delovni načrt za zimsko službo, ki je tako organizirana, da razpolaga z vsemi podatki o stanju na cestah na celotnem območju, ki ga pokriva. Dežurna služba, ki dela neprekinjeno 24 ur, ima na razpolago 10 kamionov, ki so vsi opremljeni s plugi, pet motornih posipalcev in pet priklonih posipalcev. V okviru zimске službe pa je angažiranih okrog 40 delavcev, poleg tega pa še ostala mehanizacija. MG

Tanka snežna odeja je prekrila tudi ptujski grad. Razmeroma ostra zima v zadnjih dneh nas letos ni presenetila

Foto: M. Ozmec

avtocest in sedaj mejnega prehoda Sentiji. Delovna organizacija pa se v nadaljevanju združuje v sestavljeno organizacijo Cestno podjetje Slovenije, ki pokriva vso slovensko cestno mrežo.

V ptujski temeljni organizaciji je trenutno zaposlenih okrog 80 delavcev, specializiranih za vzdrževanje in gradnjo cest. Le-ta je v prihodku in dohodku delovne organizacije udeležena z 10-odstotki; pri investicijskih vlaganjih v letu 1979 pa skoraj s 30-odstotki. V preteklem

organizacija v okviru delovnega programa vezana tudi na srednjeročni plan za obdobje 1976—1980, kar zadeva izgradnje republiške cestne mreže in na plan lokalnih cest v občini Ptuj in Ormož. Predvidevajo, da bodo v letošnjem letu na območju ormoške občine gradili cesto Ormož — Središče in Pavlovci — Stročja vas; v občini Ptuj pa so predvidene naslednje novogradnje: Spuhlja — Ormož, Maribor — Ptuj, Slovenska Bistrica — Hajdina, Majšperk — Ptuj (odsek Hajdina — Apače); v okviru

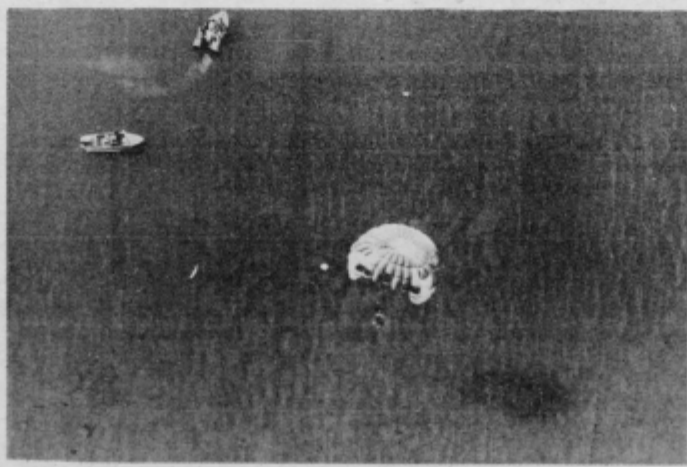
Jutri letna skupščina aerokluba Ptuj

V sindikalnem domu Franc Kramberger v Ptuj se bodo jutri popoldan na letni skupščini zbrali člani aerokluba Ptuj. Kot so zapisali na vabilo za sejo, bodo ocenili delo v preteklem letu in odgovorno zastavili načrt dela za leto 1980. Obravnavali bodo delo po posameznih sekcijah, izvajanje programa investicij in investicijskega vzdrževanja v obdobju 1976—1980, ki ga po finančnih možnostih kluba uresničujejo po prednostnem vrstnem redu, finančno izvedbo programa kluba v preteklem letu in finančno ovrednoten program za leto, sprejemali pa bodo tudi srednjeročni načrt razvoja in dela kluba za obdobje 1981—1985. Srednjeročni načrt vsebuje kadrovske, rast, učitelje in stalno zaposlene, potrebna finančna sredstva in vire, pregled investicij in investicijskega vzdrževanja ter pregled pomembnejših prireditvev. Med prireditvami bodo ob že tradicionalnih (Kurentov pokal, Ptujski padalski pokal) organizirali tudi prireditve republiškega in državnega ranga.

Med letošnjimi prireditvami bodo v maju Kurentov pokal veznih modelov v Markovcih, v avgustu Ptujski padalski pokal in v septembru Štajerski pokal.

Upravni odbor je za jutrišnjo skupščino pripravil tudi predlog višine članarine, v katero je všteta naročnina za revijo Krila, let nad panoramo Ptuja in obisk prireditvev, ki jih organizira aeroklub Ptuj.

L. kotar

S Ptujkega padalskega pokala v Podlehniku (foto I. Ciani)

Odličje Svobode Feliksu Bagarju

V Ljubljani je bila 24. decembra 1979 peta konferenca Zveze kulturnih organizacij Slovenije. Na njej so podelili tudi 43 odličij Svobode, najvišjih priznanj za dolgoletno prizadevanje, kvaliteto in uspešno vodstveno delovanje v ljubiteljskih kulturnih krogih, ki uživa med amaterji velik ugled.

Ob podelitvi je predsednik ZKOS, Jože Humer med drugim povedal:

»Med stotisoč slovenskih ljubiteljev so tisoči takih, ki na svojih plečih nosijo skupen tovor organizacijskih del, takih, ki s svojimi rokami oblikujejo izpovedno moč ljubiteljskih ustvarjalcev, takih, ki s svojo vero v poslanstvo kulture ožarjajo duha drugim, takih, ki znajo bolj od drugih vzbujati lakoto po kulturi in ki vedo, kako to lakoto nasiti. Med njimi jih je nekaj deset nosilcev odličja Svobode.

V čem je sijaj odličja Svobode? To je priznanje ljubiteljev za zasluge med ljubitelji. Lahko bi rekli: najvišje priznanje zaljubljenih za najbolj zvesto zaljubljenost. Sami odločite, ali vam je zaradi tega ljubo.

V družbi pa to priznanje toliko velja, kolikor pač ljubiteljstvo sploh. Z množičnostjo, prizadevanostjo, plodovitostjo in uspešnostjo vred menda tudi veljava ljubiteljskega kulturnega gibanja na Slovenskem po pravici raste. S prizadevanostjo, plodovitostjo in uspešnostjo, s katero ste si prislužili to odličje, torej hkrati z nami tudi vi skrbite za njegov sijaj, ga varujete in mu dodajate svetlobe. Delajte tako še naprej. Ne zaradi svoje zaljubljenosti vanj. Odličja naj bodo samo potrdilo, da je temu res tako.

Med dobitniki odličja Svobode za leto 1979 z zlatim listom, je tudi Feliks Bagar, sedaj sekretar zbora krajevnih skupnosti

skupščine občine Ptuj in vsestransko aktiven družbenopolitični delavec. Feliks Bagar si je to najvišje odličje svobode zaslužil za dolgoletno organizacijsko delo na področju kulturnega življenja delavcev in občanov občine Ptuj. Ko je bil tajnik občinskega sveta ZSS Ptuj, kasneje podpredsednik, so na njegovo pobudo začela medobčinska in medrepubliška srečanja bratstva in prijateljstva, prvotno le občin Ptuj, Varaždin in Čakovec, danes pa že devetih občin (4 iz SRS in 5 iz SR Hrvatske). V okviru teh tradicionalnih srečanj so najmožnejša kulturna srečanja delavcev in mladine. Vsa leta je Feliks Bagar najpriazdevnejši organizator teh srečanj in pobudnik razvijanja različnih oblik kulturnega življenja med delavci.

Čestitkam ob visokem priznanju se pridružuje tudi naše uredništvo!

KOMITE OK ZKS PTUJ

Uresničevanje sprejetih sklepov

Na današnji seji bodo člani komiteja OK ZKS Ptuj obravnavali uresničevanje sklepov, sprejetih na sejah komiteja in občinske konference v času od septembra do decembra lani. Pogovorili se bodo predvsem o tistih nalogah, ki jih v občinski organizaciji nismo uresnili, o odgovornosti nosilcev uresničevanja nalog. Posebno pozornost bodo namenili nadaljnim nalogam komunistov na področju stabilizacijskih prizadevanj, doslednega uresničevanja delegatskih odnosov v vseh okoljih in novi vsebini ter metodam dela komiteja in občinske konference.

N. D.

Priprave na začetek usmerjenega izobraževanja

V šolskem letu 1980/81 bomo začeli v SR Sloveniji uvajati usmerjeno izobraževanje za vse, ki se bodo vključili v prvi letnik usmerjenega izobraževanja. V sklop načrtovanih akcij in nalog pa sodi tudi poklicno usmerjanje in usmerjanje vpisa za mladino, delavce in občane, ki bodo v tem šolskem letu nadaljevali izobraževanje po končani osnovni šoli.

Usmerjeno izobraževanje obsega tri vrste izobraževanja: — za pridobitev strokovne izobrazbe, — za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe in za usposabljanje na delu in z delom. V prvih dveh letih srednjega izobraževanja je obvezna sestavina vseh vzgojnoizobraževalnih programov skupna vzgojnoizobraževalna osnova in predstavlja enoten standard splošne izobrazbe. Učenci, ki so se vpisali v letošnjem šolskem letu ali prej bodo lahko nadaljevali in končali izobraževanje v skladu z dosedanjimi predpisi.

Informacijo o poklicnem usmerjanju in usmerjanju vpisa v šole usmerjenega izobraževanja so že sprejele vse šole, delavske univerze ter vzgojnoizobraževalne organizacije za usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v duševnem in telesnem razvoju ter vrsta republiških in občinskih organov. Kot vsa leta letos bodo v skladu z rokovnikom akcij za usmerjanje vpisa tekla tudi posvetovanja v okviru združenj šol, aktivov ravnateljev ter družbenopolitičnih organizacij, kjer bodo nekatera nejasna vprašanja še razčistili.

mš

ORMOŽ

Skrb za razvoj gostinstva in turizma

Gostinstvo in turizem sta v ormoški občini bila doslej razdrobljena in nepovezana, čeprav so v zadnjih letih že dosegli večje uspehe pri prometu in nočitvah.

V programu za letošnje leto so si zadali kot prednostno nalogo dokončanje gradnje hotelskih in gostinskih zmogljivosti v hotelu Ormož. Z ureditvijo sob za prenočišča, prostorov za storitvene dejavnosti in dodatnega parkirnega prostora bo ustvarjena možnost, da bodo lahko hotelskim gostom nudili celovitejšo ponudbo.

Nadalje načrtujejo več pobud za razvoj kmečkega turizma, saj imajo zanj na območju občine dobre pogoje in možnosti. To področje bodo tudi statusno opredelili in ga bolj povezali z nosilcem gostinske turistične dejavnosti v občini.

-u

POSLOVNI ODBOR ZA GRADNJO CENTRALNE
GRAMOZNICE V PTUJU

Prednost ima nova lokacija

Prizadevanja za rešitev problema gramoznic in sploh pridobivanja gramoznih frakcij so v zadnjem času dosegla precejšen kvaliteten premik. Poslovni odbor za izgradnjo centralne gramoznice v Ptuj, ki se je sestel pred dnevi, si je zadal osnovno in glavno nalogo, da do konca januarja določi novo lokacijo za centralno gramoznico. Nosilec aktivnosti za pridobitev nove lokacije je po novem komunalno podjetje Ptuj, katerega član Jože Cvetko, je tudi predsednik poslovnega odbora. V nadaljevanju reševanja problema gramoznic bo potrebno zagotoviti tudi vrsto formalnih vprašanj, od sprejema poslovnika o delu odbora pa tudi do spremembe teksta v resoluciji o politiki ureditve družbenega plana občine v letošnjem letu.

Poslovni odbor je na zadnji seji tudi sklenil, da v sodelovanje pritegne še Cestno podjetje Maribor — temeljno organizacijo Vzdrževanje Ptuj. Soglašal je tudi, da pri iskanju strokovnih mnenj za rešitev problema gramoznic in pri določanju tehničnih rešitev, uporablja strokovna mnenja in predloge strokovnih služb, članic poslovnega odbora.

MG

Stanovanja za mlade družine — da ali ne

Kljub temu, da se lahko v ptujski občini pohvalimo, da smo v srednjeročnem obdobju od leta 1976 do 1980 zgradili kar za 24 odstotkov stanovanj več, kot smo načrtovali, je stanovanjska problematika pri nas še vedno krepko prisotna. Res je, da je še veliko takšnih družin, ki sicer že imajo stanovanje, vendar živijo v neprimernih pogojih, majhnih vlažnih sobah, brez sanitarij, brez vode in podobno. Še huje pa je tistim mladim družinam, ki bi rade začele živeti pa za to nimajo prave možnosti. Po navadi je zelo težko po sklenitvi zakonske zveze mlademu paru najti primerno stanovanje ali vsaj sobico. Prevladuje prepričanje, da staro in mlado ne gre skupaj, zato je le malo takšnih parov, ki ostanejo doma pri starših, če sploh imajo pogoje za to. Drugi gredo z dežele v mesto, kjer je zaslužek, kjer je »boljše življenje«. V mestu pa je veliko takih, ki čakajo na stanovanja, mnogo preveč, da bi lahko kmalu rešili vse probleme. Težave se množijo iz dneva v dan. Nezadovoljstvo raste, živci popuščajo, prihaja do prepirov, morda celo do pretepotov in žal tudi do ločitev, še preden mlad par sploh začne prav živeti. In zakaj?

Obiskali smo nekaj ptujskih delovnih organizacij in povprašali tiste, ki skrbijo za stanovanja, kako jim to uspeva. Kako skrbijo predvsem za mlade družine, mlade delavce, tudi tiste, ki so še samski. Pogovarjali smo se tudi s člani mladih družin.

Kako je s stanovanjsko problematiko v ptujskem AGIS-u, ki zaposluje okoli 1900 delovnih ljudi, o tem govori Štefan Murko, referent za družbeni standard delavcev:

«Stanovanjska problematika ni pereča le v Agisu, mislim, da je to širši družbeni problem. Ne samo za mlade družine, ampak za vse zaposlene in tudi za druge. V Agisu mladih družin ne evidentiramo kot posebno kategorijo pri dodeljevanju stanovanj, vse mlade družine — njihove članke vodimo pod enakimi pogoji, kot vse druge delavce. Posebna kategorija stanovanj pa so pri nas kadrovska stanovanja, ki jih nujno potrebujemo za pridobitev deficitarnih kadrov. V letu 1979 smo dodelili 6 stanovanj, od tega sta bili dve stanovanji sprosteni, štiri stanovanja smo dodelili nova, no med temi je bila le ena mlada družina.»

In kaj meni članica te mlade družine, ki je dobila edina stanovanje v Agisu?

«Zaposlena sem v TOZD Gumarna. Imam že pet let delovne dobe, moj mož, ki dela v TOZD Kovinska obdelava pa ima leto več. V letu 1978 sva zaprosila za stanovanje. Obe TOZD, kjer sva z možem zaposlena sta sporazumno dodelili kadrovska stanovanja. Naj še dodam, da je bil že skrajni čas. Doma imava dva otroka, eden ima 2 leti, drugi pa leto in pol. Doma nismo imeli primernih pogojev za življenje, stanovanje je bilo majhno. Težko smo živeli tam, prišlo je do raznih prepirov, kajti človek se počuti zelo nelagodno v takih okoliščinah. No, ko sva z možem zaprosila za stanovanje, so nama precej pomagali. Mislim, da se v Agisu tudi socialna služba dovolj trudi za reševanje takšnih in podobnih primerov.»

In kako je z reševanjem stanovanjskih problemov za mlade družine pri zasebnih obrtnikih?

«Stara sem 27 let in delam pri zasebnem obrtniku, kot fotografska pomočnica. Ker nisem mogla drugače, sva svoj stanovanjski problem rešila sama z možem. Prepričana sem, da za nas, delavce pri zasebnih obrtnikih ni dovolj poskrbljeno. Ne vem, zakaj niso sredstva za dodeljevanje stanovanjskih kreditov, ki se zbirajo pri združenju zasebnih obrtnikov, ločena. Mislim, da za to, ker še ni podpisan ustrezen samoupravni sporazum. Tako nisem dobila nobenega kredita, ki bi ga sicer nujno potrebovala. Nelogično se mi zdi tudi to, da delavci pri zasebnih obrtnikih nimamo možnosti dobiti solidarnostnih stanovanj. Do nasprotja prihaja predvsem v dejstvih; eno je, da po določenem sporazumu ali zakonu — točno ne vem, delavci pri zasebnih obrtnikih ne smemo imeti nižjega osebnega dohodka, kot ga ta določa, drugo, takšna višina osebnih dohodkov pa nam popolnoma zbije točke pri dodeljevanju solidarnostnih stanovanj. No, če imaš dobro voljo, se da vse rešiti. Z možem sva začela graditi pred petimi leti, sedaj imava hišo pod streho in že živimo v njej. Hudo pa me boli to, da si človek naravnost odtrga od svojih najnujnejših življenjskih potreb velik del sredstev za gradnjo. Lahko bi rekla, da celo strada in ko si v petih letih ob pomoči vseh sorodnikov in znancev zgradi hišo — bolj skromno seveda — potem pa ti pošljejo domov komisijo za ugotavljanje izvora premoženja. Tam, ki pa bi to bilo zares potrebno pa ne ukrepajo.»

Sice pa vse le ni tako tragično. Zdenka Triler, referent za poslovne in stanovanjske prostore pri Samoupravni stanovanjski skupnosti v Ptuj nam je o problematiki dodeljevanja stanovanj mladim družinam povedala:

«Od leta 1975, ko je bil zgrajen prvi blok iz sredstev solidarnostnega sklada občine Ptuj, v Kvedrovi ulici pa do danes, z blokom B 6 v Kraigherjevi ulici, je bilo mladim družinam dodeljeno 123 stanovanj. Od tega v letu 1979 kar 26 enosobnih stanovanj. Zanimiv je podatek, da lahko rešimo letno le 10 odstotkov vseh stanovanjskih problemov, če pa prištejemo še solidarnostna stanovanja, ki so vsako leto na razpolago, pa znaša nad 30 odstotkov. Če bo tako naprej lahko pričakujemo, da bo z leti ta problematika le rešena.»

V delovni organizaciji Mercator Izbira Panonija Ptuj smo o problematiki dodeljevanja stanovanj zvedeli:

«Po prednostni listi iz leta 1978 je v lanskem letu bilo dodeljenih 10 stanovanj. Večina teh stanovanj je že vseljena, nekaj pa jih bo še to leto. Kar 8 stanovanj je bilo dodeljenih mladim delavcem. Po prednostni listi samoupravne stanovanjske skupnosti pa bo dobilo stanovanje še 6 mladih družin naših delavcev. Kljub temu je ostalo še 40 nerešenih vlog samih mladih družin ali delavcev. Poseben problem je reševanje stanovanjskih problemov samcev, saj se njihove vloge iz leta v leto nabirajo. V Ptuj ni samskih domov, garsonjere pa so drage, razen tega jih niti ni več možno kupiti. Zaradi pomanjkanja sredstev za stanovanjske namene smo vloge samcev odlagali. V letu 1979 smo kupili prvo garsonjero za samskega delavca, za prihodnje pa predvidevamo še več stanovanj. Predvidevamo tudi preurediti stanovanjsko stavbo na Potrčevi v stanovanja za samce. S tem bi rešili velik problem.»

Prepričani smo, da bi tudi v drugih delovnih sredinah odgovarjali podobno, zato naj bodo ti odgovori dovolj. Vsekakor zadostujejo zaustvaritev določenega mnenja o tem problemu.

M. Ozmeč

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST PTUJ

Kako plačujemo stanarine, najemnine in centralno kurjavo?

Nič kaj redno, so nam povedali na SSS občine Ptuj. Ob koncu preteklega leta so posalali prek 1000 opominov dolžnikom stanarine in prek 100 tožb. Okrog 30 % nosilec stanovanjske pravice ni poravnalo stanarine mesec dni, pol leta ali celo za celo leto. Tudi za centralno ogrevanje stanovalci ne plačujejo redno.

Po stanovanjski pogodbi je nosilec stanovanjske pravice dolžan plačati stanarino do 14. v naslednjem mesecu. Stanovanjska skupnost lahko s sodnim postopkom izterja stanarino, ko je tožba pravno močna in nosilec stanovanjske pravice stanarine ne poravnava, lahko stanovanjska skupnost takega stanovalca

izseli v stanovanje z nižjo stanarino. Žal, — ali pa na srečo — je takih praznih stanovanj zelo malo oziroma jih sploh ni. Med dolžniki stanarine je mnogo takih, ki so v solidarnostnih stanovanjih in prejema subvencijo — delno nadomestilo za stanarino, pa niti razlike do polne stanarine ne plačujejo redno.

Tudi najemnin, ki so glede na republiško povprečje najnižje v Sloveniji, najemniki lokalov ne plačujejo redno. Za ilustracijo podatek: v Ptuj je najvišja najemnina za kv. meter 26 din, v Slovenj Gradcu pa 50 din. Kljub temu je pri najemninah 54 dolžnikov, ki morajo po-

ravnati najemnino v skupni vrednosti 95.000 din. Vsega skupaj je v ptujski občini 300 najemnikov. Najemnine redno plačujejo organizacije združenega dela, to pa ne velja za zasebne obrtnike.

Natančni podatki o dolžnikih stanarin, najemnin in centralnega ogrevanja bodo znani ob zaključnem računu. Morda jih bo takrat že nekaj manj kot danes. Treba je reči, da so med dolžniki stanarin tudi taki, ki imajo dovolj visoke dohodke, pa svojih obveznosti ne poravnajo pravočasno. In čeprav pravimo, da ob koncu leta radi poravnamo račune, to za nekatere ne velja.

N. D.

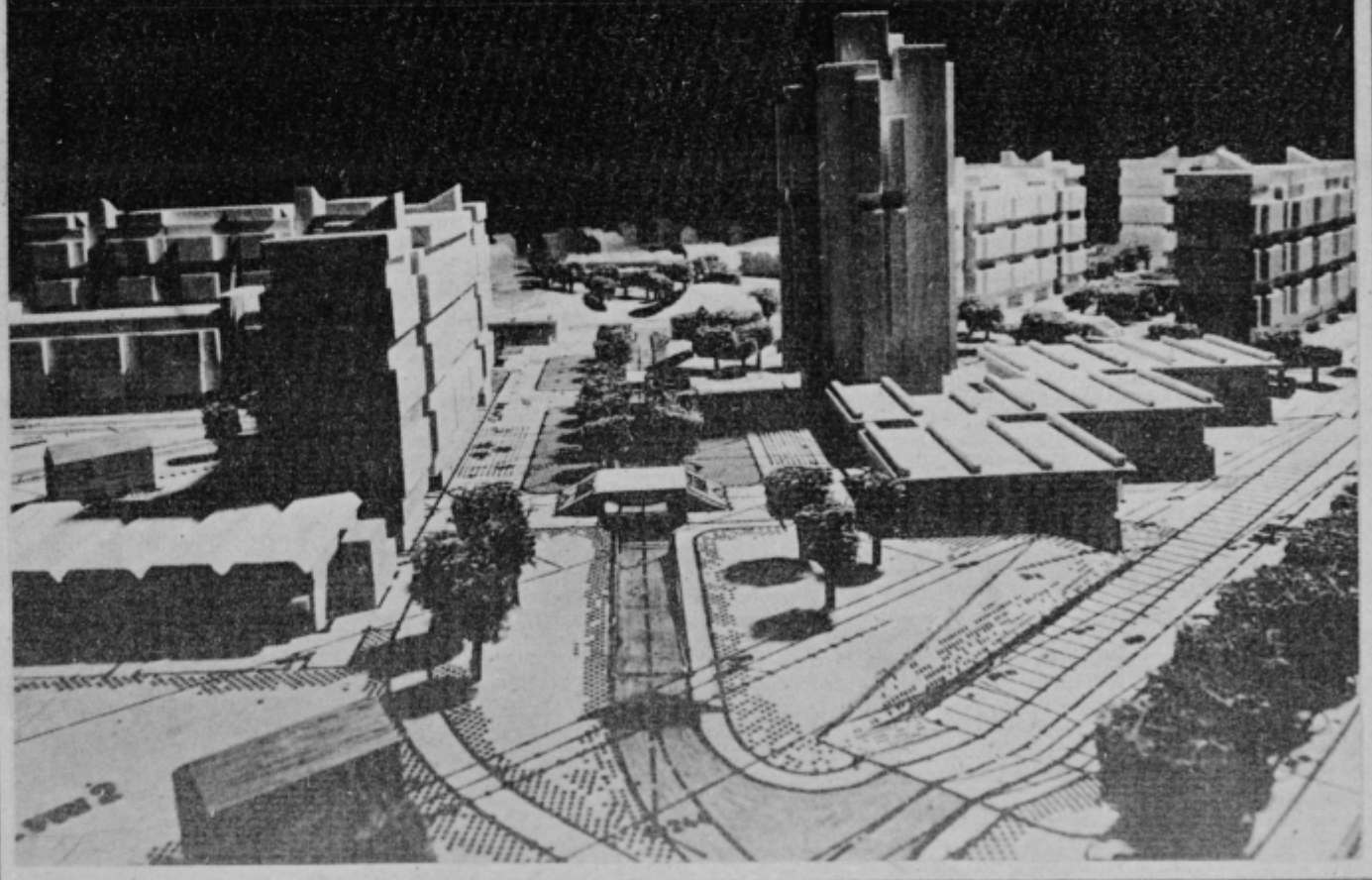
Ljubljanska banka

Tudi z manjšimi rednimi mesečnimi plogi se da v določenem času veliko privarčevati.

Če se odločite namensko varčevati za stanovanje, dobite npr. po štirih letih na privarčevani znesek kar 200 % kredita.

Vse podrobnejše informacije vam bodo dali v vaši banki.

vam pomaga s posojilom
do stanovanja

KRAJANI ORMOŽA V NEDELJO VSI SVOJ ZA SAMOPRISPEVEK!

V nedeljo, 20. januarja bodo vsi krajanje z območja krajevnih skupnosti Ormož, ki so vpisani v splošni volilni imenik, pa tudi mlajši od 15 let naprej, ki so že v delovnem razmerju, odšli na glasovalna mesta in se s svojim ZA odločili za hitrejši napredek krajevnih skupnosti v naslednjih petih letih. Prav gotovo bodo zelo redki tisti, ki bi bili proti napredku svojega kraja.

Referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za sofinanciranje programa gradnje komunalnih in družbenih objektov na območju krajevnih skupnosti, bo torej v nedeljo. Glasovalna mesta bodo odprta od 7. ure

zjutraj do 19. ure zvečer. pričakujejo pa, da bo večina glasovalnih upravičencev oddala svoj glas ZA že v dopoldanskem času.

Skupščina krajevnih skupnosti razgrinja pred svojimi krajanje tudi pregled gradenj investicijskih objektov v KS Ormož v razdobju od leta 1975 do 1979. Iz pregleda je podrobneje razvidno, kaj vse je bilo opravljeno in iz katerih virov in koliko je bilo zbrano denarja, koliko so posamezna dela veljala.

Prav tako pomemben je program za razdobje od 1980 do 1984, z navedbo objektov, ki bi jih zgradili, njihova predračunska vrednost

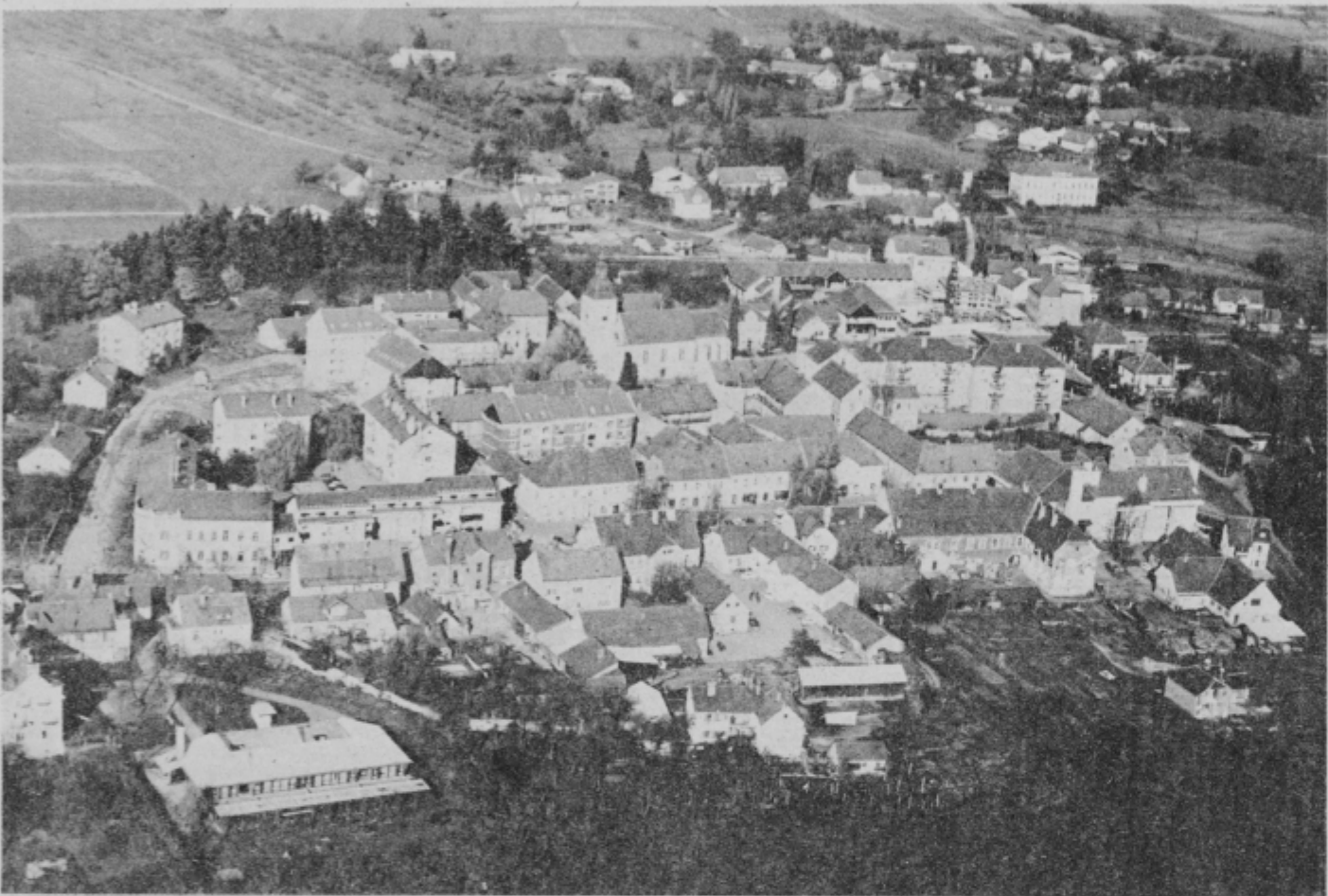
in združevalci sredstev. Prav iz tega programa je razvidno, kako pomembno je, da se krajanje odločijo za samoprispevek, ker brez tega ne bo deleža od drugih združevalcev sredstev.

Skupščina s svojimi organi in družbenopolitične organizacije krajevnih skupnosti Ormož pričakujejo, da bodo vsi glasovalni upravičenci prišli na glasovalna mesta in da bodo s svojim odločnim ZA samoprispevek z ogromno večino odločili, da žele hitreje napredovati, si čimprej modernizirati ceste, zgraditi druge nujno potrebne objekte za lažje delo in življenje v okolju svojega bivanja.

Program gradnje komunalnih in drugih objektov

v krajevni skupnosti Ormož od 1980 do 1984

Vrsta objekta in dela	Predračunska vrednost	Združevalci sredstev
KRAJEVNE CESTE — ASFALTIRANJE:		
Ključarovi — Runeč 1,5 km	300.000	iz samoprispevka občani po pogodbah
	300.000	SIS
Pušenci — vas 0,8 km	700.000	iz samoprispevka občani po pogodbah
	700.000	SIS
Frankovci 1,8 km	1.000.000	iz samoprispevka občani po pogodbah
	1.000.000	SIS
Loperšice 1,0 km	550.000	iz samoprispevka občani po pogodbah
	550.000	SIS
Naselje novi Hardek 1,0 km	550.000	iz samoprispevka pogodbah
	550.000	dinarjev
SKUPAJ 6,1 km	7.000.000	
2. UREJEVANJE NASELJA — SKUPAJ:		
	9.070.000	dinarjev, od tega
	4.063.000	iz samoprispevka
	3.000.000	od mestnega zemljišča
	700.000	SIS
	700.000	delovne organizacije
	607.000	občani po pogodbah
Razdeljeno na posamezne objekte:		
— Školjbrova ulica — asfalt.	100.000	iz samoprispevka
	800.000	od mestnega zemljišča
	50.000	občani po pogodbah
— Vrazova ulica, zgradba SIS ob hotelu	100.000	iz samoprispevka
	800.000	od mestnega zemljišča
	50.000	občani po pogodbah
— Pešpot do TJK	600.000	od mestnega zemljišča
	700.000	SIS
	700.000	delovne organizacije
— Nekategorizirane ceste in cestna razsvetljava	2.000.000	iz samoprispevka
— Razdelitev po vaških svetih:	207.000	traktoristi in avtoprev.
DOBRAVA		
	54.300	iz samoprispevka
	20.700	traktoristi in prevoz.
FRANKOVCI		
	279.300	iz samoprispevka
	20.700	traktor, in prevoz.
HARDEK		
	79.300	iz samoprispevka
	20.700	traktor, in prevoz.
HUM		
	561.300	iz samoprispevka
	20.700	traktor, in prevoz.
KLJUČAROVCI		
	279.300	iz samoprispevka
	20.700	traktor, in prevoz.
LEŠNICA — LEŠ. VRH		
	179.300	iz samoprispevka
	20.700	traktor, in prevoz.
LOPERŠICE		
	79.300	iz samoprispevka
	20.700	traktor, in prevoz.
LITMERK		
	129.300	iz samoprispevka
	20.700	traktor, in prevoz.
PAVLOVCI		
	179.300	iz samoprispevka
	20.700	traktor, in prevoz.
PUŠENCI		
	179.300	iz samoprispevka
	20.700	traktor, in pgevoz.
— Pokopališča: ORMOŽ	200.000	iz samoprispevka
	200.000	občani po pogodbah
HUM		
	150.000	iz samoprispevka
	50.000	občani po pogodbah
— Kanalizacija in parkirni prostor ob pokopališču Ormož	1.313.000	iz samoprispevka
	300.000	od mestnega zemljišča
ob pokopališču Hum	200.000	iz samoprispevka
— Naselje Duga lesa — ureditev naselja in okolja	500.000	od mestnega zemljišča
	50.000	občani po pogodbah
3.VODOVOD:(primarni in sekundarni)	6.000.000	iz samoprispevka
— Dobrava	8.000.000	SIS
— Litmerk	2.000.000	občani po pogodbah
— Lešniški vrh		
— Lešnica		
— Ključarovi		
Loperšice in Frankovci (sekundarni vod po pogodbah), transformator Hum in Pavloci.	300.000	iz samoprispevka
Litmerk leta 1983		
4. OTROŠKI VRTEC DUGA LESA	2.000.000	iz samoprispevka
5. TELESNA KULTURA — športni park	983.000	iz samoprispevka
6. KULTURA — društva in organizacije	500.000	iz samoprispevka
7. FUNKCIONALNI IZDATKI	700.000	iz samoprispevka
SKUPNI PREGLED:		
17.556.000 din iz krajevnega samoprispevka		
3.000.000 prispevka za mestno zemljišče		
9.500.000 din SIS za komunalno in cestno dejavnost		
700.000 din delovne organizacije		
5.707.000 din prispevek občanov po pogodbah		
SKUPAJ: 36.463.000 dinarjev		Krajevna skupnost Ormož

Ormož s svojo slikovito okolico novembra 1979

Foto: I. Ciani

REKAPITULACIJA

o realizaciji gradenj investicijskih objektov
KS Ormož v razdobju 1975 do 1979

1. Cesta Ormož—Lešnica Spodnji Ključarovi predračunska vrednost zbrana sredstva:	3.000.000.00
— samoprispevek OD	3.276.666.— din
— občani pogodbe	306.142.— din
— komunalni sklad	650.000.— din
— krediti	2.500.000.— din
Skupaj vloženo	4.232.808.00
2. Mrliška vežica — predračunska vrednost zbrana sredstva:	800.000.00
— samoprispevek OD	2.130.747.— din
— samoprispevek KD	70.000.— din
Skupaj vloženo	2.200.747.00
3. Nekategorizirane ceste: predračunska vrednost zbrana sredstva:	1.000.000.00
— prispevek KD	1.000.000.— din
— prispevek OD	73.086.— din
Skupaj vloženo	1.073.086.00
4. Kulturni dom — adaptacija — predračunska vrednost zbrana sredstva:	3.500.000.00
— samoprispevek OD	950.000.— din
— OKS Ormož	301.000.— din
— RKS	2.080.000.— din
— krediti	1.100.000.— din
Skupaj vloženo	3.331.000.00
5. Otroško igrišče — predračunska vrednost zbrana sredstva:	76.840.000
— prispevek OD	76.840.00 din
Skupaj vloženo	77.000.00 din
6. Urejanje naselij — predračunska vrednost zbrana sredstva:	1.700.000.00 din
— prispevek mest. zemljišča	1.175.398.— din
— občani pogodbe	467.922.— din
Skupaj vloženo	1.643.320.00 din
7. Vodovod Litmerk — predračunska vrednost zbrana sredstva:	1.000.000.00 din
— komunalni sklad	500.000.— din
— občani pogodbe	500.000.— din
Skupno vloženo v naslednjem razdobju 1980/84	
8. Vodovod Pušenci, delo opravljeno izven programa — breg — občani pogodbe	44.800.— din
— vas spodaj — občani pogodbe	151.000.— din
Skupaj vloženo	195.800.— din
9. Asfaltiranje krajevnih cest Pušenci izven programa — vas naselje	
— samoprispevek	169.200.— din
— občani pogodbe	40.800.— din
— sladkorna tovarna	210.000.— din
Skupaj vloženo	420.000.— din
Asfaltiranje na bregu Pušenci: predračun	248.250.00 din
— samoprispevek	220.000.— din
— občani pogodbe	220.000.— din
Grobi asfalt položen — račun še ni predložen.	

Telefoni napeljeni izven programa:

— Naselje Dobrava—Litmerk—Lešniški vrh	120.000.— din
— občani pogodbe	50.000.— din
— SO — TO Ormož	70.000.— din
— Slovin—Jeruzalem Ormož	240.000.— din
Skupaj vloženo	
— Naselje Hardek	
— občani pogodbe	105.000.— din

Vodna skupnost „Drava“ je v tem obdobju regulirala pušenski potok, sedaj pa vrši regulacijska dela na frankovskem potoku „RAČJAK“.

PO PROGRAMU V RAZDOBJU 1975 DO 1979

— Predračunska vrednost	11.076.840.— din
— skupaj vloženo	12.557.961.— din
— in sicer:	
— prispevek od OD	6.507.339.— din
— prispevek od KD	1.070.000.— din
— prisp. od mest. zemlj.	1.175.398.— din
— komunalni sklad	650.000.— din
— občani pogodbe	774.224.— din
— Obč. kultur. skupnost	301.000.— din
— Rep. kultur. skupnost	2.080.000.— din
— KREDITI:	3.600.000.— din

IZVEN PROGRAMA V RAZDOBJU 1975 DO 1979

— skupaj vloženo	1.390.800.— din
— in sicer:	
— samoprispevek	379.200.— din
— občani pogodbe	681.600.— din
— Sladkorna tovarna	210.000.— din
— SO — TO	50.000.— din
— Slovin	70.000.— din

SKUPAJ VLOŽENO 13.948.761.— din

Predstavitev s podatki

Krajevna skupnost Ormož ima trenutno 4.181 prebivalcev. Obsega nekaj nad 36 kvadratnih kilometrov ali točno 3648 ha. Skoraj neverjetno, vendar je res, skupno ima 999 hiš (če bosta dve na novo zgrajena in ena stara podrti, jih bo točno tisoč). Skupno je 1.114 gospodinjstev. Zaposlenih je 1.353 krajanov, od tega 778 moških in 575 žensk, zaposlenih v krajevni skupnosti je 938 krajanov, 415 pa je zaposlenih izven KS. Kmetov je 1.028, obrtnikov 55 in dva iz skupine samostojnih poklicev. Upokojenecv in invalidov je skupno 388 in 110 kmečkih upokojenecv, nad 70 let starih občanov je 276. na začasnem delu v tujini pa 80 takozvanih domcev.

Zanimiv je še podatek, da je stari katastrski dohodek znašal 1.529.220 dinarjev, po novem ovrednotenju pa znaša katastrski dohodek 6.330.261 dinarjev.

Viri sredstev za financiranje programa 1980—1984

Za izvedbo programa, ki ga je sprejela skupščina KS Ormož za obdobje od leta 1980 do 1984 bi morali skupno zbrati 36.463.000 dinarjev, od tega skoraj polovico ali 17.556.000 din iz krajevnega

samoprispevka, ostalo pa iz drugih virov. Celotna finančna zgradba je taka-le: Na referendumu se bodo v nedeljo krajanje odločali za naslednje prispevne stopnje:

2 % prispevka od osebnega dohodka, tako bi sev petih letih zbralo:	14.130.000 din
4 % prispevka od katastrskega dohodka:	1.266.000 din
3 % od odmere osnove za obrt:	800.000 din
2 % od pokojnin in invalidnin:	1.260.000 din
zdomci letno po 1000 din. v 5 letih:	100.000 din
SKUPAJ:	17.556.000 din
Prispevek za uporabo mestnega zemljišča:	3.000.000 din
Prispevek od občanov po pogodbah:	5.707.000 din
SIS za komunalno in cestno dejavnost:	9.500.000 din
Prispevek delovnih organizacij:	700.000 din
SKUPAJ ZA IZVEDBO PROGRAMA:	36.463.000 din

Objavljati je treba točne podatke

V Tedniku z dne 20. decembra 1979 je Albert Ozvatič v članku: Uspešna prizadevanja za razvoj krajevne skupnosti Velika Nedelja na strani 11 navedel neresnične podatke.

V odstavku, ki se nanaša na grad Velika Nedelja, je zapisano, da je IS SO predlagal, da se obnova gradu preloži na naslednje srednjeročno obdobje, kar ni točno. Predlog IS SO se je nanašal le na odstranitev prizidka h gradu, ki je novejšega datuma. Ker so za odstranitev prizidka potrebna določena sredstva, teh pa občinska kulturna skupnost ni imela planiranih v tem srednjeročnem obdobju, je bil predlog IS SO prav gotovo pravičen.

Občinska kulturna skupnost Ormož je v tem srednjeročnem obdobju imela planirano ureditev strehe in ostrišja na gradu Velika Nedelja. Sredstva bi zagotovili: OKS, kulturna skupnost Slovenije in samoupravna stanovanska skupnost Ormož. Občinska kulturna skupnost je za ta namen imela planirano 50.000. -din; vložila pa je do letos 270.000,00 din, torej precej več kot je prvotno namenila. To pa iz razloga, ker kulturna skupnost Slovenije ni izpolnila svoje obveznosti, zato ker grad ne spada med spomenike I. kategorije. Od kod torej podatki, da je OKS sredstva porabila za ureditev doma kulture v Ormožu?!

Preureditev gradu za razstave ipd. pa je OKS v smernicah za naslednje srednjeročno obdobje jasno nakazala. Naša velika želja pa bi bila, da bi tudi krajevna skupnost Velika Nedelja pokazala več zainteresiranosti in uredila tisto, kar se da urediti brez sredstev (okolica gradu) — stanovalci.

To ni prvi primer, da priobčite članke, ki so neresnični, z nepreverjenimi podatki pri odgovornih OKS. Smatramo, da je objavljanje takih člankov skrajno neresno in žaljivo za delo izvršnega odbora in skupščine OKS. Ali pa so taki članki zahvala za sredstva, ki jih OKS po svojih možnostih daje Tedniku.

Želimo, da Albert Ozvatič objavi točne podatke in se opraviči vsem odgovornim v OKS.

Predsednik IO OKS Ormož
Viktor Stajnkó

Za varnost obiskovalcev

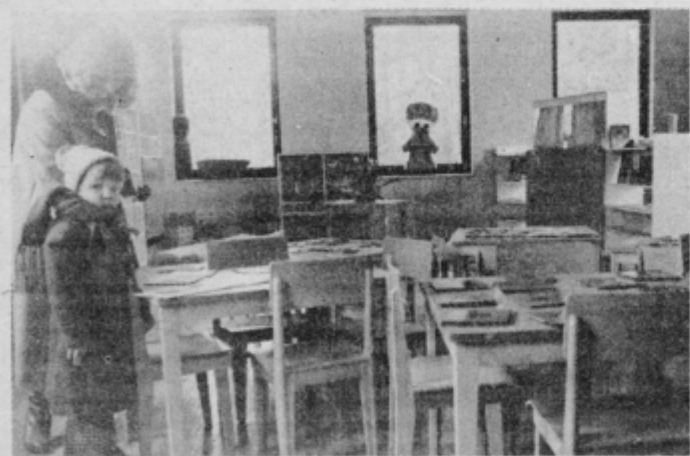
Ko govorimo o varnosti občanov, naj velja to tudi za obiskovalce pri ribniku v Podlehniku. Na posnetku se vidi, kako malo skrbi posvečamo varnemu prehodu pešcev, ki so ga napravili na zgornji strani ribnika. „Brv“ je okroglo zverženo deblo, kjer lahko kaj hitro pride do nesreče, ker žal vsi ljudje ne znajo plavati. Če do nesreče pride, bomo prav gotovo takoj ukrepali, premalo pa smo pozorni na to, da bi delovali preventivno, onemogočali, da pride do takih in podobnih nesreč. Zato naj velja pravilo, da je varnost ljudi in družbena samozagata potrebna povsod.

Besedilo in posnetek:
Konrad Zorec

KS LESKOVEC PRI SLOVENSKI BISTRICI

Darilo najmlajšim ob prazniku občine

V krajevni skupnosti Leskovec, občina Slov. Bistrica, so v soboto 5. januarja postali bogatejši za pomemben objekt. Svečano so predali svojemu namenu enoto vzgojnovarstvene ustanove Oton Župančič Slovenska Bistrica v Leskovcu kot prizidek h kulturnemu domu. S to pridobitvijo se je krajanom izpolnila dolgoletna želja po organiziranem varstvu najmlajših krajanov. Z območja KS je veliko zaposlenih žen in mater, ki so se srečevale s problemom varstva otrok. To bo sedaj rešeno, saj bo vrtec v Leskovcu začel s 1. februarjem letos že z rednim delom.

V novem vrtcu bo prostora za 25 otrok, kar bo za nekaj let zadostovalo potrebam v KS Leskovec

Želja, uresničena ob prazniku občine Slov. Bistrica, je začela že leta 1974, ko so izvolili gradbeni odbor za zgraditev otroškega vrtca. Velikemu razumevanju in pripravljenosti krajanov gre zahvala, da je bilo to uresničeno, saj so ljudje vložili veliko lastnih sredstev in tudi prostovoljnega dela. Z rušenjem gospodarskega poslopja v Pragerskem so pridobili za vrtec potrebno opeko in tudi nekaj lesa. Pri tem so opravili okrog 400 prostovoljnih delovnih ur in tudi prevoze so opravili brezplačno.

Krajanji so sodelovali tudi pri izkopu temeljev, pomagali pri gradbenih delih, položili kanalizacije in uredili okolja. Tako so skupno opravili za zgraditev vrtca okrog 1100 prostovoljnih delovnih ur. Nadalje so pri kmetih zbrali 7 kubikov lesa. Ob tem pa so organizirali še posebno akcijo zbiranja denarja in so v KS zbrali 278.000 dinarjev, kar je za tako majhno krajevno skupnost veliko, zlasti če upoštevamo, da krajanji ob tem plačujejo kar tri druge samoprispevke. Pohvaliti velja tudi mladino, ki se je organizirano vključevala v vse akcije, če bo vreme ugodno, bodo uredili tudi okolje vrtca.

Besedilo in posnetek Viktor Horvat

Osnovna šola Velika Nedelja, prizidek k šoli bo financiran iz občinskega samoprispevka

Pri otroškem vrtcu je potrebno zgraditi še igrišče

foto: zk

Priprave na novi srednjeročni plan

KRAJEVNA SKUPNOST VELIKA NEDELJA

stalno prebivališče pa v drugi KS oziroma v drugi občini. Tega samoprispevka bi bili oproščeni le posestniki, ki so kmetijsko zavarovani. Krajevna skupnost bo v zvezi s tem zaprosila občinsko skupščino v Ormožu, da sprejme ustrezní odlok, ki ga predvideva zakon o samoprispevku.

Zakaj take spremembe? Po sedaj veljavnem samoprispevku so bili lastniki traktorjev dolžni zvoziti letno 15 kub. metrov gramoz na krajevne ceste. Pri tem pa so nastale težave, ker ni v bližini gramozja, ki bi ga traktoristi vozili, razen tega pa je navedeno v sklepu o uvedbi samoprispevka, da mora gramoz voziti vsak lastnik traktorja, torej tudi tisti, ki nima prikolice, ki nima voznškega dovoljenja in tudi tisti, ki traktorja nima registriranega. Od takih lastnikov bi bilo absurdno zahtevati izvršitev obveze. Predlagano je bilo, da bi se obveza v delu spremenila v denarno obvezo, vendar so delegati na koncu sklenili, da se obveza do traktorjev sploh opusti, saj so ti nujno potrebni za kmetijsko proizvodnjo.

Lastnike osebnih avtomobilov bi naj obremenili zato, ker ti prav tako ali pa še bolj uničujejo ceste, kot traktorji.

Kmetovalci in drugi občani s stalnim prebivališčem na območju KS Velika Nedelja se zavedajo, da ne smejo s traktorji in drugimi vozili na razmočena cestišča, posebno ne spomladi, ko se topi sneg in po izdatnejših padavinah, ker se zavedajo, da so ceste gramozirali s sredstvi, ki so jih sami prispevali in bi s tem delali sami sebi škodo. V hribovitem predelu KS pa je zadnja leta vse več lastnikov zemljišč, ki niso domačini (tako imenovani vikendaši). Prav ti „vikendaši“ pa so brez obzirni in niti malo ne pazijo — vozijo kadar koli se jim zahoče, tudi po liter pijače se peljejo po razmočeni cesti s traktorjem ali avtomobilom. To je delegate vodilo k odločitvi, da se za te lastnike uvede poseben samoprispevek.

Referendumski program

Razumljivo je, da vsega, kar so planirali ne bodo zmogli sami in pričakuje pomoč od samoupravnih interesnih skupnosti in od združenega dela. Iz samoprispevka bi financirali asfaltiranje krajevni cest in gramoziranje ter vzdrževanje ostalih krajevni cest, pri drugih investicijah pa računajo na sofinanciranje. Za prizidek k osnovni šoli je že znano, da bo razpisani poseben občinski samoprispevek. Za obnovo združenega doma je Kulturna skupnost Ormož že dala v izhodišča za naslednje petletno obdobje nekaj sredstev pričakujejo pa še kakšen dinar od Republiške kulturne skupnosti.

Znana so tudi že sredstva za popravilo gradu v Veliki Nedelji, saj je skupščina Kulturne skupnosti Ormož na svoji seji dne 19. 12. 1979 potrdila izhodišča iz katerih je razvidno, da se za grad v Veliki Nedelji v naslednjem petletnem obdobju planira precej sredstev. V gradu bi se uredil etnografski muzej za območje občine Ormož, razstavile pa bi se tudi vse izkopenine, ki jih je pokrajinski muzej v Ptujju izkopal na območju občine Ormož. Tudi krajevna skupnost je planirala nekaj sredstev za popravilo gradu. Za vse ostale investicije so sredstva še v „oblakih“ in se bodo jasno pokazala šele takrat, ko bo končan vsklajevalni postopek srednjeročnega planiranja na občinski ravni.

Da bi pri načrtovanju za naslednje srednjeročno obdobje sodelovalo čimveč občanov je

skupščina KS Velika Nedelja sprejela sklep, da pošlje v vsako hišo oziroma družino anketni list, na katerem bodo navedena izhodišča, vsak pa bo imel možnost, da bo pripisal svoje želje in predloge. Vse anketne lističe, ki jih bodo po vaseh raznosili in pozneje tudi pobrali člani vaških svetov in člani vaških odborov SZDL, bo pozneje pregledala posebna komisija in iz vsega izbrala res najnujnejše v okviru finančnih možnosti.

Dostikrat si delovni ljudje in občani ne znajo preračunati, kam gre denar iz krajevnega samoprispevka in brez vzroka negodujejo. Vsak vidi samo svoj žep, to kar se iz teh sredstev napravi pa navadno spregleda. Zaključni račun, ki ga svet KS vsako leto da v obravnavo na zbor občanov navadno potrdijo brez pripomb. Zgodi se seveda, da taki nezadovoljneži na zbor občanov niti ne pridejo, ker se bojijo, da potem ne bi imeli zakaj negodovati in bi zaradi tega naravnost zboleli.

Nekaj je tudi takih, ki delajo antipropagandno proti sprejemu samoprispevka na referendumu. Ljudem pripovedujejo razne neresnične stvari, ki preproste ljudi res odvrtačo od solidarnosti. Zgodi se, da pride občan v pisarno KS in se začne zanimati za take neresnične stvari.

Ko mu tajnik KS vse obrazloži in navsezadnje za take pokaže tudi račune in drugo dokumentacijo navadno pove osebo, ki mu je vse skupaj prikazala v napačni luči. Vodstvo KS si želi takih obiskov, saj občan, ki se preprča o neresničnosti govoric nikoli več ne bo verjel tistemu, ki ga je napačno informiral. Navsezadnje pa nihče nikogar ne sili v to, da glasuje za samoprispevek.

Kaj pa bi se zgodilo v primeru, da samoprispevek ne bi bil izglasovan? Kdo bi takrat poskrbel za občana, ki je umrl? Kdo bi organiziral dostojen pogreb? Kdo bi skrbel za red na pokopališču? Na blatne ceste ne bilo več gramozja. Na zelenicah ne bi več cveteli tulipani, ampak bi rastle koprive. Zdrudni dom bi začel propadati, v njem ne bi bilo več kinopredstav, ne proslav in drugih prireditev. Družbenopolitične organizacije in društva se ne bi imela več kje sestajati. Kdo bi dajal društvom in DPO dotacije? Kdo bi dal sredstva za srečanje starejših občanov, za obdaritev otrok ob novem letu?

Kdo bi posređoval ob sporih med občani, ki jih sedaj uspešno rešuje poravnalni svet KS? Kdo bi potrošnike zastopal pri uresničevanju njihovih zahtev, če ne potrošniški svet KS?

Končno je KS tudi tista, ki bo s svojimi enotami teritorialne obrambe in CZ zaščitila premoženje in nerazporejen prebivalstvo pred sovražnikom v primeru vojne ali jih reševala v primeru elementarnih nesreč. Z enotami narodne zaščite in drugimi samozagatnimi ukrepi varuje še sedaj občane pred nevarnostmi, ki se jih dostikrat niti ne zavedajo.

Najbolj hudo pa bi bilo to, ker bi izgubili vsa sredstva, ki jih dodajajo drugi k našemu dinarju. Kot sem že omenil dobimo sredstva za adaptacijo združenega doma, vendar jih ne bomo dobili, če ne bomo tudi sami krepko prispevali. Tudi prizidka k šoli ne bo, če ne bomo tudi sami dali zraven. Pločnike in javne razsvetljave tudi ne. Povsod moramo dati sami, da dobimo pomoč od drugih. Če ne bomo izglasovali samoprispevka bo širša družbena skupnost tista sredstva, ki so bila namenjena za nas dala v drugo krajevno skupnost in sicer v tisto, kjer bodo krajanji delno tudi sami prispevali. Dragi občani KS Velika Nedelja! Dobro premislite preden boste rekli, da samoprispevka več ne rabimo!

Albert Ozvatič

NOVO VODSTVO — NOVE NALOGE

CIRKOVCE

starosti, so v program zajeli rekreativne akcije kot so vsi na kolo, naučimo se plavati, kros, rekreativna vadba v telovadnici itd. Posebno pozornost so namenili povezovanju društva in osnovne šole. Na konferenci so namreč člani ugotavljali, da je sodelovanje prešibko in nekonkretno. Predlagali so, da bi v OS oblikovali in razvili orodno telovadbo in pionsko vrsto.

Na letni konferenci TVD Partizan Cirkovce so člani društva ocenili, da je športna rekreacija napredovala. Največ pozornosti so posvetili množičnosti, ki pa žal iz leta v leto ne narašča. Tako so na letni konferenci, kjer so za predsednika društva izvolili Bojana Potočnika, za namestnika pa Stanka Laha, sprejeli akcijski program rekreativnih dejavnosti in vključevanja občanov v nje. Še naprej bodo pri društvu delovale sekcije odbojke, namiznega tenisa in košarke. Da bi v telesnokulturno dejavnost vključili čim več delovnih ljudi in občanov vseh

POPRAVKA

V 50. številki Tednika (27. decembra 1979) je na zadnji strani v prispevku »Zakonska svetovalnica« bil navedena napačna hišna številka. Pravilno je: Zakonska poslovalnica posluje v prostorih Dijaškega doma v Ptujju, Prešernova ul. 29.

V 1. številki Tednika (10. januar 1980) pa je na 12. strani v poročilu »Ob sprejemu dedka Mraza v Kidričevem« napačno zapisano: Muhličeva, pravilno je: tovarišica MIHELICEVA. Uredništvo

V KMETIJSKI ZADRUGI PTUJ OB VSTOPU V LETO 1980

Ob čestitki pregled opravljenega in prihodnje naloge

Pred vstopom v leto 1980 smo obiskali Kmetijsko zadrugo Ptuj, kjer se je izteklo prvo leto delovanja. Direktor te največje organizacije v zasebnem delu kmetijstva ptujske občine Miran Glušič je takole ocenil prvo leto delovanja in naloge, ki so pred združenimi kmeti in delavci v letošnjem letu:

»Ob izteku leta se moramo za hip ozreti nazaj, da se bomo lažje spoprijeli z novimi nalogami. Za združene kmete in delavce združene v preoblikovani oziroma novoustanovljeni Kmetijski zadrugi Ptuj predstavlja leto 1979. leto preizkušnje organiziranosti in samoupravne organiziranosti. Na osnovi doseženih proizvodnih rezultatov in samoupravne organiziranosti lahko ugotovimo, da smo to z letnim planom tudi predvidevali. Prireja 9.200.000 litrov mleka in 5.107.000 kilogramov žive teže govejega in svinjskega mesa pomenita pomemben delež v tržni proizvodnji za pokritje potreb naše prehranske bilance. Zaradi naravnih ujm, ki so nas pestile, v tržni pridelavi krušnih žit nismo bili uspešni. Lahko pa letino kljub temu ocenjujemo za uspešno, saj so se povečale požete površine, količinsko in kakovostno, živinske krme predvsem koruze. Iz leta v leto lahko namreč beležimo pozitivne premike v pridelovanju krme, kar ima tako ugoden vpliv na našo dominantno panogo — živinorejo.

Ob takšni priložnosti, ko preglejemo prehojeno pot, je potrebno izpostaviti uspešno preizkušnjo v pridelovanju novih poljščin, sladkorne pese. Združeni kmetje so ob prizadevanjih kmetijske pospeševalne službe v letu 1979 pri pridelovanju sladkorne pese pridobili toliko izkušenj, da želahosklopamo, dasmo usposobljeni za celovitejšo pridelovanje te poljščine, od katere si obetamo preobrazbo rastlinske proizvodnje v smeri intenzifikacije celotne naše kmetijske proizvodnje v severovzhodni Sloveniji.

Čeprav je samoupravna organiziranost pogoj za uspešno gospodarjenje, je potrebno ugotoviti, da le-ta še ni izpeljana do željenega nivoja. Kmečka samouprava je v celoti vzpostavljena in se izraža v samoupravnih organih zadrug, v delegatskih skupščinah občinskih in interesnih skupnosti. Samoupravna organiziranost pa je lahko uspešna kot rezultat stopnje združevanja dela, sredstev in zemlje in ko bomo uspeli združiti vse kmetijske proizvodnje z vsemi njihovimi dejavnostmi v enotni zadrugi organizaciji.

Leto 1980, ki je pred nami, se nam obeta za zelo naporno. Na-

vimi dejavnostmi v duhu zakona o združenem delu in zakona o združevanju kmetov;

— sprejemanje programskih nalog za naslednje srednjeročno obdobje 1981—1985;

— poglobljanje kmečke samouprave v vseh sredinah zadrugne organiziranosti;

— vzpostavitev dohodkovnih odnosov na relaciji kmet — zadruga in dalje proizvodnih, dohodkovnih in poslovnih povezav v takomenovane reprodukcijske in dohodkovne celote;

— vse napore bomo vložili, da bo ob ustreznih nadomestilih vsa

kmetov, temveč tudi življenje. In to, kar narekuje življenje, se vedno dobro izkaže. Proizvodnja teče normalno naprej, celo se je povečala, povečuje se iz leta v leto. Mislim, da je to dokaz, da je tudi zadruga na pravilni poti in dobro organizirana.

— Ena izmed nalog v novoustanovljeni zadrugi je bilo tudi pridobivanje novih članov, da bi tako v zadrugi vključili čimveč kmetijskih proizvajalcev. Ali ta naloga obstaja še vnaprej?

»S sedanjim številom članov nikakor ne moremo biti zadovoljni. Namreč, vsak, ki se vsaj delno ukvarja s kmetijsko proizvodnjo, sodeluje z zadrugo in bo pravgotovo postal njen član. Še posebej, ker ima zadruga širši pomen, ne samo proizvodne naloge temveč tudi odnose, reševanje socialnih problemov, delo in življenje na vasi in podobno. Zato bo prejšnoleto večina proizvajalcev tudi članov zadrug.

— Velikokrat govorimo, da v zasebnem delu kmetijstva ni pravega interesa za tržno proizvodnjo. Smo z novo organiziranostjo na pravi poti da to dosežemo?

»To je potrebno obravnavati nekoliko širše. Zadruga sama namreč tega pri tako razdrobljenih zemljiščih ne more opraviti. Naša družba pa je na dobri poti, da s pridobivanjem zemljišč, izboljšanjem in ureditvijo kompleksov povečamo možnosti za večjo tržno proizvodnjo.

— Kako je z vključevanjem kmetovalcev v samoupravno delo?

»Mislim da so seje zadrugne sveta in upravnega odbora jasno pokazale, da se kmetovalci zavedajo svoje samoupravljalne funkcije in se močno vključujejo.

Marsikateri sklep, ki bi moral biti sprejet, je bil celo ovržen. Ker ni bil v skladu z interesi ali pa nismo bili dobro pripravljeni na to. Naši kmetje se zavedajo svojih samoupravljalnih pravic in dožnosti in jih tudi uresničujejo.

Viktor Pislak je ob koncu dodal: »V imenu samoupravnih organov KZ Ptuj želim vsem kmetijskim proizvajalcem obilo sreče in zadovoljstva v letu 1980 ter mnogo proizvodnih uspehov. Posebna čestitka naj velja tistim članom zadrug, ki s svojo visoko proizvodnjo dokazujejo, da je delo naše zadrug na pravi poti, kakor tudi tistim kmetovalcem, ki s svojo aktivno vključitvijo v našo samoupravo prispevajo k pravilni usmeritvi naše organizacije.

— Kako je z vključevanjem kmetovalcev v samoupravno delo?

»Mislim da so seje zadrugne sveta in upravnega odbora jasno pokazale, da se kmetovalci zavedajo svoje samoupravljalne funkcije in se močno vključujejo.

Marsikateri sklep, ki bi moral biti sprejet, je bil celo ovržen. Ker ni bil v skladu z interesi ali pa nismo bili dobro pripravljeni na to. Naši kmetje se zavedajo svojih samoupravljalnih pravic in dožnosti in jih tudi uresničujejo.

Viktor Pislak je ob koncu dodal: »V imenu samoupravnih organov KZ Ptuj želim vsem kmetijskim proizvajalcem obilo sreče in zadovoljstva v letu 1980 ter mnogo proizvodnih uspehov. Posebna čestitka naj velja tistim članom zadrug, ki s svojo visoko proizvodnjo dokazujejo, da je delo naše zadrug na pravi poti, kakor tudi tistim kmetovalcem, ki s svojo aktivno vključitvijo v našo samoupravo prispevajo k pravilni usmeritvi naše organizacije.

K pogovoru smo ob obisku povabili tudi predsednika zadrugne sveta in dolgoletnega aktivnega delavca na področju zadrugništva Viktorja Pislaka, ki je prvo leto delovanja takole ocenil:

»Prvo leto delovanja naše zadrug mislim, da ni steklo tako kot so nekateri pričakovali. To ni narekoval le zakon o združevanju

Miran Glušič

Viktor Pislak (foto M. Ozmec)

porno zato, ker se izteka srednjeročno obdobje 1976—1980, ko bi želeli zamujeno še ujeti in uresničiti. Nekaj področij tudi v ptujski zadrugi v tem srednjeročnem obdobju nismo uresničili, oziroma jih ne bomo uspeli v letu 1980. To so planirani obseg usposabljanja zemljišč s hidro in agromelioracijami, v prašičereji, pridelavi vrtnin za potrebe prehranske industrije ter obnovi trajnih nasadov v sadjarstvu. Naloge, ki nas čakajo v letu 1980 so predvsem:

— samoupravna organiziranost zasebnega sektorja kmetijstva v enotno zadrugno organizacijo z vsemi vključenimi kmeto-

Urejen prevoz delavcev

Kebelj na Pohorju je bila doslej edina krajevna skupnost na območju občine Slov. Bistrica, kjer še ni bil urejen prevoz delavcev z avtobusi, čeprav iz te KS odhaja dnevno na delo v Slov. Bistrico in Slov. Konjice čez 80 delavcev. Posebno v zimskih mesecih so se srečevali z velikimi težavami, saj so imeli do najbližje avtobusne postaje v Oplotnici kar 8 km.

Sporazumno z obema občinama in krajevno skupnostjo so sedaj problem rešili. Skrb za prevoz delavcev bo prevzela delovna organizacija Unior iz Reč, ki se bo dogovorila še z drugimi delovnimi organizacijami, ki zaposlujejo delavce iz te KS.

V. Horvat

OBVESTILO

Odsek za kmetijstvo Skupščine občine Ptuj obvešča vse kmetovalce, da je komisija za licenciranje plemenjakov, ki plemenijo v naravnem pristupu priznala za plemenilo sezono 1980 plemenske bike, žrebce in merjasce, ki se nahajajo pri naslednjih rejcih:

A. REJCI PLEMENSKIH ŽREBCEV

1. ZUPANIČ Franc, Sp. Hajdina 58
2. ŠTERBAK Stanko, Lovrenc Dr. p. 18
3. MOHORIČ Ivan, Drbetinci

B. REJCI PLEMENSKIH BIKOV ZA NARAVNI PRIPUST V KRAJIH KJER NI UMETNEGA OSEMENJEVANJA

1. KORŽE Franc, Stoperce 76
2. POTOČNIK Janez, Nadole 50
3. KOPSE Marija, Zetale 10
4. PLAJSNEK Anton, Kočice 52
5. KOSTANJEVEC Janez, Gibina 26
6. ARNEJČIČ Ivan, Cirkulane 43
7. KOLAR Stanko, Zetale 80

C. REJCI PLEMENSKIH MERJASCEV

- območje Slovenskih gor
1. KUKOVEC Anton, Krčevina Pt. 77
 2. MOHORIČ Janez, Gomila 1
 3. ZAMPA Janez, Levajnci 10
 4. KRAMBERGER Neža, Ločič 7
 5. BEC Ana, Senčak 25
 6. MATJAŠIČ Anton, Rotman 1
 7. KOČMUT Ana, Gibina 13

8. MOHORIČ Marija, Gabernik 10
9. KUMER Franc, Bišečki vrh 56
10. POŽEGAR Franc, Bišečki vrh 30
11. ŠAMPRL Filomena, Črmlja 15
12. ORNIK Ida, Biš 60
13. MURŠEC Martin, Biš 59
14. KRAJNC Konrad, Drstelja 7
15. LOVRENCIČ Stanko, Drbetinci 23
16. KUMER Ludvik, Desternik 33
17. GLASER Simon, Dragovič 7
18. DOLINAR Fračiška, Vitomarci 29
19. MLINARIČ Ivan, Polenci 34
20. ZAMUDA Marija, Placarovci 14

— območje Ptujkega polja

1. PETEK Stanko, Dornava 139
2. CIGULA Mirko, Dornava 97
3. PROSENJAK Marija, Sp. Velovlak 22
4. POLANEC Angela, Sp. Velovlak 25
5. KOLENKO Ciril, Nova vas 49
6. KEKEC Franc, Nova vas M. 42
7. KOLARIČ Marija, Bukovci 78
8. TOMAŽIČ Janez, Muretinci 25
9. KOSTANJEVEC Marjeta, Muretinci 24
10. KRAJNC Milan, Gajevci 33
11. ZAMUDA Roza, Placarovci 14
12. HORVAT Franc in Terezija, Formin 6
13. BEDRAČ Anton, Zamušani 39
14. PIGNAR Pavla, Zamušani 16
15. RAKUŠA Janez, Moškanjci 25
16. FIRBAS Marija, Moškanjci 9
17. LAH Liza, Moškanjci 54
18. HORVAT Franc, Zagojčič 15
19. PRELOG Lizika, Sobotinci 15
20. ZELENIK Ignac, Spuhlja 9
21. ČUŠ Stanko, Mezgovci 41
22. BEZJAK Jože, Mala vas 34
23. STRELEC Milka, Prvenci 21

— območje Halož

1. ARNEJČIČ Kristina, Cirkulane 43
2. GOLOB Anica, Kupčnji vrh 2
3. SAJKO Bogomir, Slape
4. SKLEDAR Rozalija, Čermožiše 68
5. JAZBEC Stanko, Zetale 14
6. SVENŠEK Dominik, Zakl 30
7. BRATUŠEK Jože, Mala Varnica 1
8. SELINŠEK Ana, Soviči 21
9. KORPIČ Anton, Dravci 4
10. PURG Avgust, Jurovci 8
11. ROGINA Janez, Pobrežje 2
12. KODRIČ Franc, Čermožiše 30
13. LUBEJ Ljudmila, Zg. Sveča 17, Stoperce
14. KRALJ Anton, Girdina 18
15. LEVANIČ Mihael, Hrastovec 70

— območje Dravskega polja

1. FRIDL Silva, Zg. Hajdina 77
2. VOGRINEC Stefan, Zg. Hajdina 66
3. PETEK Ivan, Slovenja vas 3
4. DREVENŠEK Justa, Gerčaja vas 36
5. KOLAR Ivan, Šikole 41
6. HERGAN Stefan, Sp. Jablane 15
7. HAZEMALI Angela, Mihovce 28
8. ZAFOSNIK Stanko, Župeja vas 53
9. BERANIČ Maks, Lovrenc 46
10. ZAJC Anton, Apače 38
11. GOJKOŠEK Anica, Lancova vas 63
12. PLETERŠEK Martin, Njiverce 26
13. GOJKOŠEK Ignac, Draženci 65
14. PLETERŠEK Anton, Mihovce 49
15. MLAKAR Franc, Kungota 79
16. PAL Franc, Barislavci 13

BOGOMIR KOSTANJEVEC

Kmetijski zakoni

(prikaz in pojasnitev nekaterih določb)

V KAKŠNEM ROKU JE TREBA UVELJAVITI PREDNOSTNO PRAVICO NAKUPA KMETIJSKEGA ZEMLJIŠČA OZ. GOZDA?

Ker se upravičenci za nekaj kmetijskega zemljišča ali gozda, ki imajo prednostno pravico po v zakonu določenem vrstnem redu med seboj ne poznajo in ne vedo kdo bo interesent za nakup oziroma kdo bo uveljavil prednostno pravico, zato morajo v izogib zamude roka vsi uveljavljati prednostno pravico v 30 dneh od dneva, ko je ponudbo prejela kmetijska zemljiška skupnost. To zadevno izjavo v sprejemu ponudbe pa morajo upravičenci priporočeno poslati prodajalcu in uradu oz. organu, ki je prodajalčevu ponudbo nabil na oglasno desko.

ALI LAHKO UPRAVIČENCI PREDNOSTNE PRAVICE VPLIVAJO NA CENO PRODAJ PONUJENEGA KMETIJSKEGA ZEMLJIŠČA OZ. GOZDA?

Ker so se v praksi dogajali primeri da je prodajalec kmetijskega zemljišča oz. gozda v ponudbi navedel dosti višjo ceno kot pa je bila med štirimi očmi dogovorjena med njim in kupcem, ki mu je prodajalec hotel dati prednost pred drugimi upravičenci, ki prav zaradi visoke cene niso poslali svojih sprejemov ponudbe, je zakonodajalec z novimi predpisi preprečil tako nakano. Iz določb 2 odst. 26 čl. ZKZ namreč izhaja sledeče:

Upravičenec iz 24. člena ZKZ (ta člen določa upravičencu prednostne pravice in vrstni red upravičencev) ki smatra da cena v ponudbi bistveno presega tržno vrednost ponujenega kmetijskega zemljišča oz. gozda lahko o roku 20 dni od dneva, ko je ponudbo prejela kmetijska zemljiška skupnost, sproži postopek za ugotovitev tržne vrednosti ponujenega kmetijskega zemljišča oz. gozda pri občinskem upravnem organu, pristojnem za premoženjsko pravne zadeve.

Tu se pojavita vprašanji: a) ali zakon misli pod »upravičenec« vse upravičence iz čl. 24. ZKZ brez ozira na vrstni red.

Po našem mnenju misli na vse upravičence, kajti pre potekom 30 dnevnega roka noben upravičenec ne ve kateri upravičenec je interesent za nakup. Ker rok za ugotovitev tržne vrednosti na prodaj ponujenega kmetijskega zemljišča ali gozda začne in poteče istočasno kot rok za uveljavitev prednostne pravice, zato noben upravičenec tudi ne ve kateri upravičenec bo vložil zahtevo za ugotovitev tržne vrednosti. Iz tega mora vsak za nakup zainteresiran upravičenec prednostne pravice, če noče zamuditi roka, tudi sam vložiti zahtevo za ugotovitev tržne vrednosti.

b) ali prodajalec, vse dokler ni ugotovljena tržna vrednost oziroma dokler ne poteče rok v katerem bi občinski upravni organ moral določiti težno vrednost zemljišča oz. gozda, ne sme skleniti kupoprodajne pogodbe niti z upravičencem, ki je pripravljen plačati v ponudbi navedeno ceno in ki ima po v zakonu določen boljši vrstni red kot upravičenec, ki je vložil zahtevo za ugotovitev tržne vrednosti?

Mislimo da ne sme.

KAJ JE PRODAJALEC UPRAVIČEN IN DOLŽEN STORITI PO UGOTOVITVI TRŽNE VREDNOSTI PONUJENEGA ZEMLJIŠČA OZ. GOZDA?

Določba v 2 odst. 26 člena ZKZ, ki nam daje odgovor na to vprašanje se glasi: »če v 15 dneh po tem, ko je prodajalec zvedel za tako ugotovljeno tržno vrednost ponujenega zemljišča, ponudbe v nadaljnjih 15 dneh ne umakne, je to zemljišče dolžan prodati upravičencu iz 24 čl. tega zakona po ceni, ki je enaka ugotovljeni tržni vrednosti (mišljeno je kmetijsko zemljišče in gozd).

V omenjenem odstavku cit. čl. ZKZ je še povedano da v primeru če noben upravičenec prednostno pravico v roku 15 dni po preteku roka v katerem je imel prodajalec pravico umakniti ponudbo ne kupi zemljišče, ga prodajalec lahko proda drugemu interesentu.

Če pa tržna vrednost zemljišča ni ugotovljena v 15 dneh po preteku 30 dni od dneva, ko je ponudbo prejela kmetijska zemljiška skupnost ga lahko prodajalec proda in to po našem mnenju za ceno navedeno po ponudbi (mišljeno je kmetijsko zemljišče in gozd).

KAJ LAHKO STORI UPRAVIČENEC, KI JE BIL PRIKRAJŠAN ZA PREDNOSTNO PRAVICO NAKUPA KMETIJSKEGA ZEMLJIŠČA OZ. GOZDA?

Tak upravičenec lahko v 30 dneh od dneva, ko je izvedel za prodajo oziroma zemljiško knjižni vpis najpozneje pa v enem letu od dneva overitve kupoprodajne pogodbe oziroma vpisa v zemljiško knjigo tožbo zahteva, da se pogodba razveljavi in da mu lastnik proda kmetijsko zemljišče oz. gozd ob enakih pogojih po katerih je bilo prodano drugemu.

Na vprašanje: ali je v pravdi treba ugotavljati upravičenčevu krivdo oz. nekrivdo za prikrajšanje prednostne pravice, je po našem mnenju treba odgovoriti pritrdilno in tožbo upravičencu, ki je za prikrajšanje sam kriv (n. p. ni uveljavljal v roku prednostne pravice ipd.) treba zavrniti.

e) prenos lastniške pravice na kmetijskem zemljišču oz. gozdu z darilno pogodbo

Kmetje lahko prenesejo lastniško pravico na svojih kmetijskih zemljiščih oz. gozdovih na druge kmete tudi z darilno pogodbo. Pač pa po novih predpisih ni dovoljeno, da bi kmetje podarili kmetijsko zemljišče ali gozd občanom, ki jih ZKZ ne šteje za kmete, razen če gre za nekmete, ki si darovalčev zakonec ali oseba, ki jo po predpisih o zakonski zvezi izenačena z zakoncem, njegovi potomci, posvojenci in njihovi potomci ter njegovi starši, bratje oziroma sestre.

Ne da bi podrobno zlagali darilno pogodbo, ki je niti ne ureja naš Zakon o obligacijskih razmerjih (Ur. list SR, št. 29/78) želimo opozoriti le na možnost preklica darilne pogodbe iz razlogov, ki jih najdemo v avstrijskem obnem zakoniku (skrajšano ODZ) iz leta 1811 in katere še danes upoštevamo v kolikor niso v nasprotju z našimi ustavnimi in zakonskimi določbami.

Darilno pogodbo je mogoče v celoti ali deloma preklicati in podarjeno kmetijsko zemljišče oz. gozd zahtevati nazaj oziroma zahtevati odpravo prikrajšanja iz teh razlogov:

— če obdarovanec zagreši darovalcu veliko nevhvaležnost;

— če darovalec pride v tako materialno stanje, da mu je potrebno vzdrževanje;

— če pride do razveze ali do razveljavitve zakonske zveze, ima zakonec, ki ni kriv za razvezo oz. razveljavitev, pravico do preklica darilne pogodbe, razen če gre za manjšo darilo;

— če je darovalec z darilno pogodbo oškodoval osebo, ki jo je dolžan vzdrževati;

— če so prikrajšani darovalčevi denarji;

— če so prikrajšani v majhnih delih darovalčevi nujni dediči.

Če se podari premoženje (kmetijsko zemljišče, gozd itd.) in se obenem dogovori, da bo obdarovanec dobil lastniško pravico šele po smrti darovalca, govorimo o darilni pogodbi za slučaj smrti. Tudi glede take darilne pogodbe velja smiselno isto kot smo povedali zgoraj.

d) prenos lastniške pravice na kmetijskem zemljišču oz. gozdu z menjalno pogodbo

Lastniki kmetijskih zemljišč oz. gozdov (kmetje in nekmetje) jih lahko medseboj zamenjajo bilo iz kakršnihkoli razlogov. Posebne ugodnosti glede plačila taks, davka oz. prometa nepremičnin itd. pa uživa menjava, ki se izvrši zaradi racionalnejše rabe kmetijskega zemljišča oz. gozda in če vrednost enega kmetijskega zemljišča oz. gozda ne presega 50 % vrednosti drugega zemljišča. Potrdiloo tem, da gre za tako menjavo izda občinski upravni organ pristojen za kmetijstvo.

e) prenos lastniške pravice na kmetijsko zemljišču oz. gozda s pogodbo o izročitvi in razdelitvi prenašanja za življenja izročitelja

S tako pogodbo, ki jo v praksi nazivamo izročilna pogodba zemljišča, gozdove, poslopja itd.) ali samo del premoženja svojim otrokom, posvojencem, svojim potomcem in morebiti tudi svojemu zakoncu, zase in svojega zakonca pa si izgovori dosmrtno preživnino in podobno. Praviloma je taka pogodba veljavna le tedaj, če se z njo strinjajo si izročiteljevi otroci, posvojenci in drugi potomci (n. p. vnuki), ki bodo izročiteljevi zakoniti dediči. Ta pogodba (zakon rabi izraz sporazum) mora biti sestavljena v pisni obliki in overjena po sodniku, ki bo stranke podučil o veljavnosti take pogodbe, v možnosti njenega preklica itd.

Nadaljevanje prihodnjic

KRAJEVNA SKUPNOST DESTRIK

Uspehi dela v preteklem letu

Svet skupščine krajevne skupnosti Destrič je na svoji zadnji seji v letu 1979 ocenil delovno uspešnost za iztekajoče leto.

Vodnogospodarsko podjetje je dokončalo vzdrževalna dela na potoku Levajščica, vzporedno s tem so zgradili tudi mostove na delu potoka, ki je bil urejen. Predračunska vrednost teh del je znašala 1.290.000.— din, od tega je sto milijonov dalo Vodnogospodarsko podjetje Maribor, ostalih devetindvajset milijonov pa je krila KS. Sredstva krajevne skupnosti so bila porabljena v glavnem za gradnjo potrebnih mostov. S to uspešno akcijo so občani vasi Levajnci, ki stanujejo neposredno ob tem potoku, dobili velik del. Stanovanjske in tudi gospodarske zgradbe ne bodo več izpostavljene vlagi, po večjih nalivih vode ni več v kleteh. Vas kot taka pa je s tem pridobila veliko več. Občani se sploh ne zavedajo pridobljenih koristi, upamo da jih bodo sčasoma spoznali.

Gasilsko društvo Desenci je bilo gostitelj letošnjega krajevnega praznika. Ta odgovorna naloga jim je bila zaupana ob 50. obletnici obstoja GD Desenci, ki so ga to leto slavili.

S posebnim samopriskom so občani vasi Placar, Drstelja in Ločki vrh zbrali sredstva za zgraditev štirih novih trafa postaj, ki so bile zgrajene v tem letu. Predračunska vrednost je znašala 1.850.000.— din, od tega so kraji v denarju prispevali 425.000.— din, zraven tega pa so občani prispevali še potrebno število drogov in opravljali razna nekvalificirana dela, ki so tudi znašala dobrih dvajset milijonov din. S to akcijo so v mnogih gospodinjstvih zažarele svetlejši luči in odjem električne energije se bo s tem prav gotovo povečal, s tem pa se bo kraj nadalje razvijal. Pri tem so še sicer nerešena nekatera vprašanja, ki jih bomo skušali soglasno rešiti v letu 1980.

V vasi Zasadi so bila izvedena širitvena zemeljska dela na krajevni cesti v dolžini okrog 1. km. Ta cesta bi naj v zimskem času povezovala center Destriča z občinskim središčem, ker je cestišče zelo položeno. Želja nas vseh je, da se cesta modernizira in prekategorizira v lokalno, ker povezuje center s pokopališčem, v zimskem času pa tudi središče KS z mestom Ptuj, ki oskrbuje KS s prehrano. Po tej

cesti bi lahko vozili avtobusi delavce na delo, otroke v šolo in pošta bi lahko bila hitrejša in še so stvari, ki govorijo v prid taki določitvi.

Gasilsko društvo Desenci je ob svojem 50-letnem jubileju predalo v uporabo novo terensko vozilo, s katerim bo intervencija hitrejša in učinkovitejša. Za to delovno zmago gre pohvala vsem požrtvovalnim gasilcem GD Desenci, ki so z ramo ob rami stali in si prizadevali, da v društvo pride tako vozilo ter materialno in vsestransko prispevali svoj delež.

V vasi Placar sta bili postavljene dve avtobusni postajališči. Tako so občani vasi Placar dobili streho in zavetje v času čakanja na avtobus. Posebej hvaležni so otroci, ki čakajo na avtobus, da jih odpelje v destriško šolo, pa tudi ostali odrasli se kaj radi zatečejo vanjo, ostareli pa najdejo kotiček kjer si lahko na klopi oddahnejo. Takih čakalnic si želimo še več, vendar so realizacije odvisne od aktivnosti občanov in njihove pripravljenosti, da opravijo prostovoljno delo.

Okrog štirideset milijonov din je bilo namenjenih za gramoziranje krajevnih cest. Pri izvedbi te akcije so v krajevni skupnosti nastale

težave zaradi dovoza gramoza na ceste. Komunalno podjetje nam naročila po navozu gramoza ni izpolnilo, zato smo v zadnjem času našli privatnike, ki so nam navozili nekaj gramoza, vendar ga je ena tretjina ostala še nenačrtovana zaradi slabega vremena.

Akcijo NNP smo izvajali v treh delih. V akciji smo si pridobili novih izkušenj. Spoznali smo nekatere pomanjkljivosti, dala pa je tudi nova spoznanja o sistemu SLO in DS širšemu krogu naših občanov.

Vztrajno delo in zavzetost sta v krajevno skupnost pripeljali sekcijo Radio kluba Ptuj, ki bi se naj v prihodnjih letih razširila glede na število članov sekcije. Člani se bodo imeli možnost, da si kupijo lastne aparate s katerimi bodo lahko delali doma in širili radioamatersko kulturo in delo.

V osnovni šoli smo pričeli z gradnjo avle, v kateri bodo lahko že v prihodnjem letu otroci na toplem in pod streho čakali na pričetek pouka.

Stanovanjski servis Ptuj je adaptiral zgradbo v kateri imata poslovne prostore krajevni urad in

krajevna skupnost Destrič. Zgradba je stara že čez sto let, v zadnjem času je bila fasada in nekateri dotrajani leseni deli adaptirani in zgradba je postala lepša, delovni pogoji so se v njej izboljšali in postali prijetnejši.

Gasilsko društvo Destrič je uredilo notranjost dvorane, ki je tako postala prijetnejša, topla in bo lahko služila svojemu namenu. Prizadevni gasilci so na rezultat svojega dela zelo ponosni. Še večjo častno nalogo pa je društvo prevzelo na decembrski seji centra, ko je postalo GD Destrič center GD Destrič, Desenci, Biš in Vitomar-

ci, dosedaj je to delo opravljalo GD Biš. Vendar to ne pomeni, da ostala društva ne bi mogla biti enako uspešna ali pa še boljše. Delo in uspehi so odvisni od aktivnosti vseh članov posameznih društev.

V decembru je bil uspešno izveden referendum za posebni samoprisk s katerim bodo občani naselja Desenci, dela naselja Levajnci, dela naselja Svetinci in dela naselja Zg. Velovlek v dveh letih združevali sredstva za sofinanciranje modernizacije lokalne ceste Velovlek—Svetinci. Zraven teh del so bila še opravljena druga dela, o tem pa kdaj drugič.

A. K.

Prenovljena osnovna šola z večnamenskim prostorom—telovadnico in vrtec (v ospredju) so prav gotovo največje pridobitve

KS KIDRIČEVO

Razprava o smernicah plana

V minulih dneh so bili v krajih na območju krajevne skupnosti Kidričevo zbori občanov. Na njih so razpravljali o smernicah in elementih plana krajevne skupnosti za obdobje 1981 — 1985, ob tem pa tudi vrsto drugih vprašanj, ki zanimajo krajeane posameznih naselij in vasi. Udeležba sicer ni bila posebno številna, zato pa je bila razprava vsebinsko dobra.

Tako je bil zbor občanov v naselju Kidričevo I že v torek, 8. januarja. Ker je bil isti čas sklican še drugi sešatek, zato se je zboru udeležilo le nekaj nad 40 občanov. Ob tem se postavlja vprašanje koordinacije dela v krajevni skupnosti.

O vsebini razprav na zborih občanov v KS Kidričevo bomo podrobneje poročali v naslednji številki Tednika.

F. Meško

Prenovljeni Dom kulture se še ni posem vključil v prizadevanje za hitrejši razvoj kulturnega življenja v krajevni skupnosti.

Enotno v akcije za skupne uspehe

KRAJEVNA SKUPNOST PRAGERSKO

KAJ JE BILO V ZADNJEM OBDOBJU OBNOVLJENEGA ALI ZGRAJENEGA V KS?

Pred leti smo predvsem z lastnimi sredstvi in delom uspeli zagotoviti v vsako hišo vodovod. Ta velika in pomembna akcija je vlila zaupanje krajanom za druge, še večje akcije pri urejanju komunalnih pa drugih objektov. Po naseljih je bila tako zgrajena kanalizacija, uspeli smo asfaltirati vse pomembnejše ceste na območju KS in uredili javno razsvetljavo. Pred dvema letoma smo v KS sprejeli krajevni samoprisk, s katerim so vzporedno z obnovo osnovne šole v Pragerskem zgradili novi, večnamenski objekt, katerega osnovni namen je telovadnica za šolo kot tudi vse prebivalce KS. Iz sredstev samopriskeva so pri šoli pridobili tudi nov transformator, položili asfalt na vse krajevne ceste in ulice v KS Pragersko, nadaljujejo pa tudi z gradnjo kanalizacije v zaselkih kjer te še nimajo.

Naštete pridobitve so veljale od skupno okoli 450 milijonov starih din, ob tem pa niso vštete opravljene prostovoljne delovne ure krajanov in njihova sodelovanja pri asfaltiranju cest, predvsem pripravi terena in urejanju bankin ter kanalizacije.

PRI SVOJEM DELU SE PRAV GOTOVO SREČUJETE TUDI S TEŽAVAMI?

Pri uresničevanju programa razvoja KS se srečujemo tudi s težavami, med njimi je trenutno v ospredju ureditev telefonskega omrežja za katerega smo doslej dobili več ponudb, od katerih se ne moremo odločiti za nobeno, saj je finančna konstrukcija, za zmoglosti krajanov vedno prevelika. Poleg že sprejetih obvez-

nosti bi tako moral krajan, zainteresiran za telefonski priključek odšteti kar okoli 40.000 dinarjev pa še mnoga dela bi ob tem morali opraviti v lastni režiji. Naj ob tem podam samo primerjavo, da je strošek telefonskega priključka v Mariboru komaj 6.000 dinarjev. Krajevna samoprava je tako pred nedavnim pripravila predlog samoupravnega sporazuma o združevanju

časa in vse dražjega goriva motornih vozil, ki na prehodu čakajo tudi po 10 in več minut ob konicah železniškega rpometa. Žal ostajamo v KS do hitrejših rešitev nemočni, saj zahteva rešitev tega problema velika finančna sredstva. Vse pa kaže, da bo republiška skupnost za ceste dala potrebno prioriteto tej investiciji v naslednjem planskem obdobju.

KAJŠNI SO RAZVOJNI NAČRTI KS PRAGERSKO V PRIHODNJEM OBDOBJU?

Komisija za planiranje pri KS je že pripravila smernice bodočega razvoja območja KS Pragersko. Načrtujejo že v letu 1980 zgraditev 18 stanovanjskega bloka v Pragerskem. V njem pa bi dobili tudi nekateri poslovne prostore. Načrtujemo tudi pričetek gradnje prepotrebne trgovskega paviljona. Ob vrtcu, ki je prav tako bil velika pridobitev KS, bodo sedaj dogradili še igrišča in oddelek jasi. Za potrebe kraja, šole in športnega društva Pragersko 75 načrtujejo v letošnjem letu zgraditi asfaltno ploščo za več igrišč.

V naslednjem obdobju si želimo posodobiti tudi Zdravstveni dom in v njem zaposliti stalega zdravnika. Pridobiti pa si želimo tudi manjšo lekarno. Prav tako si bomo še nadalje prizadevali podpirati razvoj obrtne dejavnosti in iskali možnosti odprtja vsaj enega dislociranega obrata v katerem bi našli zaposlitev sedanji vozači pa tudi mladi, ki se odločajo ostati v kraju.

V KS Pragersko se tudi zavzemajo, da bi KK Ptuj—DE Pragersko v prihodnje postala TOZD za kar ima tudi pogoje. Prisotna so tudi razmišljanja o združitvi obeh zaselkov Gaj, seveda ob soglasju krajanov in krajevnih skupnosti Pragersko in Cirkovce.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Naš sogovornik predsednik sveta KS Pragersko Bruno Levart.

sredstev s PTT, saj menimo, da bi ta DO bila dolžna razbremeniti zainteresirane krajeane pri gradnji telefonskega omrežja.

Ena največjih težav v naši KS pa je že vsa leta križanje ceste in železnice v samem središču Pragerskega. Ker je to republiška cesta, je promet na njej zelo gost, zapornice pa so samo v enem dnevu tukaj zaprte polnih 18 ur. Kakšne težave nam v prometu predstavlja ta prehod je težko ovrednotiti. Ob tem pa je potrebno opozoriti tudi na velike izgube

Zaigraj še tisto po domače

„Ko zaslišim melodijo, pa jo že zaigram!“, pravi Majcenov Franc. Doma je pri Veliki Nedelji, veseljak pa tak, da mu ga ni para. Velikokrat me je misel popeljala v njegov kraj, kjer prebiva že več desetletij. Odločil sem se, da ga obiščem. Ko sem prisopihal do njegove hiše, potrkal in od znotraj zaslišal glas: „Malo počakaj, takoj pridem!“

Ko so se vrata odprla in stopim čez prag, sem bil presenečen nad urejenostjo stanovanja. Sedem k

saj je morala vsa vas vedeti, da je nekdo postal mož.

Glas njegove harmonike je spremljal tudi mladence, ki so odhajali k vojakom. Takrat je navadno izvajal iz harmonike bolj otožne melodije, da so jokala, ne le dekleta, tudi fantom so včasih prišle solze v oči. Pa je spet zaokrožil veselo in prešerno, vmes je zavriskal, pritegnili so drugi in pozabili na solze. Le za „gatri“ z nageljni se je v kamri še solzilo dekle, vzdihujoč: „Kdo ve, kdaj se bova spet videla“.

Pogosto je igral ob večerih pri raznih kmečkih delih. Kot vaški godec je potegnil za meh, zaspasnost je prešla, hitreje so delo, prejo ali kaj drugega končali, fantje so pograbili dekleta in že so se zavrteli v prostorni kmečki hiši, pogosto so se vrteli še pozno čez polnoč.

Resnično, mi je pripovedoval Franc, da harmonika z ljudmi poje in joče. Na vsakem koraku je z njimi, zvesto jih spremlja; prijateljica jim je v dobrem in zlem, zna prislusniti radosti kmečkega človeka pa tudi bolečini. Franc je mali kmet, s srečo pa vedno tudi pri glasbi. Igra vedno svoje skladbe, nikoli ne posnema drugih.

Vse igra na posluš, brez not. Skladbo si zamisli, si jo zapomni in potem toliko časa vadi in pili, da jo spet do konca. Njegov takt je bil ljudem vedno všeč, zato je tudi bil vedno iskan vaški godec. Včasih so ga vabili na več krajev hkrati, predvsem na ohceti, razne veselice in druge zabave.

Godci so res ljudje svoje vrste. Izreden posluš in veselje je v njih. Skorej vsi so se naučili igrati na harmoniko o kar sami, brez tečajev in učiteljev.

Besedilo in posnetek: Viktor Rajh

Franc Majcen s svojo najboljšo prijateljico

mizi, pogrnjeni s čistim prtom, počasi sem nagibal kozareček, napolnjen z dobro domačo kapljico in prislusniti melodijam iz njegove harmonike. Potem sva kramljala, posegla v življenje njegove mladosti. Veliko sva govorila o harmoniki, ki mu je bila spremljevalka skoraj vse življenje. Ko je bil mlad, ob njenih zvokih zavriskal pod oknom svoje ljubice, ob njenih višah so pogosto plesali v poročni noči, da so se tresla tla,

Že kar nepogrešljiva podoba v Pragerskem pred železniškim prečdom prehaja že v pravi prometni zamešek.

Naselje Gaj beleži najhitrejši razvoj zasebne stanovanjske gradnje na območju KS Pragersko.

Šola v naravi le v Kidričevem

Šola v naravi je brez dvoma ena izmed tistih oblik pouka, ki lahko poveže več predmetov hkrati, poleg tega pa je za otroke tudi privlačna v vsakem letnem času. V ptujski občini imamo samo eno — osnovno šolo Borisa Kidriča v Kidričevem, ki je letos že tretjič zapored organizirala šolo v naravi, da bi lahko učenci ob vrsti telesnih aktivnosti — sedaj smučanju, spoznavali zakonitosti narave, značilnosti krajev ter svoja doživlja prenesli na papir oziroma v času enega tedna preživeli s svojimi vrstniki v prijetnem razpoloženju in neodvisni od svojih staršev.

Solarji iz Kidričevega so imeli prejšnji teden šolo smučanja na Boču, ki je zahtevala precejšnje organizacijske napore, vsako poletje pa v domačem bazenu v Kidričevem pripravijo pouk plavanja saj jim ga TGA daje v brezplačno uporabo.

V programih izobraževalne skupnosti šola v naravi že nekajkrat zasledimo vendar zaradi pomanjkanja sredstev ta naloga ni bila sprejeta kot obveznost, ki smo jo pripravili tudi financirati.

mš

Kmalu prvi učbenik za dirigente

V treh zaporednih številkah Tednika je univerzitetni profesor Jože Gregorc iz Ptuja zapisal nekaj kritičnih, pa tudi vspodbudnih besed o minuli občinski reviji pevskih zborov s katerimi je hotel vsem mladim dirigentom in tistim, ki se že vrsto let prostovoljno trudijo s tem napornim delom, dati nadaljnjih napotkov za še boljše amatersko pevsko ustvarjalnost za katero zveza kulturnih organizacij v Ptuj namenja tudi delež finančnih sredstev. Zapisal jih je v dobri veri, da tega ne bodo vzeli kot kritiko, ampak kot priznanje, ki gre slehernemu od približno 600 pevcev in enajstih dirigentov, ki se bodo za sedmo revijo še bolj zavzeto in strokovno pripravljali.

Profesor Jože Gregorc pa je v teh dneh zaključil

tudi obsežno knjižno delo o dirigiranju, ki ga je namenil predvsem študentom oddelkov dirigiranja in sem tistim, ki se s to dejavnostjo že ukvarjajo. V tem strokovnem delu je zapisal vse, kar dirigent mora poznati, vanj pa je strnil seveda tudi svoje bogate življenjske izkušnje dirigenta, ki si jih je nabral z delom doma in po svetu. Se danes je častni dirigent nekaterih svetovnih zborov od Amerike do Evrope in nemalo je tistih, ki jih je vzgojil kot njihov redni profesor na akademiji. Knjigo bo izdala Založba Obzorja iz Maribora in bo po vsej verjetnosti na voljo že v prvi polovici letošnjega leta. Več o tem bomo zapisali v eni izmed prihodnjih števil.

mš

POČITNIČARJI O SVOJEM DELU

V občini Slovenska Bistrica je aktivnih skupno prek 500 članov počitniške zveze, ki združujejo v družinah PZ na osnovnih šolah in okviru aktivov ZSMS s posameznih krajev.

Prav te dni potekajo v vseh družinah PZ na območju občine sestanki na katerih ocenjujejo delo preteklega leta in sprejemajo akcijske programe za letošnje leto. Ob tem prevladuje spoznanje, da so počitničarji v celoti uresničili programe aktivnosti za preteklo leto, tako na področju organiziranih strokovnih in poučnih izletov in potovanj kot tudi delovnih akcij.

Medtem ko bodo razprave in ocene aktivnosti ter sprejemanje programov za prihodnje obdobje po družinah zaključene do 15. januarja, bo skupščina občinske počitniške zveze 26. januarja, ko bodo celovito ocenili delo počitničarjev v občini in na osnovi ugotovitev sprejeli tudi enotni delovni program za letošnje leto.

To leto je za PZ Slovenska Bistrica še posebno pomembno, saj praznujejo 25. obletnico uspešnega delovanja. Pričakujejo, da bodo tudi številne akcije in prireditve v okviru te organizacije letos posvečene prav temu jubileju. Nekatere pomembne naloge za letošnje leto so si že začrtali, tako bodo posvetili posebno pozornost ustanavljanju novih družin PZ v osnovnih šolah Makole, Poljane in Smartno na Pohorju. Posebno pozornost bodo posvetili tudi izobraževanju novih kadrov za vodstva družin. V ta namen bodo že konec januarja organizirali na Boču seminar za nove vodstvene kadre družin PZ.

Se nadalje pa bo njihova osnovna dejavnost organiziranje strokovnih in poučnih izletov, potovanj in tudi letovanj. Kot doslej pa se bodo tudi v prihodnjem obdobju aktivno vključevali v vse akcije, ki jih bodo organizirali v mladinskih aktivih pa tudi v krajevnih skupnostih kjer delujejo.

Viktor Horvat

PRED 20. JUBILEJNIM KURETOVANJEM

Prireditve dobiva na veljavi

Vsakoletna največja ptujska folklorno-turistična prireditve ptujsko kurentovanje slavi letos že 20. obletnico. Zato se je odbor, ki že leta skrbi za organizacijo, letos še posebej potrudil in k sodelovanju povabil skupine, ki na ptujskem kurentovanju še niso sodelovale, med temi velja omeniti „babare“ iz SR Makedonije, skupino, ki je podobna našim kurentom.

Celotna prireditev tako v organizacijskem kot tudi vsebinskem pogledu dobiva nove okvire. Zeleti je le, da bi dobila tudi stalno finančno podlago in stalno mesto v okviru vsakoletnih prireditev v okviru ptujske občine. Tako bi tudi zagotovili družbeno kontrolo nad prireditvami in obenem sestavili koledar prireditev za celotno območje občine.

Letos je odbor za organizacijo prireditev tudi dosegel, da se je

ustanovil častni odbor prireditev, ki bo dopolnjeval delo organizacijskega odbora in tako v mnogočem prispeval, da bo prireditev dobila novo kakovost.

Posamezne komisije odbora, ki s bile ustanovljene za določena področja aktivnosti, so v mnogočem že izpolnile zastavljene naloge, nekaj teh pa je vezanih na samo prireditev, ki bo v nedeljo, 17. februarja in bot udi letos potekala v dveh delih. Že v naslednjih dneh bo mogoče dobiti značko letošnjega kurentovanja, ki bo veljala kot vstopnica na osrednji prireditvi. Značka bo po 20 dinarjev.

Program prireditev, ki bodo spremljale osrednjo prireditev kurentovanje, je ob 20. prireditvi, dopolnjen. Poleg nastopa ljudskih pevcev, godcev in plesalcev, se je

Kurent — osrednji lik prireditve
foto: OM

odbor odločil organizirati tudi kmečko gostijo, ki bo 9. februarja.

Na gostiji pa bi se naj poročila prava nevesta in ženin. Ob tem pa bi se kljub znanim težavam, ki navade kmečke gostije na Ptujskem polju.

Komisija za karneval pri odboru je v okviru svoje aktivnosti že obiskala nekatere delovne organizacije v ptujski občini in izven nje, ter jih povabila, da tudi tokrat obogatijo prireditev. Zeleti je, da bi se kljub znanim težavam, ki spremljajo združeno delo, le-to odločilo za sodelovanje v večjem obsegu kot zadnja leta. Komisija se je letos še posebej potrudila in sestavila seznam idej, ki bi jih naj ponazarjale skupine. Seveda pa vabilo za sodelovanje velja tudi za ostale občane, prosvetna društva, druge organizacije, šole, predvsem pa tiste, ki doslej na prireditvi še niso sodelovale.

MG

Na deželi ljudsko petje še živi.

Foto zk

pa se bodo pevci, godci in plesalci iz krajev ptujske občine in tudi od drugod, kjer se je ta oblika kulture še ohranila. Slišali bomo pevke iz Polenšaka, Moškanje, tamburaše iz Zagojč in Vidma, pevce in plesno skupino iz Obreža, zatem bodo zaplesale izvirne plesne skupine iz Cirkovc, Markovc in še nekatere druge; nastopili pa bodo še pevci iz Vidma, Lancove vasi, Podlehnik, Brstja in drugi. Kot gostje pa bodo na prireditvi nastopile ljudske pevke iz Trsta.

Prireditve bo nosila naslov: „Kjer valovi Drave režejo gore.“ Znano je, da reka Drava razdeljuje naše etnografsko območje na Haloze in Slovenske gorice oziroma Dravsko in Ptujsko polje. Nastopajoči v okviru letošnjega srečanja ljudskih pevcev, godcev in plesalcev, bodo tudi simbolično sklenili svoj nastop z omenjeno pesmijo.

Ob tej priložnosti bi želel, da bi ljubitelji ljudskega petja, igranja in plesanja, množično obiskali to prireditev, ki bo kot že rečeno 19. januarja ob 18. uri v ptujskem gledališču. Je vključil Jože Strafela, predsednik odbora za organizacijo 20. jubilejnega kurentovanja in obenem predsednik upravnega odbora folklornega društva Ptuj.

Pripravi: MG

VIDA ROJIC UPORNE SLOVENSKE GORICE

(129. nadaljevanje)

HITLERJEVCI ODHAJAJO

Z bližanjem Rdeče armade proti Slovenskim goricam so se z bali hitlerjevci za svojo usodo. Hitli so spravljati del svoje imovine v kovčke in zaboje in se priključevati bežečim se nemškimi vojaškimi enotami na njihovem begu proti Korošji. Iz Lenarta so pobegnili nemški veljaki z družinami že 1. aprila. To so bili: dr. Slogar, Heinrich Sarnitz (prvi nemški župan), Marija Kondolini, zagrizena nacistična učiteljica in podjetnik Pirich.

V občini Velki v severnem obmejnem delu Slovenskih goric, kjer je bila tovarna lenpenke je bilo kot vemo po vaseh več nemških družin, navdušenih za hitlerizem. Te so aprila v strahu pričakovale, kaj se bo z njimi zgodilo. Seveda so sklenile zbežati v Avstrijo. Najprej so odšli najvidnejši nacisti. Toda do zadnjega dne bivanja v Slovenskih goricah, so delovali za nacizem. Tako je še aprila poizkušal ustanoviti v občini Velki „volkssturm“ nacist Albert Gegner iz Ploderšnice. V njem je zbral nekaj ljudi, ki so do konca verjeli v zmago čudežnega nemškega orožja, ki bo Nemčijo obvarovalo poraza.

Tudi pri Lenartu se je trudil Peter Perneg, da bi iz ostankov vermanov ustanovil „volkssturm“. Uspeh je bil zelo slab.

Beg hitlerjevcev iz Slovenskih goric se je odvijal ves april. Največ jih je odšlo iz Maribora in Ptuja, kjer jih je bilo seveda največ.

(Vir: Kronike NOB, Velka; muzej NO Maribor).

ČETNIKI ZAPUSTIJO SLOVENSKE GORICE

Po 6. aprila, ko se je slišalo v četniška taborišča v Slovenskih goricah bobnenje topov ob Muri, so se četniki odločili zapustiti Slovenske gorice. Zbrali so tudi svoje družine in pod zaščito svojega odreda odšli iz zbirališča v Malečniku prek Celja in Trojana v Ljubljano. Sam odred se je ustavil v Domžalah, kjer so se četniki srečali z domobranci. Na čelu štajerskih četnikov je bil Jože Melaher-Zmagoslav.

Zmagoslav je odšel iz Domžal z majhno skupino četnikov v Ljubljano, kjer se je sestal z glavnim slovenskim četniškim poveljnikom Janezom Prezljem, ki je Zmagoslava in njegove četnike poslal nazaj na Štajersko, da zavarujejo železniško progo Zidani most-Laško, kjer naj bi pričakali zaveznike. Tu so ostali do 8. maja, ko so se morali umakniti v Avstrijo pred prodirajočo jugoslovansko osvobodilno vojsko.

Z odhodom četnikov iz Slovenskih goric se je četniško gibanje v Slovenskih goricah končalo še pred koncem nemškega gospodarstva. Vendar niso odšli vsi četniki z odredom iz Slovenskih goric. Ostalo je nekaj

posameznikov, ki pa so se skrivali.

Z zloglasnimi četniškim poveljnikom Viktorjem Ekselenskim iz Šmarjete ob Pesnici, ki je bil narednik in vodja ene izmed čet, so naši obračunali po vojni. Ekselenskega so hoteli naši mobilizatorji pridobiti za osvobodilni boj še preden se je vdinjal četnikom. Toda vabilu se je odločno uprl, na kar je stopil v sovražne vrste. Kot komandir je jahal belega konja in s svojo četo preiskoval domačije sodelavcev OF, med njimi Gradšnikovo v Dragučevi in druge. Z domačini je kravo obračunaval.

Četnika Antona Koebeka iz Ledineka pri Šmarjeti, ki je izdal partizansko zemljanko pri Francu Pivcu v Žitencih in so Nemci zato zažgali Pivčevo gospodarsko poslopje, so partizani ob koncu vojne ujeli in ga zaslišali. Toda pri Mariji Snežni jim je pobegnil.

(Vir: Podatki v muzeju NO Maribor)

BOMBNI NAPADI

Aprila so zavezniki podvojeno napadali z letali prometne poti po Slovenskih goricah. Najbolj je bila prizadeta proga Maribor—Sentilj. Veliko

Od leve na desno: Anica Kolarič (21) iz Nove vasi pri Ptuj, Vidka Alič (21), bivša dijakinja v Ptuj in Vlena Osolc (20), učiteljica iz Ptuja. Vse tri so aktivno sodelovale z OF, bile aretirane in ustreljene 6. aprila 1945 v Radvanju pri Mariboru

bomb so odrgli tudi na Maribor. Najhuje je bilo v nedeljo 1. aprila 1945, ko so letala odrgla bombni tovor kar v osmih valovih s šestdesetimi letali. V Mariboru so bombe razrušile obilo hiš. Poškodovana je bila tudi jetnišnica, od koder so nekateri jetniki pobegnili, več jetnikov je bilo tudi smrtno zadetih.

Med ubežniki je bil sodnik Anton Radovič. Ušel je na vrt, čez plot in dalje po Tržaški cesti proti Pohorju. Zbežali so še Artur Pahkor, Vojko Lovše-Rak, Draže Črno iz Jakobskega dofa in Drago Grčar, obsojen na smrt. Med jetniškimi zidovi je ostala Marica Kerenčič iz Pesnice, zaprta od marca 1945. Smrt je čakala med zadnjimi talci pred koncem vojne pod Pohorjem.

Na velikonočni ponedeljek, 2. aprila, so napadali bombniki Maribor znova od zore do mraka. Tudi okolica mesta je bila prizadeta, posebno železniška proga Maribor—Sentilj—Gradeec.

Na sedežih nemških uradov v Mariboru, na zveznem vodstvu Štajerske domovinske zveze, na sedežu gestapa in drugod so zažigali ves dan akte, da

bi ne prišli po končani vojni v roke osvoboditeljem Jugoslavije. S tem so hoteli vsaj nekoliko prikriti svoje zločine.

(Vir: M. Ostroška: Kljub vsemu upor)

MOBILIZACIJA V JA

Mobilizacija v Jugoslovansko armado ni tudi aprila potekala v Slovenskih goricah po želji osvobodilne fronte. Dokument z dne 1. aprila 1945 navaja, da je na Štajerskem 2000 skrivačev, prednjačijo z njimi okrožja Kamnik, območje Slovenskih goric in Dravskega polja. Med skrivači so skoro sami ubežniki iz nemške vojske. Mobilizacijo v NOV pa ovirajo pogoste hajke sovražnika po Slovenskih goricah in ogromno število nemških in madžarskih vojakov. Ti vzroki, ki so ovirali mobilizacijo že od januarja 1945 so še vedno glavni krivci, da je pritok v JA slab.

V poročilu okrožnega komiteja KPS Maribor, poslanem oblastnemu komiteju, dne 20. aprila 1945, beremo, da hoče v okraju Lenart v zadnjem času vse v partizane. Veliko ubežnikov iz nemške vojske se je nabralo v ptujskem okraju, ki pa jih v partizane ne morejo poslati zaradi močnih sovražnikovih postojank naokoli in pomanjkljivih zvez. Obveščevalci KO OF so dobili nalogo, da vodijo sezname skrivačev in skrbijo, da bo speljana zveza z vojsko. V poročilu beremo še, da silijo v partizane najrazličnejši ljudje. Mnogo je takih, ki so do zadnjega delali za okupatorja. Celo izdajalci so med njimi, razni „fiserji“, uradniki v nemških oblastnih organih, pravi nemški vojniki, policisti, orožniki, vermani, vodilni člani KB, učitelji in drugi poimenevalci.

(Dok.-F.-654/3-20.4.1945 in 23; 4. 1945, muzej NO Maribor)

O mobilizaciji piše tudi v zapisniku seje okrožnega odbora OF Maribor 15. 4. 1945 (dok. 1629 — arhiv CK ZKS), češ, da je mobilizacija naloga vseh aktivistov OF. Takoj morajo določiti zbirna mobilizacijska mesta. Aktivisti naj med seboj tekmujejo, kdo bo bolj uspešen pri mobilizaciji.

TALCI IZ MARIBORSKIH ZAPOROV

3. aprila 1945 se je pojavil v Mariboru zadnji letak o streljanju talcev med okupacijo. Na njem so bila objavljena imena tridesetih talcev, ki so jih ustrelili v Sp. Polskavi in v Mariboru. V Sp. Polskavi so ustrelili 23. marca trideset talcev, v Mariboru pa 30. marca deset in 3. aprila osemnajst. Razen Antona Cerjaka (39) ni bil nobeden iz Slovenskih goric. Po tem lepaku so Nemci streljali talce še naprej, a brez tiskanih razglasov.

Več dni zaporedoma so ustrelili Nemci talce blizu betnavskega gozda pri Mariboru, kjer je bilo več bombnih lijakov.

6. aprila je ostalo v mariborskih zaporih od 240 jetnic iz konca marca, le še 20. Nekaj so jih izpustili domov, veliko pa jih je izdihnilo ob bombnih lijakih. Med njimi so bili: Marica Petelin-Sonja, prof. Darinka Flis-Barica, Vidka Alič, Vlena Osolc, Anica Kolarič, Elvira Valher, Marica Kerenčič, mizar Lovrenc Žehar in drugi. Vsi ti so padli 6. aprila 1945 v Radvanju.

Zadnje talce so ustrelili Nemci v Rogozi pri Mariboru. To so bili ujeti partizani 14. divizije, dezerterji iz nemške vojske in nekaj upornih Vlasovcev. Skupaj so zločinske krogle pokončale tu 120 ljudi.

Ob vzhodu Kalvarije v Mariboru so ustrelili Nemci več talcev 12. aprila. Tu je padlo tedaj okrog osemnajst neznanih moških. Čez sedem dni so padle v šolskem vinogradu pod Kalvarijo tri žrtve, trije neznani moški. Znova so tu streljali talce 26. aprila in nato še enkrat. Največ je padlo pod Kalvarijo nemških vojaških beguncev.

(Vir: Milica Ostroška: Kljub vsemu upor in knjiga Poslovilna pisma na smrt obsojenih, Maribor, 1969)

Nadaljevanje prihodnjic

ALI BODO VZORNI VOZNIKI

Pri AMD Kidričevo, so se sestali tečajniki že 29. decembra 1979 na tečaju za opravljanje teoretičnega izpita, koliko od teh pa bo prišlo do praktičnega izpita, je stvar posameznika.

Tov. Crček povdarja, da opravlja ADM Kidričevo, tečaje za voznike A, B in traktoriste že v kraih. Majšperk, Cirkovce, Stoperce in Zetale. AMD Kidričevo je opravilo v l. 1979. 8 tečajev, to je 450 ur predavanja. Izpite je opravilo, iz vožnje okrog 44 %, seveda vzrokov je več za tako mali odstotek, zavedajoč se problemov, ki danes terjajo dosti več sposobnosti od voznika na naših cestah. AMD Kidričevo ima sedaj 3 pro-

Ali bomo res vzorni vozniki?

Foto: zk

fesionalne voznike, za poučevanje voznikov amaterjev. Vsak novi voznik se vključuje v AMD Kidričevo, saj ima tudi nekatere storitve kar tukaj. Pranje avtomobila, polnjenje zraka in polnjenje akumulatorja in kanal za manjša popravila. Vsi člani imajo popust pri vpisu v avto šolo.

Vsi člani AMD „Franc Galun“ Kidričevo, bodo dobivali enake usluge kot doslej, torej tehnične, turistične, pravne in možnost nabave garantske pisma za inozemstvo, ki je namenjeno za zaščito našim voznikom v tujini. Zato tisti, ki se hočejo vključiti v AMD „Franc Galun“ Kidričevo, uradni dan je vsak torek in četrtek od 16. ure naprej, v pisarni AMD Kidričevo, ali pa prek pošte.

Poleg ostalega materiala dobijo člani AMD knjižico za l. 1980 s kuponi za razne usluge in popuste. Novost je kupon za brezplačno vleko do 500 km, ob prometni nesreči. AMD „Franc Galun“, Kidričevo si prizadeva tudi, za včlanjenje podmladka po osnovnih šolah, vsi ti imajo tudi popust pri vpisu v avto šolo.

Konrad Zorec

Rad prebiram in dopisujem v Tednik

Na začetku vas prav vse lepo pozdravljam in vam želim v tem letu 1980 veliko delovnih uspehov pri urejanju našega lista „Tednik“.

Kot občasnemu dopisniku lista Tednik ste mi omogočili objavljanje mojih prispevkov. Ker mi je novinarstvo le konjiček, mi je v veliko zadovoljstvo, ko prebiram Tednik in svoje prispevke v njem. Mislim, da bi lahko skoraj vsak deloven občan dopisoval v Tednik in bi bila tako širša množica seznanjena o problemih, življenju in podobno, ki tarejo vsakega človeka. Res je kot stari ljudje govorijo, da moraš imeti za neko stvar tudi malo v glavi in tisto žilico — talent. Samega sebe ne bi ocenjeval, ker to najbolj vidite vi, po prispevkih, ki jih vam pošiljam. Ugotavljam, da so ravno toliko dobri, ker mi jih objavljate.

Časopis Tednik prebiram že nekaj let nazaj. Naša družina je naročena nanj kar precej let. Koliko let, ne vem, mislim, da že več kot 10 let. Odkrito povedano, doma smo se vedno prepirali, kdo bo prebiral Tednik prvi. V njem so mi najbolj všeč strani, kot so: Iz naših krajevskih skupnosti, Naši dopisniki, Športna stran. Mislim pa, da je po vsebini precej pester in ga z veseljem prebereš. Posebno

sedaj mi je veliko zadovoljstvo prebirati Tednik, ko sem v JLA in sem tako vsaj malo seznanjen z dogodki v naši občini Ptuj.

Na koncu bi rad pozdravil vse dopisnike in jim želim veliko uspeha pri sestavljanju svojih prispevkov. Hkrati pa bi pozdravil vodstvo in delovne mladince OO ZSMS v KS Turnišče.

Vas tovariško pozdravlja!

Branko Zupanič,
V. P. 2469/2-2A
79400 Čapljin-Bih

SEZNAM

delovnih in drugih organizacij iz občin Ormož, Ptuj in Slovenska Bistrica, ki so se odzvale akciji »Novoletna voščila v korist boja proti rakcu«:

ORMOŽ:

SLOVIN — KMETIJSKI KOMBINAT JERUZALEM Ormož

TOVARNA PLASTIČNIH IN OPTIČNIH PROIZVODOV »JOŽE KERENČIČ« Ormož

PTUJ:

DES LJUBLJANA — TOZD ELEKTRO PTUJ
Ptuj, Zadržni trg 10

IMP — PMI MARIBOR — TOZD ELEKTROKOVINAR
Ptuj, Zadržni trg 11

MERCATOR — IZBIRA PANONIJA PTJ

OBDRAVSKI ZAVOD ZA VETERINARSTVO IN ŽIVINOREJO
Ptuj, Ormoška c. 28

OSNOVNA ŠOLA »DR. LJUDEVITA PIVKA«
Ptuj, Raičeva 2

Mesokombinat PERUTNINA PTUJ
Ptuj, Potrčeva 8

SKUPNOST SOCIALNEGA SKRBSTVA PTUJ
Ptuj, Ormoška c. 15

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA V SR SLOVENIJI — PODRUŽNICA PTUJ

ZDRUŽENE LEKARNE PTUJ
Ptuj, Trstenjakova 9

SLOVENSKA BISTRICA

OSNOVNA ŠOLA »MINKA NAMESTNIK—SONJA«
Slovenska Bistrica, Partizanska 20

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO MARIBOR — TOZD KEMOCID
Slovenska Bistrica

Na zimo ostali pred vrati

Ljudje se množično selijo iz hribov v dolino. Zakaj? Problemi nastajajo z vodo in cestami. Veliko stavn ostaja praznih. Počasi postajajo tam ruševine. Življenje v hriboh zamira in se izgublja v svetu divjine. Če bodo ljudje tako množično zapuščali hribe, bodo na njih postali gospodarji živali ne pa človek.

Tudi mladi odhajajo po boljši zasluzek v mesta in tja, kjer se da boljše in lepše živeti. Toda nekaj jih je še vendar ostalo v hriboh. Mladi so se zbrali in se dogovorili, da bodo ustanovili mladinski aktiv. Stevilo mladih se je hitro večalo. Poimenovali so ga MA Majski vrh. Sedaj se je z reorganizacijo MA preimenoval v OO ZSMS Majski vrh.

Prvi njihov prostor je bila pisarna delovodje KK Ptuj. Z njim so se zelo dobro razumeli in tako so mladi dobili še večji pogum za nadaljnje delo. Kovali so načrte in z lahkoto podirali pregrade. Skozi teden je pisarno uporabljal delovodja. V soboto in nedeljo pa mladinci. Mladi so prihajali iz krajev: Majski vrh, Dravinjski vrh, Ljubstava in Podlehnik. Nekateri so morali tudi dva do tri km daleč na sestanek, toda ni jim bilo žal. Pričeli so z delom marksističnega krožka, ročna dela (pletenje, kvačkanje, šivanje prtičev), zelo dobro so delali na kulturnem področju, vsakega pa so najboljše gojili šport. Dosegali so lepe uspehe na tekmovalnih in si pridobili nekaj priznanj, pohval in pokalov.

Ta njihova sreča se je kmalu začela podirati in temelji, ki so jih postavili so postajali vedno bolj majavi. Sredi največjega podviga mladih v hriboh — MA Majski vrh, so izgubili prostor. Mladi bi radi delali — toda kje? Včasih so imeli sestanke kar na prostem. Jesen je pokazala svoj obraz in tako so mladi skoraj nehali delati.

V tem času sem se tudi sama vključila v OO ZSMS Majski vrh. V njej sem prevzela nekaj funkcij in se z njimi pričela boriti za prostor. Sedaj, ko sem postala njihov član sem dokončno zvedela pravo resnico.

Dejali so mi, da so poskušali že povsod, toda brez uspeha. Tudi na OK ZSMS v Ptuj so povedali kakšne težave jih pestijo. Besede vseh članov so bile, da se bo treba boriti, in da ne bomo smeli nehati. Za konec sem še zvedela, da prostora ne dobimo tudi zaradi osebnih problemov (sporov). Te besede so me zasklele v srcu in vprašala sem se: „Ali so tukaj pomembni osebni spori sli problem vseh mladih, mladih, ki bi radi delali, ki smo del naše socialistične samoupravne družbe in želimo, da bi nas opazili v DPO, kot njihove člane.“

Minilo je že skoraj po leta, a nas še vedno pesti prostorska stiska. Pisarna, ki smo jo mladi uporabljali, je v soboto in nedeljo prazna, toda prošnja, da bi v njej zopet delali mladi, so nam odklonili. Sedaj se sestajamo pri Fajt Stanku v Majskem vrhu 53. Ob sobotah nam da prostor v kuhinji, ki je majhna. Vemo, da nam je s tem veliko pomagal, toda to se ne sme ponavljati v nedogled. Tudi on nam lahko slej ko prej reče, da nam prostora ne bo več dal. In kam potem? To je še naše edino vprašanje. Ali lahko imajo nekateri ljudje res tako trdo srce, da bi odklanjali delo mladih? Kdo nam lahko še pomaga, na katera vrata naj potrčimo, da bomo dobili pravi odgovor?

Zaradi prostorske stiske smo morali prenehati z našimi krožki, na kulturni ravni smo zdrsnili zelo nizko, saj ne pripravljamo več proslav (ker nimamo prostora, kjer bi jih predvajali) in tudi športna dejavnost je pričela šepati. Mladi izgubljamo voljo do dela. Vseeno pa nismo izgubili. ... želje po prostoru. Naš sklep: prej ne bomo odnehali dokler ne bomo dobili prostora.

Majhna skupina mladih (saj nas je samo 28 članov) si tako srčno želi delati, a nima kje, tam kjer pa je prostor ni veliko mladih pa ni interesa za delo. Želeti, hrepeneti in se boriti za prostor je še naše edino upanje.

Marjana Hvalec — Jana

Mladi vse bolj segajo po Tedniku

Ker se vam dragi bralci Tednika letos prvič oglašam, želim vsem, posebno pa dopisnikom mnogo sreče in uspeha v prestopnem letu 1980. Upam, da bo naš in vaš časopis še naprej ostal tako priljubljen med nami, želim pa, da bi pridobili še kakega novega naročnika. Vsak novi naročnik je spodbudni dokaz, da je Tednik dovolj informativen časopis. Res

je, da vsega in vsake podrobnosti ne more objaviti na svojih straneh, res je tudi, da obvešča o političnih dogodkih, objavlja raznovrstne sestavke in komentarje, redno se oglašajo dopisniki in naših krajev. Zelo pridni so naši najmlajši iz osnovnih šol, na ramenih katerih raste in se uresničuje naš cilj bodočnosti. Na straneh našega Tednika lahko bralci redno

prebirajo o telesni kulturi in športu. Tudi za razvedrilo je dobro poskrbljeno. Tudi naši osamljeni si lahko s pomočjo Tednika poiščejo družbo. No, skoraj bi pozabila na našega ljubega, dobrega in vseskozi zvestega Lujzeka. Tudi njemu želim še na mnoga leta svinčnik v roki ter da bi malo več „pocartal“ svojo Micko.

Denimo šalo na stran, pa vam naj povem, da me je k pisanju vzbudil članek, ki sta ga uredništvu poslala vojaka Darko Serdinšek (moj bivši sošolec) in Marjan Vindiš. Zares lahko ugotovimo, da današnja mladina ne bere samo „sportskih novosti“ ali pa „areno“ temveč, da je med nami tudi nekaj takih, ki se zanimajo za naš skromni Tednik, pa še kakšen drug slovenski časopis.

Darkotu Serdinšku in njegovemu prijatelju želim prijetno prebivanje lepe domače slovenske besede v Nišu, ker da bi se naprej ostala zvesta prijateljstva našega Tednika in se kmalu spet vrnila zdrava, srečna in zadovoljna v svoj domači kraj.

Danica R.

Organizacija ZSMS zaživela tudi v zdravstvenem domu Ptuj

Dolgo smo upali, da bo naposled v našem TOZD-u Služba splošne medicine le po par letih zopet zaživela mladinska organizacija.

Res se je zgodilo. Ne malo se nas je že prej tu pa tam spomnilo na njo, vendar je pobuda 2-3 mladih le bila preskromna, da bi uspeli doseči to, kar smo dosegli, ko smo zaupali svojo željo tov. Trstenjakovi, ki je naša nova sekretarka OO ZKS TOZD Služba splošne medicine in tov. Pajčević, predsednici IO OOS naše TOZD.

Z njenim sodelovanjem in pobudo je v začetku decembra bil na skupnem sestanku obeh organizacij sprejet sklep o imenovanju iniciativnega odbora v sestavi: Majda Kac, Marjana Turk, Branko Bunta, ki je poskrbel za vse potrebno do izvedbe volilne konference. Ta odbor je delo vzel zelo resno in že 21. decembra lani smo se mladi TOZD Služba splošne medicine lahko srečali na volilni konferenci. Po predlogu iniciativnega odbora je mesto predsednika OO ZSMS TOZD prevzela Milena Pavlica, bili so pa izvoljeni še ostali člani predsedstva, nadzorni odbor in mentor naše mladinske organizacije; dr. Ivica Sokolič.

Naše volilne konference se je udeležil tudi član občinske konference ZSMS Ptuj: Stanko Vidovič in pa sekretarka OO ZKS TOZD-a Trstenjak Erika.

Potek ustanovne volilne konference je dal spoznanje, da bo najuspešnejše delovanje vseh članov v delu po komisijah, kar pa je predvidel iniciativni odbor z že izdelanim predlogom kandidatov za delovanje po posameznih komisijah. Tudi s temi predlogi so se navzoči strinjali z željo, da bo vsak od predlaganih vzel svojo nalogo kot resno obvezo, v dobro slehernega v našem TOZD-u.

Prisotni smo bili mnenja, da se kmalu zopet srečamo s konstruktivnimi predlogi o programu dela v komisijah in s tem celotne organizacije, ki je doslej pri nas ni bilo, bila pa je želja, ki je uresničena in ki naj bo med nami mladimi v Zdravstvenem domu vredna svojega slovesa.

Verica Turk

Destričnik, 3. januar 1980

Jože Potočnik Jiršovci 47; Srečko Pukšič, Destričnik 21; Ludvik Kumer, Destričnik 33; Franc Lenart, Jiršovci 53; Stefan Lenart, Destričnik 31; Franc Žmauc, Zasadi 14; Milan Burina, Janežovci 10; Marija Hameršak, Janežovski vrh 49; Ema Čuš, Dolič 35;

Leskovec, 3. januar 1980:

Ida Teskač, Leskovec 5; Katarina Vidovič, Velika Varnica 79; Gerška Kozel, Skorišnjač 37; Janež Smigoc, Mala Varnica 7; Jože Kmetec, Strmec 59; Jožefa Mlakar, Repišče 20; Marija Baniček, Skorišnjač 44; Lojzka Mihelec, Belovšek 27; Marija Bratušek, Mala Varnica 1; Marija Topolovec, Zg. Leskovec 13; Jožefa Krajnc, Zg. Leskovec 5; Ludvik Krajnc, Berinjek 4;

Cirkovce, 8. januarja 1980:

Anton Pleteršek, Mihovce 20;

Slavko Klasič, Drag. vas 33; Viktor Dolenc, Zg. Jablane 33; Ivan Pernat, Mihovce 58; Milan Lačen, Cirkovce 60/c; Franjo Golenko, Trstenjakova 9; Jože Drevnšek, Mihovce 48; Franc Trčko, Cirkovce 59; Stefan Hergan, Sp. Jablane 15; Ivan Kirbiš, Starošince 1/a; Alojz Obreht, Starošince 13; Martin Golenko, Drag. vas 32; Janko Pihler, Šikole 44; Peter Petek, Starošince 5; Alojz Mlakar, Drag. vas 4/a; Anton Golenko, Drag. vas 32; Maksimiljan Fišer, Mihovce 38; Stefan Klasič, Pleterje 31; Marjan Bukšek, Drag. vas 6; Stanko Zajc, Mihovce 54/a; Rozika Sagadin, Drag. vas 20; Jože Frangeš, Sp. Jablane 3; Stanko Fideršek, Cirkovce 33; Stanko Lah, Pongerice 15; Filip Pušaver, Cirkovce 30; Anton Kmetec, Pongerice 21; Franc Peršuh, Mihovce 31; Katic da Dobič, Mihovce 24; Marija Vivod, Zg. Jablane 27.

O VZDRŽEVANJU CESTE ŽETALE — ROGATEC

Kje iskati krivca?

Mnogo govorimo, da smo sicer dobro pripravljeni na zimo, da je zimska služba pripravljena itd. žal pa to povsod in za vse ceste ne drži. Res je, da je večina regionalnih in komunalnih cest pravočasno splužena, posipana, vendar ne povsod.

Za primer naj navedem cesto od Podlehnik skozi Zetale do Rogatca. Do Zetale je običajno splužena in posipana, toda od Zetale do Donacke gore, do meje s KS Rogatec pa je vzdrževanje te ceste vedno slabše. Potniki, ki se vozimo po tej cesti smo čisto ogorčeni in se sprašujemo, ali ta cesta ne spada pod ptujsko občino. Od Rogatca do Vrha (meja s KS Zetale in obnem ptujске občine) so cesto lansko jesen modernizirali, asfaltirali, na naši strani pa je niti najnujnejše ne moremo vzdrževati. Pred leti, ko smo snežne pluge vlačili še z vprego, pozneje s traktorji, smo tudi to cesto lahko splužili, sedaj ko smo tehnično bolje opremljeni pa ne moremo. Ali bomo ne vem koliko prihranili pri gorivu, če vozilo ne bo s plugom očistilo še tiste 3 in pol km ceste?

Delavci iz Podlehnik in Zetale, ki se vsak dan vozimo po tisti cesti na delo v Cinkarno Celje, smo bili ogorčeni, saj smo bili zaradi neočistene in neposipane ceste v življenjski nevarnosti. Pomislite okrog 50 delavcev v avtobusu in kaj bi bilo, če bi zdrknili s ceste v globel... Citamo o podobnih prometnih nesrečah in si lahko posledice predstavljamo, zato ukrepajmo prej, »zvonjenje po tuki« nikomur ne koristi.

Mi, ki se tam skozi dnevno vozimo na delo v Cinkarno, dobro poznamo razmere, tri izmene dnevno, to se pravi okrog 150 ljudi se samo z avtobusom dnevno vozi po tisti cesti. Cinkarna Celje je KS Podlehnik že prispevala okrog 40.000 din za asfaltiranje, koliko je prispevala KS Zetale, ne vem, prav gotovo pa je veliko prispevala tudi KS Rogatec, da so lahko cesto v dolžini 5 km asfaltirali. Ali naj potem Cinkarna Celje povrh še vzdržuje cesto?

Delavci sami smo vedno pomagali, kolikor smo pač mogli, tudi v nadalje želimo sami prispevati svoj delež. Celo cesto bi si sami posipali, toda kako, ko ni tam ne peska in nesoli. Privatnega nakupa in prevoza peska si pa res ne moremo privoščiti, niti tega nismo dolžni. Upam, da to pismo ne bo naletelo na gluha ušesa.

Franc Drobnič,
Jablovec 10
Podlehnik

Razno — razno v KS „Bratov Reš“

V prvi polovici lanskega decembra je bila končno dograjena kanalizacija in kolektor vse do drugega betonskega mostu pri Podpečanovi hiši. Sreča ob naklonjenem vremenu je komunalcem uspelo delo dovršiti sicer... Od Kazimirjeve (Oltjenove) hiše do transformatorske hišice navožen in razvaljan gramoz, odtod naprej samo gramoz navožen. Tako da je pot prehodna ter se je moč izogniti kotanjam in grebenom.

Zal se je nehalo pri denarju, tako kanalizacija ni bila spjeljana do drugega glavnega kanalskega izliva pri Zormanovih (staretojih), obstaja pa upanje, da bo KS uspela to delo uvrstiti med prioritete objekte v svojem finančnem proračunu.

Zanima me naslednje:

Zakaj se namerava ta pešpot asfaltirati? Zaradi udobja? Ali bi ne bilo lepše pot programoziti s sejanjem peskom, seveda ob rednem vzdrževanju. Strugo potoka Grajena temeljito strojno snažiti nabrežje preorati, splinirati, zasejati s travo, posaditi okrasno drevje in seveda redno travo pokositi, drevje obrezovati. Jasno je, da je pač treba delati.

Sem velika nasprotnica betona, asfalta, kjer se je temu moč izogniti. Če pa mi kemiki, biokemiki, botaniki, agronomi, gozdarji zajejajo, da je moč betonsko ali asfaltno površino uspešno s čemerkoli zajemati, se na-dejati žetve, sence, poletnega hlada, bom med prvimi navdušenci.

Kje ste ljubitelji, varstveniki narave?

Ne misliti samo na trenutno ugodje, na avto, pomislite na to, da mati narava tudi ni neizčrpna, pa tudi nafte bo lepega dne zmanjkalo.

Danes nam je zemlja odveč, ne bo dolgo, ko jo bomo bridko iskali, vsako ped temeljito obdelali z golo roko, brez kmetijske mehanizacije, drzno trdim, kruh raste na gnoju, ne na preprogi. Je ta frditev neresna, neutemeljena?

Komunalcem — TOZD za ceste bi bilo priporočati, da temeljito popravi betonski most, ker je vse skupaj podrt, traverza v hudourniku in sohe, in naj se iz struge odstrani, ker pri večji vodi občutno ovira odtok vode.

Drugič bo govora v snažnem in onesnaženem okolju.

Podpečanova „večni nergač“

Za izgradnjo Bolnišnice Ptuj so darovali:

ANGELCA VALANT, Lesce pri Bledu, Hraška 9, namesto venca na grob Ivanke Aceto iz Maribora, Prešernova 29	10.000,00
STANOVALCI iz Trubarjeve 9, Ptuj namesto venca na grob pok. Hilde Pucko	1.300,00

Darovalcem iskrena hvala!

Ob polčasu v enotni slovenski nogometni ligi trener pete selekcije NK Drava Marjan Lenartič ugotavlja, da so moštva v glavnem izenačena, izstopata le Mercator in Izola. V Dravi so z uvrstitvijo po jesenskem delu sicer zadovoljni, niso pa zadovoljni s številom osvojenih točk, saj jih od zadnjeverščenega moštva loči le točka. Tri zmage v jesenskem delu so pravgotovo premalo. Med vzroke za takšno uvrstitev in bero točk uvrščajo zelo kratke priprave, ki so potekale le mesec dni. Prej namreč še ni bil potrjen tekmovalni sistem v slovenskem nogometu. Kljub napornemu razporedu treningov in prijateljskih srečanj, je časa za dobro pripravo bilo premalo, zraven tega pa so igralški kader že takoj v začetku pestile poškodbe. Tako prvenstva niso začeli z ekipo, ki so jo uigravali v pripravljalnem obdobju, zlasti to velja za napad, ki je najmanj učinkovit v ligi. Trener je z disciplino in obnašanjem igralcev zadovoljen, čeprav brez kazni tudi ni šlo.

Za prvo ekipo pete selekcije Drava je kandidiral 19 igralcev,

treninge pa jih je redno obiskovalo okrog tri četrtine. Zanimivo je omeniti da so le trije igralci odigrali vsa prvenstvena srečanja. To so Golob, Matič in Emeršič.

Omenili smo že, da je obramba boljši del moštva. To bo razvidno tudi iz vrstnega reda, ki ga je Marjan Lenartič pripravil na osnovi svojih ocen prizadevnosti in obisku na treningih ter prikazanega na srečanjih (gre predvsem za izpolnjevanje postavljenih nalog). Vrstni red je naslednji: Marko Matič (kapetan) 7,6, Srečko Golob 7,3, Samo Trlep, sledijo Selič, Franc Kmetec, Tement, Smigoc, Vrabl, Čuš, Radolič, Malek, Skok, Topolovec, Štajner, Kelenc, na ostalih mestih pa so igralci, ki so manj nastopali.

V prihodnjem obdobju vadbe bo

potrebno največ pozornosti nameniti napadu, zaključku napada in vključevanju veznih igralcev v napadalne akcije.

Igralci Drave so s pripravami na spomladanski del tekovanja pričeli v ponedeljek, ko so se zbrali na prvem treningu. Vendar so že pred tem vadili rekreacijsko v dvorani. Prvi del priprav, ki bo trajal do 6. februarja, je namenjen izboljšanju splošne telesne vzdržljivosti. Igralci bodo vadili štirikrat tedensko in sicer v ponedeljek zunaj, v torek v dvorani, v četrtek v ptujskih toplicah in v petek na stadionu.

Kljub snegu in hladnemu vremenu bodo vadili točno po pripravljenem programu, saj se je za spomladanski del tekovanja potrebno zelo dobro pripraviti. Z

ozirom na izenačenost moštev ter izredno majhne razlike do zadnjega mesta, se bo tudi v tekmovalnem obdobju potrebno pošteno potruditi, saj bo o izpadu verjetno odločala tudi razlika v zadetkih. To pa bo Drava glede na malo število doseženih zadetkov v jesenskem delu (le 8 za 8 točk) morala popraviti.

S prijateljskimi srečanji bo Drava pričela 6. februarja, ko bo gostovala v Krapini. Do začetka prvenstva trener načrtuje od 10 do 12 prijateljskih srečanj, tako da bodo lahko dobro pripravili tudi napadalni del moštva. Med moštv, s katerimi se bodo Ptujčani srečali s pripravljalnemu obdobju sta tudi selekciji Železničar iz Maribora in Smartno.

I. kotar

ENOTNA SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

DRAVA PRIČELA Z VADBO

ROKOMETAŠICE PP-DRAVA NABIRAJO IZKUŠNJE

V zadnjem času se je malo poročalo o ptujskih rokometašicah, ki v tem obdobju nastopajo v Varaždinski zimski ligi. Končan je prvi krog tekovanja, ki so ga uspešno zaključile, saj so na vrhu razpredelnice kjer imajo skupaj z Zrinskimi iz Čakovca enako število točk. To ekipo so v nedeljo prepričljivo premagale z 12:6 (6:4) in to z dinamično in borbeno igro. Nedvomno se v tem tekovanju kali nova ekipa pod vodstvom trenerja Djuriča, ki mora do spomladanskega dela tekovanja v II. zvezni ligi biti pripravljena, da zamujeno nadoknadi in ostane v družbi najboljših.

Ostala srečanja so se končala z naslednjimi izidi Drava:Ivančica 16:6, Drava:Podravka 21:5, Koka:Drava 13:8.

Najuspešnejša strelka je Černetova z 27 gol, Kmetec je dosegla 9 golov, Vičar in Mumlek po 6, Ivančič 4, Novak 3 ter Vrščič in Lepej 1. V nedeljo se pričnejo povratna srečanja kjer Drava igra proti Ivančici v športni dvorani v Varaždinu.

anc

Razstava Šport včeraj, danes in jutri

V razstavnem paviljonu Dušan Kveder v Ptuju je bila na ogled razstava pod nazivom Šport včeraj, danes in jutri, ki jo je telesnokulturna skupnost občine Ptuj pripravila v počastitev pomembnih jubilejev. Otvoritev je bila 24. decembra, na njej pa je govoril predsednik zbora uporabnikov skupščine TKS Valter Pliberšek.

Razstava je bila razdeljena v tri dele. Prvi del je bil namenjen zgodovinskemu prikazu v sliki in besedi razvoja telesne kulture na tem območju, v drugem delu pa so si obiskovalci, v večini mladi, lahko ogledali množico pokalov in priznanj, ki so jih osvojili športniki in športnice ter

Z otvoritve razstave

(foto KOSI)

ekipe naših osnovnih telesnokulturnih organizacij. V teh delih smo pogrešali več sistematičnosti in z besedo opisanih dosežkov in pomembnejših dogodkov.

V tretjem delu pa smo si lahko ogledali prvo samostojno razstavo športne fotografije člana foto-kino kluba pri DPD Svoboda Bojana Rodeta. Rode je, čeprav mlad avtor, že v sedanjih delih dosegel zavidljivo raven umetniškega podajanja športa, zlasti dinamike. Pri tem se ne ozira na prikaz posameznih športnih panog, kar so mogoče mnogi pričakovali.

Prav gotovo je bil ogled vseh treh delov razstave posebno doživetje, ogledali smo si in spoznali marsikaj, kar dosedaj verjetno nismo poznali.

I. kotar

Pionirji iz Svetožareva na smučiščih bistrškega Pohorja

V okviru že tradicionalnih izmenjav in prijateljskih vezi, ki trajajo že četrto leto, bo v času zimskih počitnic, letovalo na zimsko rekreacijskem središču občine Slovenska Bistrica, pri Treh kraljih, skupina dvajset pionirjev iz desetih šol in dva učitelja iz pobratene občine Svetožarevo, ki jim je to nagrada za dosežene učne in delovne uspehe v šoli.

Pionirji iz občine Svetožarevo bodo letovali v bistrški občini od 16. do 30. januarja. Prvi dan se bodo seznanili z nekaterimi zgodovinskimi in turističnimi znamenitostmi občine ter z delovno organizacijo Stoklo Slovenska Bistrica, sprejel pa jih bo tudi predsednik SO Slovenska Bistrica. Ker je med njimi največ takšnih, ki se bodo tokrat prvič srečali s smučarsko umetnostjo, bodo čas počitnic namenili prav spoznavanjem teh veščin.

V času njihovega bivanja v planinskem domu Anton Štuhec na bistrškem Pohorju bodo organizirali tudi več srečanj pionirjev bistrške občine z vrstniki iz Svetožareva. Se posebno velja to za učence šol iz Slovenske Bistrice, Poljčan in Oplotnice, ki so že pobrateni s šolami iz svetožarevske občine. Ta srečanja bodo tudi priložnost, da uresničijo svoje želje po pobratenju še tri osnovne šole iz bistrške občine s šolami v občini Svetožarevo, kar želijo že letošnjem letu tudi uresničiti.

Zadnje dni bivanja pionirjev iz občine Svetožarevo na Treh kraljih bodo z vrstniki iz OS Slovenska Bistrica organizirali skupni pohod na poslednje bojišče legendarnega Pohorskega bataljona na Treh žbljih in nato še do spominskega muzeja NOB na Osankarici, kjer se bodo seznanili z boji pohorskih partizanov.

Pionirji občine Slovenska Bistrica bodo vrtnili obisk svojim vrstnikom v času poletnih počitnic, ko bodo skupno z vrstniki iz občine Svetožarevo odšli na letovanje v njihovo letovišče v Petrovac na moru, v črnogorskem primorju.

Viktor Horvat

Strelci navdušili

V čast 22. decembra, dneva JLA je bilo v Danilovgradu odprto prvenstvo vojnega področja Titograd, v vojaškem mnogoboju in strelstvu.

Prek 150 tekmovalcev razvrščenih v sedem ekip se je tri dni borilo oziroma so tekmovali v strelstvu in vojaškem mnogoboju; oziroma v vojni disciplinah, katerim se je JLA posveča velika pozornost. Kajti biti dober strelci in mnogoboječ pomeni biti pripravljen vojak za uspešno izvajanje vsake postavljene naloge.

V strelstvu, kot se je pričakovalo, so največ uspeha imeli Ljubljanci s 4377 krogi; „Avijatičar“ je bil drugi s 4295 krogi; tretje mesto pa je pripadlo „Nikšiču“ z 4131 krogi. Strelci so tekmovali v treh disciplinah in to v streljanju s pištolo, polavtomatsko puško in avtomatsko puško.

Vsa prva mesta pa so pripadla gostom tega tekovanja, ekipi Ljubljane. Najboljši v streljanju s pištolo je bil Ptujčan SLAVKO IVANOVIČ z doseženimi 502 krogi. Pri streljanju iz polavtomatske puške pa Aleksander Mihajlovič z 256 krogi.

Kot vemo je ekipa Ljubljanskega armijskega področja v Somboru na 32. športnem prvenstvu JLA dosegla odlične rezultate in odlična mesta.

B. Zupanič

Med odmorom športne sezone

Dnevno in tedensko časopisje ter športna poročila na radiu in televiziji so bila in so še okrog novega leta polna analiz in objav rezultatov preteklega leta. V našem primeru, torej športnem življenju v ptujski občini, niso potrebne analize nastopov in prestopov v prvih zveznih ligah ali celo v mednarodnih razmerah. V zadnjem času se z izjemo tekmovalcev iz takomenovanih tehničnih športov redki naši športniki in športnice uvrščajo v jugoslovanski vrh ali na mednarodna tekovanja. Tako nam ni potrebno tarnati nad tem, da kdo naših športnikov ni prišel v ožji izbor za najrazličnejše športnike in športnice leta. Kljub temu pa ne bi bilo odveč, če bi tudi mi izbrali najuspešnejše in jih predstavili javnosti. Pravgotovo bi se jim na ta način delno oddolžili za vložene napore, samoopovedovanja in uspešne nastope. No, če jih nismo izbrali v preteklem letu, zakaj bi jih tudi letos.

V vrh jugoslovanskega športa so tudi v pretekli sezoni posegli predstavniki tehničnih športov. Med njimi moramo omeniti letalske modelarje in motorne pilote aerokluba Ptuj, zraven njih pa tudi motokrosiste AMD Ptuj. Med jugoslovanskim in slovenskim vrhom smo v ženskem rokometu, čeprav gledano le z vidika ranga tekovanja in ne toliko po tekmovalnih dosežkih.

V republiških tekmovalnih smo vrhu najbližji v ženskem namiznem tenisu, motokrosu, streljanju, atletiki, šahu. V srednji razred pa bi lahko uvrstili karting, nogomet in tudi košarko. Seveda gre tu v večini primerov za članske ekipe in posameznike, ker so njihovi nastopi običajno najbolj zanimivi za širšo javnost. S tem pa nikakor ne gre zapostavljati drugih kategorij. Vendar vseh športnih panog ne gre metati v isti koš, čeprav to preradi počenjamu. Težje je namreč doseči republiški vrh na primer v atletiki kot pa v kartingu, ker je velika razlika v številu tekmovalcev in tudi kvaliteti. To omenjamo le kot primerjavo.

Po obsegu finančnih sredstev, ki jih za telesno kulturo namenimo v ptujski občini, smo na republiškem repu, po dejavnosti pa blizu vrha. Ta prevelik razkorak kaže na to, da smo s čistim amaterskim delom za obstoječe pogoje veliko dosegli. Vendar bi lahko z našo večjo zavzetostjo in na področju selektivnega dela in še zlasti na rekreativnem področju, torej vključevanju širokega kroga vseh starostnih kategorij občanov in delovnih ljudi. O težavah, kadrovskih, finančnih in z objekti ter prostori, smo že večkrat pisali in pravgotovo bomo še. Tokrat želimo pisati o dveh področjih, ki sta sestavni del dela na telesnokulturnem področju, prvo zlasti v športno-tekmovalnem sistemu.

Po številu gledalcev na srečanjih naših ekip lahko ocenjujemo, da naši občani z uspehi in tekmovalnimi dosežki niso zadovoljni. Če gledalce privlači samo kvaliteta, potem bo to že držalo. Razlogov za takšno nezadovoljstvo, morda bi temu lahko rekli kar nezainteresiranost, je pravgotovo več. Mednje sodijo kvaliteta in tekmovalni uspehi, ki jih v pričakovani meri nismo in mogoče tudi ne moremo doseči. Svoje pa je pridala tudi televizija, saj si na malih ekranih lahko vsak

teden ogledamo nekaj za naše razmere zelo kvalitetnih srečanj v različnih športnih panogah. Zakaj bi potemtakem izgubljali čas na, za nas, nepomembnih drugoligaških ali republiških srečanjih! S stališča želje po ogledu vrhunskega dosežka ali zmage v zvezni ligi je to dokaj razumljivo, ne bi pa smelo biti osnova in pravilo za obisk srečanj in prireditve v nižjem rangu tekovanja. Po naših izkušnjah je med razlogi za slab obisk tudi preslabo poznavanje športnih panog.

Morda boste ob prebiranju te

Zagnano na krosu — bo tako tudi v zrelih letih?

Manj zmag — veliko manj gledalcev

Del rekreacije je tudi pikado

trditve mnogi poskočili, saj je poznamo vse ali pa vsaj večino najboljših in najkvalitetnejših športnikov in večino javnosti skritih ali pa odkritih zakulisnih iger in spletk. Verjetno res, vendar to še ne pomeni, da poznamo športno panogo in na primer pravila igre. Od tu tudi večina navijaških, včasih prav nesramnih in škodljivih izpadov ob sodniških odločitvah. Eno je navijanje, drugo pa izživljanje. Tudi na in ob naših športnih igriščih se to pri-

merja, čeprav v veliko manjši meri kot na večjih prireditvah (večjih včasih le po nazivu). Če bi športne panoge, pa ne samo nogomet, rokomet ali košarko, bolje poznali, potem bi bil obisk prireditve v naši občini verjetno veliko boljši, zraven tega pa tudi užitek ob gledanju veliko večji.

Vsaka ekipa in sleherni tekmovalci si na športni prireditvi želi čimveč gledalcev, tudi v naši občini. Tako bi tudi naše športnice in športniki dobili delno priznanje in vzpodbudo za prihodnje delo v skromnih pogojih. Mogoče je med

podbuda, da se pričnejo ukvarjati s telesnokulturno dejavnostjo, čeprav rekreativno, za mlade pa naj bo vzpodbuda, da se vključijo v vadbo, saj nam športnih panog v ptujski občini ne manjka, pravijo, da jih je celo preveč. Po izkušnjah in udeležbi starejših v rekreativni dejavnosti lahko sklepamo, da je veliko takšnih, ki jim je do športne dejavnosti kaj malo, praktično nič. Vendar naj to ne pomeni tudi za naše otroke, v največji meri je to odvisno od nas. Zato pa ne preseneča velik osip pri prehodu športnika iz nižjih v višje, starejše, kategorije selekcijskega sistema ali če hočete, od pionirskih do članskih vrst.

To, da mlade privlači vse tisto, kjer ni potrebno veliko naporov, je res, vendar kdo jih je tega naučil? Nič ne pride samo po sebi, tako tudi prekinitev vadbe ne. Vendar posamezniki tega ne bomo uspeli spremeniti, tako bi se morala odločiti večina. Naša pasivnost do športa in rekreacije pa te večine ne zagotavlja. Tudi tu je eden razlogov za slabše tekmovalne dosežke, saj ekipe »zoriijo« več let, osip in prenehanje vadbe pa to prekinja in zmanjšuje uspešnost udeleževanja dela.

Veliko je takšnih težav, ki pa bi jih s skupnimi napori in zlasti sodelovanjem lahko uspešno odpravljali. Naj tako ves naš interes ne bo usmerjen v trenutno doseganje ali gledanje vrhunskih rezultatov, temveč v čimvečje vključevanje širokega kroga delovnih ljudi in občanov v telesnokulturno aktivnost. Na to pa radi pozabljamo.

Velikokrat govorimo o kadrovskih težavah, tudi v telesni kulturi. Tu običajno mislimo na strokovni kader. Tokrat pa nekaj besed o nič manjšem kadrovskem problemu, ki ga večina osnovnih telesnokulturnih organizacij zelo dobro pozna in občuti. Pozabiti namreč ne smemo na tiste občane, ki se v klubih, OTKO, trudijo, da imajo naši športniki in športnice (naši otroci) v okviru možnosti čimboljše pogoje za vadbo in tekovanja. Vendar je takšnih športnih zanesenjakov veliko premalo. Gre namreč za vodstva, čeprav ne gre zanemarjati pomanjkanja vaditeljev. Sedaj ob pomanjkanju funkcionarjev (čeprav jih je na papirju veliko) veliko organizacijskega opravila vaditelji in trenerji, kar pravgotovo zmanjšuje kvaliteto njihovega pedagoškega, športnega dela.

Nič ne bo novega če zapišemo, da je veliko težav pri sestavi vodstvi, v katerem bodo aktivni vsi člani in ne le posamezniki. Tako je težko dobiti predsednika kluba ali organizacije, da o sekretarjih in blagajnikih niti ne govorimo. Z našim večjim sodelovanjem bi kvaliteto dela lahko zelo izboljšali. Pričakujemo večjo pomoč od nekdanjih športnikov in športnic, ki se sedaj držijo preveč ob strani (vse priznanje delovnim izjemam!) in se v opravljanje teh družbeno pomembnih nalog ne vključujejo. Vsi športni dosežki in rezultati niso odvisni samo od vaditeljev in športnikov, tudi organizacijsko delo je zelo pomembno. Zato se moramo veliko bolj kot doslej vključevati v del osnovnih telesnokulturnih organizacij, kot vaditelji ali pa kot športni funkcionarji. V odmoru športne sezone razmislimo tudi o tem!

I. kotar

VOJAKI NA NAŠI ŠOLI

V ponedeljek, 17. decembra so nas obiskali vojaki. Z njimi smo se zapletli v zanimiv pogovor. Vojak nam je razkazal tudi puško. O NOB nam je pripovedovala tovarišica Fanika.

Nazadnje so omenili, da bomo tudi dekleta hodile k vojakom.

Ob slovesu smo jim pionirke izročile šopke. Kot predsednica šole sem se jim zahvalila za obisk in jim čestitala k prazniku — dnevu JLA.

Edita Kostanjevec,
OŠ Vitomarci

MOJ OČKA VOJAK

Tudi moj očka je bil vojak. Vojaki rok je služil v Vinkovcih. Tam je bil 15 mesecev. Tam se je dobil vojaško uniformo. Naučil se je ravnati z orožjem. Bil je med najboljšimi strelci. Pripravil se je, da bo lahko branil svojo domovino, če bo treba. Z njim so bili tudi mladi fantje. Ko je bil potres v Vinkovcih so vojaki pomagali odstranjati ruševine. V jeseni so pomagali pri pospravljanju koruze. 22. decembra so tudi imeli praznik. Ko bom velik, bom tudi jaz vojak.

Andrej Soršak, 3. r.
Lovrenc na Dravskem polju

SREČANJE S PREDSTAVNIKI JLA

V ponedeljek, 17. 12. 1979 so nas obiskali predstavniki JLA, Zvezde borcev in Krajevne skupnosti, da bi skupno proslavili dan JLA. Srečanje je bilo v prostorih OŠ Videm, kjer so člani likovnega krožka pripravili razstavo likovnih izdelkov in knjižnih del, ki prikazujejo dogodke iz NOB. Predstavniki je pozdravil ravnatelj šole, tovariš Levstik Franjo, kulturni program pa so pripravili učenci osmih razredov. Učenka osmega razreda, Čeh Branka je prebrala svojo pesem in zanj dobila knjižno nagrado. Prav tako je dobila knjižno nagrado Andreja Galun, učenka 6. b razreda, za najboljši likovni izdelek.

Na vprašanje, kako je bilo med NOB, nam je predstavnik Zvezde borcev pripovedoval o delovanju KP pred vojno in med njo. Sam je bil njen član — še pred vojno, med vojno pa je bil vključen tudi v OF. Povedal nam je o peti koloni, ki je delovala v Ptuj in okolici. Govoril nam je o nemškem terorju in preganjanju naših ljudi. Tudi njegova pot se je končala v ptujskih zapori, od koder so ga poslali v mari-borske, od tam pa so ga poslali v Dachau.

Predstavniki JLA so nato odgovarjali na vprašanja učencev. Dekleta je zanimalo, če bodo tudi ona služila vojaški rok. Lahko smo spoznali, kako poteka v kasarni vojak dan in še drugo. Srečanje je bilo pristransko in si jih želimo še več.

Člani literarno — dopisniškega krožka, OŠ Videm pri Ptuj

OBRAMBNA PRIPRAVLJENOST — POROK ZA MIR

22. decembra je praznovala naša vojska svoj praznik. Na vojašnicah so zaplapolale zastave.

Naši vojaki so dali zaobljubo. Branili bodo pridobljeno svobodo. Vedno bodo pripravljeni na straži.

Tudi drugi državljani naše Jugoslavije ne smemo pozabiti, da smo teško pridobili svobodo.

Vsaka hiša, vasi, mesta, gozd, polje, reka mora biti pripravljena na obrambo naše domovine, kar bo porok za mir!

Dolenc Metka

3. razred
Lovrenc na Dr. polju

MLADOSTNI SPOMINI MOJE GA OČETA

Bila je huda zima. Sneg je bil visok pol metra. Starejši se ga niso prav nič razveselili, zato pa so se ga tembolj otroci. Vračal sem se iz šole. Bilo je že pozno. Oče me je vprašal: „Kje si se tako dolgo mudil?“ Povedal sem po resnici: „Učitelj me je zadržal, ker nisem imel domače naloge.“ Oče se je razjezil in dejal: „Za kazen ti bom skril smuč. To zimo se že ne boš več smučal. Da mi ne greš ven, dokler se z materjo ne vrneva domov.“ Potem sta z materjo odšla.

Stopil sem k oknu in zagledal otroke, ki so se veseli na snegu. Nisem se mogel upreti skušnjavi, zato sem pobegnil ven. Vsi otroci so imeli smuč ali sanke, le jaz sem bil brez vsega. Pa sem si omislil: naredil si bom smuč. Zbežal sem v drvarnico in poiskal dve dolgi deski. Na vsaki deski sem zvil konec, da se ne bi zatikalo, kadar se bom peljal po bregu navzdol. Noge sem si pritrdil z vrvo, ki sem jo vzel v hlevu. Za palice sem imel dve dolgi prekli, ki ju je mati rabila na vrtu. Smuč sem še našel s svinjsko mastjo, da so bolj drsele.

Hitro sem se pridružil veselim otrokom in se spustil po bregu. Kako je bilo lepo! Spustil sem se drugič, tretjič, četrtič... Čas je tekel in jelo se je mračiti. Medtem sta se vrnila oče in mati. „Janez,

Janez, Janez!“ sem zaslišal očetov glas, ki ni obetal nič dobrega. Brž sem skril nove smuč in odhitel domov.

Doma sem prejel ploho trdih besed in udarce, ker nisem ubogal. Bolelo je, toda ob spominu na zimsko veselje sem kaj kmalu pozabil na bolečine.

Milena Tušak, 7. b

KO SE PREPIRATA BRATA

Ne vem, kaj mi je bilo tistega dne. Bil sem posebno razdražljiv in vse mi je šlo na živce. Obregal sem se v vsako stvar in vse obgodrnjal.

V sobo je pridrl brat Damijan. „Kaj pa tako divjaš?“ sem se zadržal.

„Kaj pa to tebe briga!“ mi je odbrusil.

Mera je bila polna. Da bi ga natreskal, nisem imel pravega vzroka, toda v trenutku sem se spomnil, da mi še ni vrnil trikotnika. Vnel se je prepil.

„Kje je moj trikotnik? Takoj mi ga vrni. Še enkrat se dotakni mojih reči, pa boš videl, kaj se bo zgodilo!“ sem vpil.

„Misliš, da sem tako neumen, da ne vem, da je trikotnik moj? Poznam ga po zarezi na stranici. Ti si svojega izgubil, sedaj bi si pa rad prilastil mojega. Ne dam ti ga!“ se je drl brat.

Ni se utegnil končati stavka, že je dobil klofuto. Ker mi ni ostal dolžan, sva se stepla. Kmalu je Damijan zakričal:

„Kri, mamica, poglej, do krvi me je obdelal.“

Kričal je kot jesihar, kri pa je tekla kot v turški vojski.

„Kaj pa imata? Dajta mir,“ se je slišalo iz kuhinje.

Za domovino s Titom naprej!

Foto: L. Cajnko

„Naj mi vrne trikotnik,“ sem zahteval.

„Nimam njegovega trikotnika,“ je stokal brat.

„Kaj vaju ni sram, da se prepirata za prazen nič? Tu imata denar pa hitro vsak po svoj trikotnik, da bo mir,“ je rekla mamica.

Na poti v trgovino sva se spet prepirala in kdo ve, kako bi se zopet končalo, če ne bi za nama pripeljal avtomobil in močno zatrobil, ker sva hodila po sredini ceste.

Ko sem odhajal iz trgovine, sem razmišljal: „Je bilo to potrebno?“ Spoznal sem, da sem naredil mnogo hrupa za prazen nič.

Daniel Bračič, 8. a
OŠ Franc Bešak
Gorišnica

VOJAKI — VARUHI NAŠE DOMOVINE

Večkrat jih gledam, ko se peljejo mimo mojega doma na večbe v Apače. Tam se učijo streljati in podobne veščine. Če jim pomaham, mi vsi veselo pomahajo nazaj. So zelo prijazni fantje, saj se učijo braniti našo domovino. Njihova naloga pa ni samo streljanje. Pomagajo tudi pri vseh nesrečah, ki zadenejo naše ljudi. To so potresi, požari, povodnji in podobno. Vojaki so vedno prvi. Čez par dni bodo praznovali. Takrat jim bomo predvsem mi pionirji, ki smo tudi „Titovi vojaki“, iskreno čestitali.

Adela Pislak,
2. razred OŠ

Lovrenc na Dravskem polju

NASTOP PRED NABORNIKI

Pred tedni je skupina mladincev in pionirjev naše šole obiskala nabornike v domu JLA. Naborniki so imeli pred odhodom v armado predavanja o obrambi naše domovine, seznanjeni so bili tudi z vojaškimi predpisi. Vsak je dobil od

mladi dopisniki

md

predstavnikov občinske mladinske konference redeč nagelj in značko ZSM. Nageljne in značke so fantom pripenjale tri dekleta z naše šole. Za nabornike smo tudi izvedli krajši kulturni program.

Po videzu sem prepoznala nekatere fante. Spomnila sem se, kako so se drzno vozili z mopedi. Vsak dan sem jih tudi videla, kako so odhajali proti avtobusni postaji in potem z avtobusom v šolo v Maribor. Kadar sem šla v kino, sem jih videla postajati pred diskom s cigareto v ustih, več jih je nosilo uniforme MDB, kadar so na igrišču igrali nogomet, so nas večkrat spodili vstran, češ da „mularija“ nima tam kaj iskati. Sedaj pa smo ravno mi „mularija“, nastopali pred njimi z odlomki iz Filipičeve pesnitve z naslovom Pohorski bataljon. Ko smo se postavili na oder, so nas sprejeli s precej čudnimi glasovi in pogledi. Toda mi smo se resno poglabili v recitacijo in fantje so se tudi sčasoma zresnili. Sledile so partizanske pesmi na harmoniki. Program pa smo zaključili z recitacijo „Na planinah lušno biti.“ Fante je začela stvar zanimati. Začeli so

POSTALI SMO PIONIRJI

28. novembra smo okrasili razred z zastavami. V šoli smo imeli proslavo ob pol dvanajstih. Medtem so nam pripravili slavnostno malico. Iz oranž so bili narejeni pionirji.

Ivo Robin, 7. raz.,
OŠ F. Osojnik

in vadili na orodju. Zvečer smo imeli dve uri prostega časa. Takrat smo se zabavali, brali knjige in časopise, pisali pisma domačim ali se dolgočasil. Tudi na sprehod v mesto smo lahko šli, le vrtni smo se morali pravočasno. Spoznal sem mnogo prijateljev iz vseh krajev Jugoslavije. V vojašnici smo govorili le hrvaško, pisali pa smo v cirilici. Nekateri moji tovariši so bili veseli, drugi žalostni, otožni.

Ze jutraj smo se odpeljali s kamionom proti gozdovom, ki so bili kar precej oddaljeni. Vozniki so zapeljali po cesti v gozd, kjer smo skrili kamione.

Nato smo pohiteli na travnik, kjer so že bila postavljena pol metra visoka debla, v katera smo streljali. Na njih so bili z oljno barvo narisani rdeči krogi. Po tej vaji smo tekmovali, katera skupina bo prej postavila šotor. Ko smo uspešno opravili vse naloge, smo zakurili ogenj. Ob njem smo očistili orožje.

Pozno zvečer smo se vrnili v vojašnico. Bili smo tako izmučeni, da smo brez večerje zaspali.

Takšno je življenje vojaka“, je ati končal pripovedovanje.

Tatjana Korošec,
6. a razred.

ZA KAKŠNO ME IMAJO

Mogoče mislijo, da sem malo čez les. Tudi sama ne vem, če sem pri pravi. Nisem preveč suha, prej debela. Če me samo pogledajo, jim je slabo. Se ne sekiram, ker mi je vseeno, kaj si kdo misli o meni. Nisem odlična učenka in ne preveč bistrega razuma. Kregam se s sošolkami in počnem vse mogoče. Nimam najboljših prijateljce.

Naj vam opišem dogodek. Zijala sem skozi okno. Bilo je sončno jutro: K meni je prišla sošolka in zaklicala: „Umakni svojo debelo zadnjico, da pridem do okna!“ Sebe pogledaj, kakšna si“, sem ji odvrnila ravnodušno. „Takšna krogla nisem kot ti, da veš!“ „To že dolgo vem!“ No, potem se pa umakni!“ je zaklicala vsa jezna. „Tega filma pa ne boš gledala!“ sem ji odgovorila. Počasi se je odzibala in si mislila kaj vem kakšne stvari o meni.

Jasmina Ivezić,
OŠ Olga Meglič,
Ptuj

SNEŽINKA

Majhna snežinka,
je iz oblaka vzletela,
proti zemlji poletela,
na okno k deklici priletela.

Deklica roko stegnila,
snežinko med prste ulovila.
Saj je prvi snežec prihajal
na oknu se poigraval.

Snežinka se je stališa,
v kapljo se spremenila.
Deklica roko odtegnila,
in žalostno okno zaklenila.

Bernardka Kos 5. raz.
OŠ Trnovska vas

SREČNO NOVO LETO

Srečno novo leto
si želimo vsi,
ki se imamo radi
za vse večne dni.

Nocoj se bomo veselili
si darila poklonili
bomo vriskali in peli
pili, jedli sladkosnede.

Zjutraj dolgo bomo spali
v sanjah daleč se peljali.
Oblak miru povsod razpeli.
Vsemu svetu srečo zaželeli.

Nataša Sprah, 5. raz.
OŠ Olga Meglič Ptuj

BOLEČA OBTOŽBA

Majda in Nada sta sošolki in tudi dobri prijateljici. Nekega dne je Majda pogrešala svoje nalivno pero. Ni vedela, ali ga ji je kdo ukradel ali pa ga je izgubila.

Ko sta s prijateljico Nada skupaj pisali domačo nalogo, je opazila, da ima le-ta enako pero in zazdelo se ji je, da je njeno.

Majda: Nada, ali je to tvoje pero? Nada: Seveda. Pred kratkim sem ga dobila. Ali ga še nisi opazila? Zakaj sprašuješ?

Majda: Veš, Nada, svoje nalivno pero pogrešam. Zdi se mi, da je to moje.

Nada: Kaj, obtožuješ me, da sem ti ukradla pero!? Majda: Nisem rekla, da si mi ga ukradla, toda to pero je moje.

Nada: Ne in ne.

V sobo je prišla Irena, Majdina sestra, ki je tudi segla v pogovor.

Irena: Majda, ali ni to tisto pero, ki ga pogrešaš?

Nada: To je moje pero, Jaz nisem terica, da vesta. Sram vaju bodi, ker me po krivem obtožujeta!

Irena: To je Majdino pero.

Majda: Zakaj tajiš, Nada?

Nada: Ker mi ne verjameš, grem, Pero pa lahko kar obdržiš, če si tako prepričana, da je tvoje.

Majda: Ne maram ga. Ukradenega peresa nočem več imeti.

Nada: Nikoli še nisem kradla in tudi tokrat ne, da veš.

Irena: Ti si ga vzela. Da te ni sram!

Nada: Nikoli več ne bom govorila s tabo, Majda. Krivica je preveč boleča.

Majda in Nada sta se razšli. Njunega prijateljstva je bilo konec. Nekega dne je Majda pospravljala svojo sobo in našla pogrešano pero. Spoznala je, da je prijateljici storila krivico. Premagala je svoj ponos, odšla k Nadi in se ji opravičila. Nada ji je odpustila, toda ostal je priokus bolečine.

Darinka Vojsk, 8. b
OŠ Franc Bešak
Gorišnica

ZIDARJI

Zidarji delajo težko,
trudijo se za hišico.
Delo jih krepi,
bistri um, daje novih moči.

A tisti lenuhi
in požeruhi,
ki delo jim nič ne diši
ostali bodo brez pameti in moči.

Maja Kostajšek 5. r.
OŠ Olga Meglič

KURIR NA POTI

Letala letijo, letijo
nad kurirjem bobnijo,
mu srce plašijo.

Kurir po gozdu teka,
zavetje mu je smreka
in njena obleka.

Kurir skozi drn in strn,
granače nad njim,
on uteče njim.

Mladi junak
sporočilo preda,
komandant ga objame
pohvali ga.

Milica Vidovič, 6. r.
OŠ Olga Meglič

TITOV VOJAKI BRANILJO NAŠE MEJE

Dolžnost vseh jugoslovanskih fantov je, da odslužijo vojaški rok. Med služenjem roka se vojaki urijo v raznih vojaških veščinah. Naša ljudska armada je v stalni pripravljenosti za obrambo naše domovine.

Jugoslovanska ljudska armada je sestavljena iz več rodov. To so mornarica, letalstvo in kopenska vojska. Dolžnost kopenskih enot je, da branijo naše meje na kopnem. Vojaki morajo biti zdravi fantje. Imeti morajo mnogo kondicije. Udrijo se v veščinah streljanja, plezanja preko ovir in še mnogih drugih. V vojašnicah vlada stroga disciplina. S tem pa ni rečeno, da vojaki nimajo nič prostega časa. O, imajo ga! Eni ga izkoristijo take, drugi drugače, tretji gredo v mesto, v kino, si ogledujejo zgodovinske spomenike. Med prostim časom jih mnogo gre na igrišča pred vojašnico in tam tekmujejo v nogometu, rokometu, košarki.... Ob dnevih, ko ni urjenja, obiskujejo nekateri predavanja o orožju, vojni in o marsičem drugem. Nekateri hodijo na tečaje, da bi osvojili višje čine.

V Slovenijo prihajajo vojaki iz vse Jugoslavije. Spočetka jim jezik dela nekoliko težav, vendar so tudi te sčasoma premagane. Moški, ki so vojaški rok odslužili, pa hodijo vsako leto na orožne vaje, tako da so tudi oni v stalni pripravljenosti za obrambo svoje domovine. O teh stvareh razmišljamo zlasti ob dnevu JLA — 22. decembru, kajti na ta dan pred 38 let je bila pod vodstvom maršala Tita ustanovljena prva proletarska brigada.

Karmen Štebih, 6. a,
OŠ Olga Meglič

LOVEC JE PRIPovedoval O ŽIVALIH

LOVEC JE PRIŠEL NA OBISK V NAŠ RAZRED. LOVEC JE DOMA V MAJŠPERKU. IME MU JE MILAN, PIŠE SE KOGOVSKEK. IMEL JE PUŠKO. PRIPovedoval JE O ŽIVALIH. POKAZAL JE KNJIGE. PUŠKO JE IMEL PRAZNO. ZA PASOM JE IMEL METKE. LOVCI STRELJAJO DIVJAD.

MARIJICA KLARIČ, 1. r.
OŠ MAJŠPERK

OZDRAVELA SEM

V sredo sem zamudila, ker sem bila bolna. Ko sem prišla v razred so bili vsi veseli, ker sem ozdravela. Poglej me vadi! nastop. Šli smo v telovadnico, tudi drugi razredi so bili tam. Marjetka, Gorazd in jaz smo povedali pesmico: Republika je naša zlata mati. Ko se je končala proslava v telovadnici, smo imeli kosilo.

Vesna Hromiš,
1. r. OŠ Majšperk

TURNIR REPUBLIK IN POKRAJIN BRATSTVO — ENOTNOST

V Ptujju odločila zadnja serija

Letošnjega turnirja republik in pokrajin Bratstvo — Enotnost v streljanju s standardnim zračnim orožjem, ki je bil 12. in 13. januarja v Ptujju, se je udeležilo 126 tekmovalcev vseh starostnih kategorij. Skupaj je nastopilo 38 ekip iz vseh socialističnih republik in socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine. Karakteristika tekmovanja so odlični rezultati, izenačenost ekip in odlična organizacija. Prehodni pokal turnirja je osvojila ekipa SR Srbije, ki je bila od ekipe SAP Vojvodine boljša zaradi boljše zadnje serije strelcov.

Svečana otvoritev prireditve je bila v soboto zjutraj v športni dvorani. Zbrane strelce, strelce, sodnike, predstavnike strelskih zvez ter družbenopolitičnega in gospodarskega življenja ptujske občine in regije, je najprej nagovoril podpredsednik Strelske zveze Jugoslavije in predsednik Strelske zveze Slovenije Kostja Bizjak. Predstavil je tradicionalni turnir republik in pokrajin, pohvalil razumevanje občanov in delovnih ljudi za strelstvo ter organizatorjem in tekmovalcem zaželel veliko uspeha. Za tem je prevzel besedo predsednik Skupščine občine Ptuj dr. Cveto Doplihar, ki je v imenu pokrovitelja, družbenopolitičnih organizacij ter delovnih ljudi in občanov ptujske občine zaželel vsem gostom prijetno bivanje, dobro počutje in uspešen tekmovalni nastop ter tekmovalce odprl.

Otvoritevno svečanost so s prisrčnim in izredno toplo sprejetim programom zaključili mladi folkloristi iz Markovec.

TEKMOVALNI DEL

Po otvoritveni slovesnosti se je tekmovalce pričelo. Potekalo je na zelo dobro pripravljenem pokritem strelišču, na katerem so imeli nastopajoči odlične pogoje za doseganje vrhunskih rezultatov. Doseženo je to tudi potrdilo.

Po prvem dnevu je bila v vodstvu reprezentanca Srbije pred Vojvodino, obe pa sta imeli po 18 točk. Sledile so Bosna in Hercegovina, Hrvatska, Slovenija, Črna gora in Makedonija. Do odločitve o prvem mestu, čeprav je bila večina disciplin na sporedu že v soboto, je moralo priti v nedeljo. Mnogi nismo pričakovali, da bo takšna izenačenost, zlasti v boju za prvo mesto. Po končanem tekmovalnem sodniški namreč morali preučiti zadetke zadnje serije, kar je dalo končne zmagovalce.

Tekmovalke in tekmovalci so se pomerili v streljanju s puško in pištolo. Pri članih je ekipa štela štiri, pri članicah, mladincih in mladinkah pa po tri tekmovalce. Tekmovalje je potekalo na osemnajstih strelnih mestih, brez zastojev in brez pritožb. To kaže, da je tudi sodniški del odlično opravil svoj del naloge, tekmovalje pa je potekalo po vnaprej pripravljenem urniku.

Ob zaključku tekmovalne je vzpodbudno, da je bil izenačen državni rekord. Član ekipe Vojvodine Janoš Juhas je namreč v streljanju s puško izenačil svoj državni rekord, ki znaša 386 krogov od 400 možnih. Bolj kot izenačen rekord pa velja omeniti, da je veliko strelcev in strelk prav na ptujskem strelišču doseglo svoje dosedaj najboljše rezultate.

Tekmovalci in tekmovalke naše republike so se bolje odrezali kot na prejšnjih turnirjih, čeprav osvojeno peto mesto še ni tisto, kar od njih pričakujemo. Za doseganje boljših rezultatov pa bo potrebno zagotoviti vse ustrezne pogoje, ki jih strelci in strelke za doseganje vrhunskih rezultatov potrebujejo. Predvsem primanjkuje strelšč, težave pa so tudi z nabavo orožja. Primer ptujske občine, ko smo pokrito strelišče zgradili z združenimi sredstvi, kaže, da pogoje lahko bistveno izboljšamo. Tako bomo strelstvu dali in omogočili tisto mesto v družbi, ki mu z ozirom na pomembnost gre.

REZULTATI

Skupni vrstni red: 1. Srbija 30 (1868), 2. Vojvodina 30 (1834), 3. Hrvatska 24, 4. Bosna in Hercegovina 24, 5. Slovenija 16, 6. Črna Gora 11, 7. Makedonija.

PUŠKA

Člani: ekipno: 1. Vojvodina 1507, 2. Bosna in Hercegovina 1506, 3. Srbija 1504, 4. Slovenija 1486, 5. Hrvatska 1474, 6. Črna gora 1430;

— posamezno: 1. Janoš Juhas (Vojvodina) 386 izenačen drž rek., 2. Blagoje Marinković (Srbija) 382, 3. Srečko Pejović (Bosna in Hercegovina) 380, 4. Miroslav Šipek (Bosna in Hercegovina) 379, 5. Goran Bišević (Bosna in Hercegovina) 377 itd.

Nagrade in priznanja je podelil dr. Cveto Doplihar

Izročitev prehodnega pokala

Vodja zmagovalne ekipe SR Srbije

Mladinci: ekipno: 1. Bosna in Hercegovina 1112, 2. Srbija 1109, 3. Vojvodina 1106, 4. Slovenija 1101, 5. Hrvatska 1086, 6. Makedonija 1079, 7. Črna gora 1067;

— posamezno: 1. Rodoljub Hadži—Cenić (Srbija) 378, 2. Senad Karamenić (Bosna in Hercegovina) 375, 3. Nebojša Spasojević (Vojvodina) 375, 4. Rajmond Debevc (Slovenija) 374, 5. Dragan Mojsilović (Srbija) 371, 11. Tonči Planinc (Slovenija) 364 itd.

Članice: ekipno: 1. Srbija 1128, 2. Vojvodina 1117, 3. Hrvatska 1106, 4. Bosna in Hercegovina 1067, 5. Črna gora 1065, 6. Slovenija 1043;

— posamezno: 1. Gordana Jojić—Nikolić (Srbija) 387, 2. Valerija Sabatka (Vojvodina) 382, 3. Branka Djurković (Črna gora) 372, 4. Mirjana Jovović (Srbija) 372, 5. Biljana Kresojević (Vojvodina) 370 itd.

Mladinke: ekipno: 1. Vojvodina 1098, 2. Srbija 1097, 3. Hrvatska 1081, 4. Bosna in Hercegovina 1073, 5. Črna gora 1056, 6. Slovenija 1045, 7. Makedonija 1030;

— posamezno: 1. Biljana Kresojević (Vojvodina) 378, 2. Valentina Atanasovski (Srbija) 370, 3. Vesna Vučić (Srbija) 366, 4. Vesna Mesić (Hrvatska) 364, 5. Jasminka Kosovac (Bosna in Hercegovina) 364 itd.

PIŠTOLA

Člani: ekipno: 1. Hrvatska 1503, 2. Srbija 1500, 3. Slovenija 1492, 4. Črna gora 1482, 5. Makedonija 1479, 6. Vojvodina 1463;

— posamezno: 1. Pero Gledić (Hrvatska) 383, 2. Peter Bajić (Srbija) 381, 3. Franc Gaber (Slovenija) 381, 4. Vladimir Pokopčić (Hrvatska) 381, 5. Franc Peternel ml. (Slovenija) 380 itd.

Mladinci: ekipno: 1. Vojvodina 1100, 2. Bosna in Hercegovina 1079, 3. Hrvatska 1075, 4.

Predsednik skupščine občine Ptuj dr. Cveto Doplihar in predsednik Občinske strelske zveze Ptuj Jože Perko sta najprej vsem ekipam podelila spominska darila: monografijo Ptujja in kurenta. Za tem pa so darila prejeli najboljši posamezniki v vseh disciplinah. Predsednik ptujske občinske skupščine je predstavniku zmagovalne ekipe izročil pokal za osvojevo prvo mesto v trajno last, podpredsednik SZJ in predsednik SZS Kostja Bizjak pa prehodni pokal za osvojeni turnir. Tako je bilo tekmovalje tudi uradno zaključeno.

OB TEKMOVALNEM DELU

Organizacijski odbor prireditve, ki ga je vodil Jože Perko, je svojo nalogo odlično opravil. Tako je Občinska strelska zveza Ptuj v kratkem času uspešno izpeljala dve pomembni strelski prireditvi: republiško prvenstvo s standardnim zračnim orožjem in turnir republik in pokrajin Bratstvo—Enotnost. Tako so ob dobrih strelskih sposobnostih prišlo do izraza tudi zelo dobre organizacijske. Tej oceni so potrdili prav vsi, s katerimi smo se pogovarjali.

Ob tekmovalnem delu so organizatorji za udeležence pripravili tudi ogled zgodovinskih znamenitosti Ptujja in razstave Šport, včeraj, danes in jutri v razstavnem paviljonu Dušan Kveder. Vodje ekip pa je sprejel tudi predsednik SO Ptuj dr. Cveto Doplihar. O tem poročamo posebej.

In kaj naj dodamo za zaključek? Za organizacijo dveh pomembnih prireditev smo pridobili veliko novih izkušenj, svoj »veliki krst« pa je zelo dobro prestalo tudi strelišče. Pravgotovo bo prireditev, ki je za gledalce žal zaprt, prispevala k popularizaciji strelstva. Gledalci na tekmovalnem niso bili zaželeni. Strelcem tega ne smemo zameriti, saj na tekmovalju potrebujejo izredno koncentracijo, to pa pogojuje tudi mir na strelišču, tu predvsem mislimo za strelčevim hrbtom.

Pridobljene izkušnje velja sedaj dobro izkoristiti, tako pri organizacijskem delu kot pri še večji množičnosti v vrstah strelcev.

OCENA KOSTJE BIZJAKA

Predsednik SZS Kostja Bizjak nam je ob koncu tekmovalne povedal: »Uspešna organizacija in izvedba se vidi tako iz rezultatov kot po zadovoljstvu vseh nastopajočih reprezentanc republik in pokrajin. Vsi so se zelo pohvalno izrazili o organizaciji, tako o pogojih tekmovalja kot tudi vsem ostalim kot so nočite in prostori kjer so se strelci zadrževali. Strelišče samo je s strani strelcev ocenjeno zelo visoko, ti strelci, ki so nastopali že po vseh strelščih v Jugoslaviji in tudi v tujini, praktično niso imeli nobenih pripomb na pogoje tekmovalja.

Turnir Bratstvo—Enotnost je s strani Strelske zveze Jugoslavije ocenjen višje od državnega prvenstva. To potrjuje tudi dejstvo, da so najboljši strelci Jugoslavije z zračnim orožjem na tem strelišču dosegali celo svoje najboljše rezultate. Izenačenost ekip je bila velika in mislim, da smo v primerjavi s prejšnjimi tekmovalji precej napredovali.

I. kotar
fotografije: B. Rode

NAMIZNI TENIS

Uspešno v Zagrebu

V Zagrebu je potekalo odprto prvenstvo Jugoslavije v namiznem tenisu, ki velja za neuradno državno prvenstvo. Na tem zboru najboljših pionirskih igralcev namiznega tenisa je nastopilo veliko število mladih igralcev, med njimi so nastopile tudi mlade ptujske igralke. Glede na starost lahko rečemo, da so dosegle izredno dobre rezultate tako v posamezni konkurenci, kakor tudi v ekipnem delu. V osmini finala je Tjaša Meško premagala Eiblovo iz Marathona z 2:1, Tamara Kampuž pa Franolicevo iz Duge Rese gladko z 2:0. V četrtfinalu je Tamara Kampuž premagala Bulajevičevo z 2:0, Tjaša Meško pa je izgubila s Tatjano Kršnik 2:1. V polfinalu je tudi Kampuževa izgubila s kasnejšo zmagovalko Kršnikovo. V ekipnem delu pa je ptujska ekipa v četrtfinalu premagala Orkan, v polfinalu pa izgubila s Marathonom 3:2.

Neuradno prvenstvo Jugoslavije v Zagrebu je za ptujske igralke minilo več kot uspešno, saj so tako v posamezni konkurenci, kakor tudi v ekipnem delu pri samem vrhu.

Daniilo Klajnšek

Kostja Bizjak

Strelišče je odlično prestalo preskušnjo najboljših

Koncentracija

Ob robu strelskega turnirja

Predsednik SO Ptuj dr. Cveto Doplihar je v soboto sprejel vodje reprezentanc in jugoslovanske reprezentante, ki so preteklo leto nastopali na MIS in to: Ratimira Kneževića—Črna gora, Srečka Pejovića—BiH, Petra Bajića in Mirjana Jovanovića—Srbija, Valerijo Sabatko—Vojvodina in Franca Peternela ml. Slovenija.

Vsi prisotni so si ogledali vinsko klet Slovenskih goric ter se v vinskem hramu zadržali v prisrčnem razgovoru. Ob tej priliki so dejali:

Izidor Kralj — Vojvodina: V tem kratkem času kar sem videl je mesto ena sama zgodovina. O organizaciji vse najlepše, velika gostoljubnost.

Milan Dimeski — Makedonija: Sem prvič v Ptujju, ni bilo veliko časa za ogled, lepo mesto, odlično počutje, velika pozornost in gostoljubje. Vse teče ugodno za kar je organizator vložil mnogo truda.

Zlatko Janković — Srbija: Lep sprejem — dobri rezultati, velika borba za vsaki krog, zadovoljen sem s tekmovalci.

Radoslav Bulajić — Črna gora: Tako jaz kot ekipa, ki je med najmlajšimi, smo zelo zadovoljni, domačini so vložili mnogo truda za čimboljše počutje, organizacija na višini. Poleg zgodovinskih znamenitosti imate odlična vina in bogato arhivsko zbirko.

Amir Dautović BiH: Sem prvič v Ptujju na takšnem turnirju, organizacija odlična. Veliko delo je opravila obč. strelska zveza Ptuj, lepo strelišče, predvsem pa sem zadovoljen z rezultati. Ob tem, da zastopam svojo republiko vršim dolžnosti zveznega trenerja ter menim, da je tekmovalje pokazalo sistematsko delo v strelskih družinah, zlasti pa so svojo kvaliteto potrdili Juhas, Jojić-Nikolić, Sabatka, Kresojevićeva in drugi. Konec meseca bo jugoslovanska reprezentanca nastopila na Balkanskem prvenstvu v Atenah, v februarju pa na EP v Haagu. Omenil bi še, da v kategoriji pištola se že kronično vlečejo slabi rezultati iz sezone in bo potrebno vrste pomladiti. Izkoristil sem tudi priložnost in imel razgovore s trenerji, da predvsem obdržijo formo tekmovalcev in tekmovalk, ki jih čakajo omenjena tekmovalja, prav tako pa smo se dogovorili za načrtno delo v letošnjem letu.

anc

ZAČETNI IN NADALJEVALNI SMUČARSKI TEČAJ NA POHORJU

Od 28. 1. do 2. 2.

Telesnokulturna skupnost občine Ptuj in Zveza telesnokulturnih organizacij tudi za letošnje zimske počitnice pripravlja začetni in nadaljevalni smučarski tečaj pri Arehu na Pohorju. Pričel se bo 28. januarja, trajal pa bo vključno do 2. februarja. Cena tečaja je 1300 din, skupnost pa v temu znesku prispeva 200 dinarjev, torej boste stari plačali 1100 din za otroke. Ta znesek je potrebno poravnati pred prijavo in sicer ga vplačate na žiro račun telesnokulturne skupnosti Ptuj 52400—646—26037 s pripisom Za smučarski tečaj. V ceno tečaja je všteto:

- 4 ure dnevno strokovnega dela na smučiščih Areha od 9.30 do 13. ure;
- 6 poldnevni vozovnic;
- 6 toplih obrokov hrane v hotelu Areh;
- zdravniška služba;
- varstvo otrok in;
- prevoz in hramba opreme (smuči in palice).

Otroke lahko prijavite na sedežu Zveze telesnokulturnih organizacij v športni dvorani Mladika, kjer boste prejeli vse potrebne informacije. Kandidati za tečaj se samostojno ne morejo prijaviti. Prijave sprejemajo vsak dan razen sobote in nedelje od 8. do 10. in od 15. do 17. ure. Za kandidate iz Gorisnice, Markovec in Kidričevega bo poskrbljeno s krožnim avtobusom, seveda če bo dovolj prijav.

Tečajnike bodo poučevali in vodili po skupinah smučarski učitelji SK Branik iz Maribora. Spodnja meja starosti je 6 let. V Ptujju bo zbirališče pred pošto (Trg svobode) vsak dan ob 8. uri, prihod avtobusov s Pohorja pa med 15. in 16. uro.

I. kotar

TV spored

TV LJUBLJANA

PETEK, 18. JANUARJA 1980
10.00 TV v šoli: Kocka kocka, Pavijani, Andree Navarra, Trobenta, Film Billov rudnik; 12.30 14.55 Smuk za moške, posnetek iz Wengena; 15.55 Rokomet Jugoslavija: Slovenija, prenos iz Velenja v odmoru pogovor; 17.15 Poročila; 17.20 Smuk naravnost z naloga; 17.30 Čuvaj parka, otroška nadaljevanka; 18.00 Čez tri gore... Prekmurski oktet; 18.30 Obzornik; 18.40 Skozi družbene sisteme, oddaja; iz cikla planiranja; 19.00 Spekter; Prvi del filmskega prispevka, ki smo ga uvrstili v oddajo Spekter sestavlja oris izvora važnega vira prehrane — koruze in prikaz uspešnega pridelovalca. Drugi del pa je predstavitev mednarodnih prizadevanj za povečanje pridelka koruze v Afriki, Aziji in Latinski Ameriki. 19.10 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Peta stran studia, zabavno glasbena oddaja; 20.55 A. Haley: Korenine — nove generacije, TV nad.; 22.25 V znamenju; 22.40 Nočni kino: Prepovedno za heroje, ameriški film;

TOREK, 22. januarja 1980:
10.00 TV v šoli: Kocka, kocka, Boj za obstanek, V avtobusu; Čričkov album, Bačka; 12.35 TV v šoli: Dnevnik 10, Zgodbe iz narave; 17.15 Poročila; 17.20 Jakec in čarobna lučka; 17.35 Pisani svet; 18.05 »Starogradske pesmi«; 18.35 Obzornik; 18.45 Po sledih napredka; 19.15 Risanka; 19.25 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Aktualna oddaja; 21.15 H. Fallada: Človek hoče navgor; 22.10 V znamenju; 22.25 Nenačrtani poklic: Milko Šparemblek, glasbena oddaja;

SREDA, 23. januarja 1980:
9.55 do 11.30 in 12.55 do 14.20 Slalom za ženske; 16.20 Slalom za ženske iz Maribora; 17.20 Poročila; 17.25 Z besedo in sliko — V. Brest: Čarovnik Ujta; 17.45 Pionirji fotografije; 18.10 Mednarodno tekmovanje violinistov »Fritz Kreisler« na Dunaju; 18.45 Obzornik; 19.00 Ne prezrite; 19.15 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Film tedna: Dosje 51, francoski film; 21.45 Miniature: Adriana Maraž; 22.05 V znamenju; 22.20 Evropsko drsalno prvenstvo v GÖTEBORGU;

ČETRTEK, 24. JANUARJA 1980:
10.00 TV v šoli: Kocka, kocka, Risanka, Boj za obstanek, Nov plašč, Violina, Mačva; 12.30 TV v šoli: Musical, Ali ste vedeli; 17.05 Poročila; 17.10 Življenje na zemlji, angleška dokumentarna serija; 18.00 Kurir Goce Delčeva; 18.30 Obzornik; 18.40 Na sedmi stezi; 19.15 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Tretja razsežnost; 21.35 Odprto za ustvarjalnost; 22.05 V znamenju; 22.20 Göteborg: Evropsko drsalno prvenstvo

NEDELJA, 20. januarja 1980:
7.45 Poročila; 7.50 Za dobro jutro: Ansambel Jožeta Krežeta; 8.20 Dediščina za prihodnost, dokumentarni film; 9.15 Čebelica Maja; 9.40 Wengen: Slalom za moške; pribl. 11.05 Disneyev svet; 11.50 Mozaik; 11.55 Ljudje in zemlja; 12.55 Wengen: Slalom za moške; pribl. 14.00 TV kašipot; Potopis; Sodobnost, oddaja iz cikla Komorna glasba skozi stoletje; Poročila; Musical za dobro jutro; Športna poročila; Tom Jones, angleški film; 19.15 Risanka; 19.20 Cikcak; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 S. Pavič: Vroči veter; 21.05 Nasprotniki ali partnerji; 22.05 Risanka; 22.10 Sportni pregled; 22.40 V znamenju.

PONEDELJEK, 21. januarja 1980:
10.00 TV v šoli: Gledališče; Boj za obstanek, Čričkov album, Naši kraji; 12.40 TV v šoli: Sestra in brat, Klub mladih tehnikov; 16.20

SKUPNOST SOCIALNEGA SKRBTVA OBČINE PTUJ
Komisija za delovna razmerja delovne skupnosti strokovne službe oglašuje
dela in naloge
LIKVIDATORJA
POGOJI:
— končana srednja ekonomska ali upravno administrativna šola
— dve leti delovnih izkušenj v finančni stroki
— opravljen tečaj strojnega knjiženja.
Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas.
Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite do 30. januarja 1980 na naslov:
Skupnost socialnega skrbstva občine Ptuj, Ormoška cesta 15.
Prijavljeni kandidati bodo prejeli pismeno obvestilo o izbiri v 30 dneh po preteku objave.

agis-ptuj Rajšpova ulica 16
TOVARNA AVTOOPREME,
GUMIJEVIH IZDELKOV, SERVISI

AGIS Ptuj
Rajšpova 13,
razpisuje

JAVNO LICITACIJO ZA PRODAJO RABLJENIH OSNOVNIH SREDSTEV

1. Ročni računski stroj „Calkorex“	6 kom á	50 din
2. Računski stroj „Digitron“	1 kom	50 din
3. Seštevalni električni stroj	5 kom á	50 din
4. Računski stroj „Olimpia“	1 kom	50 din
5. Ročni računski stroj	2 kom á	50 din
6. Pisalni stroj „Biser“	1 kom	200 din
7. Pisalni stroj električni	1 kom	500 din
8. Kopirni aparat „TAP“-1-400	1 kom	500 din
9. Stoli zobozdravstveni	1 kom	800 din
10. Telefonska centrala ATC-30	2 kom á	500 din
11. Vratarnica (montažna)	1 kom	800 din

Razen navedenih osnovnih sredstev bo licitacija še za zgradbo, ki je za rušenje — na parceli št. 1571 k. o., Ptuj, izključna cena je 5000 din. Licitacija za vse navedene predmete bo v torek, 29. januarja 1980 ob 8. uri za družbeni in ob 9. uri za privatni sektor. Licitacija bo v prostorih skladišča gotovih izdelkov, Rajšpova ulica 13, Ptuj.

OBVESTILO

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE PTUJ — Odbor za subvencioniranje stanarin obvešča imetnike stanovanjske pravice, ki smatrajo, da so upravičeni do subvencioniranja stanarine v skladu s tretjim poglavjem Samoupravnega sporazuma o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine v občini Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj št. 23/79) in določili Odloka o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu v občini Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj št. 5/75, 5/77 in 9/78), da najpozneje

do 15. februarja 1980

vložijo zahtevek za odobritev delnega nadomestila stanarine (subvencije).

Imetniki stanovanjske pravice so opravičeni do subvencije:

- če stanovanje po površini ne presega površinskega normativa z ozirom na število družinskih članov,
- če skupni dohodki za člana gospodinjstva ne presegajo 40 % republiškega povprečja čistega osebnega dohodka zaposlenega v SRS v letu 1979,
- če ne oddajo stanovanje v podnajem oz. ga ne uporabljajo za poslovne namene in ni lastnik stanovanjske hiše ali vikenda.

Zahtevek za subvencioniranje stanarine mora vsebovati:

1. Vlogo (obrazec dobite na stanovanjski skupnosti)
2. Potrdilo o letnem dohodku gospodinjstva za leto 1979 (upokojeanci predložijo decemberski odrezek o pokojnini)
3. Potrdilo o številu članov gospodinjstva.

mali oglasi

POD NUJNO IŠČEM inštruktorja za angleški jezik in kemijo za I. letnik srednje šole. Naslov v upravi.

KUHARICA, ki ima nekaj prakse v tej stroki, dobi službo takoj. Stanovanje v hiši. Ugodne so avtobusne zveze na relaciji Maribor — Ptuj. Urejen delovni čas., osebni dohodek po dogovoru. Gostišče — prenočišče Radoslava Roškar, Hajdoše 43/c, Ptuj. PRODAM hišo v Ptuj. Naslov v upravi.

PRODAM kmetijski traktor ZETOR 25 KM s priključkom (enoosni priklop in kosa). Franc Pajnkhiher, Zg. Pristava 1, Ptuj. Naslov v upravi.

PRODAM bukovo gozd v Zamušanskem vrhu zraven Svitaricevega sadovnjaka v izmeri 53 arov. Interesenti se naj oglašijo na Polensaku 52 pri Mlinaričevih.

PRODAM prašiča za zakol. Naslov v upravi.

PRODAM traktor FERGUSON 35 KM, letnik 1971 in osebni avto ZASTAVA 101, letnik 1977. Naslov v upravi.

PRODAM jermenico za traktor STEYER 18 KM. Rudolf Brglez, Medribnik 18, Cirkulane.

KUPIM dodatno kuhinjsko peč. Ponudbe pod šifro »na trdo gorivo«.

BIFE ANICA SAVEC, Trnava 5/a, pošta Gomilka išče natakario, ki ima veselje do tega dela. Hrana in stanovanje v hiši.

KUPIM uteži od traktorja URSUS ali FERGUSON. Gašjek, Kicar 3/a, Ptuj.

PRODAM betonsko opeko 40 krat 30 cm, slušalni aparat uvožen komplet z aparatom za polnjenje baterij ter plinsko peč SUPER SER. Naslov v upravi.

UGODNO PRODAM vinograd z zidanico in manjšim gozdom v Tibolcah. Naslov v upravi.

STAREJŠIMA upokojevcema ali upokojenki oddam sobo in kuhinjo, drvarnico ter pol vrta. Ostalo po dogovoru. Ivana Vinkler, Budina 46.

UGODNO PRODAM dobro ohranjeno kitaro »MELODIJA«, številka 79 in pohištvo za dnevno sobo. Ogled možen vsak dan od 13. ure dalje. Vlado Vegmaher, Formin 39/a, Gorišnica.

PRODAM trajnožareči štedilnik »CALOREX SPECIAL«. Naslov v upravi.

PRODAM avtomobil ZASTAVA 101, letnik 1975, tel.: 772-438.

PRODAM svinjo za zakol. Anton Vindiš, Zagrebška 8, Ptuj. PRODAM traktor ZETOR 25 KM s kabino in koso. Stanko Šketa, Trnovska vas 20. UGODNO PRODAM oljni gorilnik za centralno kurjavo, znamke »FULMINA«, Slovenjvas 65/e. PREKLICUJEM vojaško knjižico na ime Ignac Zupanič, Lancova vas 37. Videm pri Ptuj. MLAD PAR IŠČE manjše stanovanje ali sobo. Nudiva predplačilo. Naslov v upravi.

Vojaku FILIPU FLAJŠMANU, ki služi vojaški rok v Sinju želijo za življenjski praznik mnogo srečnih in zadovoljnih dni, ter skorajšno svidenje. Tisoč poljubčkov pa dragemu atiju pošilja mali Gregi. Željam se pridružujejo vsi domači.

PRODAM traktor FERGUSON štiricilindrski »anglež«, dobro ohranjen. Ogled vsak dan. Jožef Munda, Grlinci 33, Juršinci.

UGODNO PRODAM RENO 12 TL, letnik 1975 ali menjam za manjši avto. Novoselnik, Prešernova 27, Ptuj.

PROSTOR primeren za delavnico iščem v Ptuj ali bližnji okolici. Jakopiček, Prešernova 27, Ptuj.

IŠČEM poštenega najditelja krznene ovratnice, ki je bila izgubljena, dne 15. januarja 1980 iz Vičave proti bolnišnici, da jo vrne proti nagradi. Naslov v upravi.

PRODAM spalnico in razno drugo pohištvo. Malči Belčič, Prešernova 16, Ptuj.

Dežurstvo prehrambenih trgovin:

SOBOTA, 19. januarja 1980
prodajalni
KOLONIALE
in KEKEC

SOBOTA, 26. januarja 1980
prodajalni
POTROŠNIK
in JELEN

Blagovnica je odprta vsako soboto do 13. ure, vse ostale prodajalne pa do 12. ure.

Projekta inženiring

SOZD ELKOM
Projekta inženiring
Trstenjakova ulica 2,

Razpisna komisija

PONOVO RAZPISUJE
dela in naloge individualnega poslovnega organa —
DIREKTORJA DO

Kandidat mora poleg splošnih pogojev po zakonu, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

1. da ima visokošolsko izobrazbo arhitektonske, gradbene, ekonomske ali pravne smeri,
2. da ima 10 let delovnih izkušenj, od tega 5 let na vodilnih delovnih mestih
3. da je družbenopolitično aktiven
4. da predloži program nadaljnjega razvoja delovne organizacije

Dela in naloge razpisujemo za 4 leta.

Kandidate vabimo, da se oglašijo osebno ali pošljejo vloge s predložitvijo vseh listin o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: PROJEKTA — Inženiring, p. o. Ptuj, Trstenjakova ulica 2, z oznako „za razpisno komisijo“. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 40 dni po zaključku razpisa.

M
Mercator

MERCATOR IZBIRA PANONIJA

Spoštovani potrošniki!

Obveščamo vas, da smo pričeli s posezonsko prodajo moške, ženske in otroške konfekcije. Izkoristite enkratno priložnost, kupujte po znatno znižanih cenah — tudi do 40 odstotkov. Pričakujejo vas v prodajalnah:

Blagovnica,
Slavica,
Mavrica,

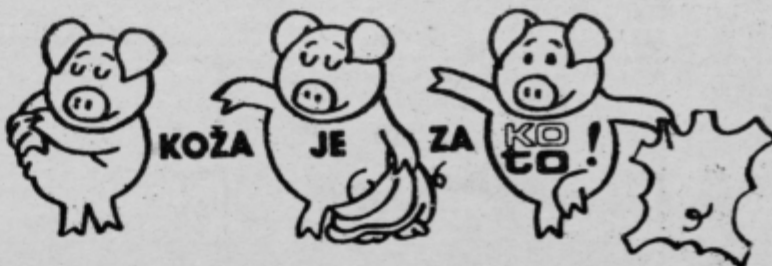
Ciciban
in Oblačila

Za obisk se toplo priporočamo!

oglašujte

v TEDNIKU

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO UGODNEJŠI CENI KOT PREJŠNJA LETA

KO TO

KOTO

Koteks Tobus
in zbiralnica
kmetijskih združenj

Niti meter več slabe ceste

Dela pri asfaltiranju Zadružnega trga.

Foto: D. Ris

ČRNA KRONIKA

Tokrat je zima zares pokazala svojo pravo ostrino. Snega je dovolj, še preveč ga je, predvsem na cestah, čeprav je cestna služba dala tokrat od sebe veliko več kot lani. Kljub temu je na cestah ožjega območja ptujske občine bilo več manjših trčenj z materialno škodo, miličniki pa so posredovali le v 5 prometnih nesrečah s telesnimi poškodbami. Pri tem so zabeležili tri hujše in dve lažji telesni poškodbi. Na vozilih je za okoli 4.000 din materialne škode.

TRČIL V KOLESAKRO

Huda prometna nesreča se je zgodila v petek 11. januarja 1980 v Budini pri Ptuj. Okoli 5.50 uri je voznik osebnega avtomobila Anton Šalamon iz Hardeka 10 pri Ormožu peljal iz Spuhlje proti Ptuj. V Budini je dohitel kolesarko Gizelo Popošek iz Zabovca. Zaradi neprevidnosti in pretesnega prehitevanja je trčil vanjo in jo zbil po cestišču. Popoškova je dobila hude telesne poškodbe in se zdravi v ptujski bolnišnici.

OPOZORILO!

Postaja milice v Ptuj opozarja občane, da je v zadnjem času vse več vlomov in tatvin v kletne in ostale slabo zavarovane pomožne prostore. Neznani storilci »segajo« predvsem za sanmi in smučmi, ki jih posamezniki puščajo kar v hodnikih. Vlamljajo pa predvsem v tiste prostore, kjer je videti kaj privlačnega za njihove oči. Od ozimnice, do ostalih vrednih predmetov. Vsekakor velja pravočasno ukrepati. -OM

OBVESTILO

Skupnost socialnega skrbstva občine Ptuj obvešča, da bo širši program predzakonskega svetovanja — v četrtek, 24. januarja od 15. do 18. ure prvi del, — in v soboto, 26. januarja od 9. do 12. ure drugi del v Dijaškem domu v Ptuj, Prešernova 29.

FOLKLORNO DRUŠTVO PTUJ

priredi v okviru 20. kurentovanja

SREČANJE LJUDSKIH PEVCEV, GODCEV IN PLESALCEV

Nastop bo v gledališču v Ptuj v soboto, 19. januarja 1980 ob 18. uri. Sodelujejo skupine iz Polenšaka, Moškanjc, Obreža, Zagojč, Markovec, Stojnc, Zabovca, Vidma, Lancove vasi, Cirkovec, Podlehnik, Brstja in Trsta. Predprodaja vstopnic na SIS Ptuj — Kulturna skupnost in eno uro pred začetkom predstave v gledališču.

TOZD DELTA PTUJ

Na podlagi 12. člena Pravilnika o delovnih razmerjih in varstvu pravic delavcev v TOZD Delta in sklepa komisije za kadre

objavljamo

dela in naloge
30 KV ŠIVILJ

Pogoji: KV šivilja, 3—6 mesecev delovnih izkušenj. Delo je izmensko, poskusna doba 3 mesece. Vloge oddajte v tajništvo TOZD v roku 15 dni po objavi.

Proti koncu prejšnjega leta so pričeli na Bregu pri Ptuj z asfaltiranjem makadamske ceste, žal pa sta dež in sneg preprečila, da bi delo nadaljevali, ter dokončali. Z delom bodo nadaljevali letos spomladi.

Asfaltirali so že del ceste, ki pelje k Ptujskim toplicam. Tako bodo letos imeli naši turisti lažji dostop do toplic, saj je to edina pot po kateri lahko prideš do toplic iz magistralne ceste. Lažji dovoz blaga bo imela tudi živilska industrija »Petjovla«.

Asfaltirali bodo tudi parkirišče pred gostilno na Zadružnem trgu.

Boris Cafuta

Veselite se snegu in še kaj

Kako nenadoma lahko človek pozabi na šepet hitečih potokov in lepoto jesenskih barv. Včeraj jesen, danes sneg, veter, led in mraz. Čeprav se iz leta v leto tako ponavlja, se prav tako tudi pozablja.

V nedeljo je pod nogami tako škripalo in brilo v obraz, da je še sonce s svojimi toplimi žarki bilo nemočno. Toda človeka to ne moti preveč. Tudi otroke iz Dragonje vasi ni motil in oviral zvrtničen sneg v ledenem vetru. Lesketajoča, bela in mrzla pokrajina jih je zvalila. Doma so fantje poiskali stare lesenke, jih krepko namazali s svečo, si

napravili lesene palice z žeblijem na koncu in se toplo oblečeni podali čez polje v bližnjo »perkolicevo jamo«. In potem v tisti sekundi drvenja po hribu na-

činice. Kdor sedaj ne zaužije radosti vseh zasneženih zaplat v jamah in na gričih, je vprašanje kako jih bo v počitnicah. V februarju ponavadi sneg že skop-

vzdol domišljavo uživali. Nihče ni štel njihovih padcev, vzponov in skokov po meter daleč, zakaj bi, ko pa je sneg za najmlajše in zima čas veselja in razvedrila. Pa še nekaj jim pomeni ta čas: samostojnost in priprave na po-

ni in takrat je tarnanje za njim zamen.

Kako lepo je tem fantom (brez domače naloge) na snegu, mar ne!

besedilo in foto: žk

Občni zbor Planinskega društva Ptuj

Vse planince in ljubitelje narave obveščamo, da bo redni občni zbor planinskega društva Ptuj v ponedeljek, 21. januarja v domu Franca Krambergerja z začetkom ob 17. uri. Občni zbor bo potekal po običajnem dnevnem redu, zaključen pa bo s prikazom barvnih diapozitivov zbranih na vzponih, pohodih in izletih članov društva. Vljudno vabljeni!

Kdo so uničevalci prometnih znakov

Bralci Tednika so nekajkrat imeli možnost prebrati poročila o vandalskem obnašanju posameznikov do cestnoprometnih znakov, vendar pa nam praksa kaže, da se bo pisanje na to temo moralo nadaljevati.

To potrjuje zadnji primer izživljanja zaenkrat neznanih storilcev, ki so v časovnem razmaku 15 dni dvakrat razbili cestno ogledalo v križišču Mariborske in Zagrebske ceste v Ptuj.

Ogledalo je dolga leta stalo v omenjenem križišču in je bilo postavljeno zaradi interesov varnosti in nemotenega prometa ter je z njegovim uničenjem nastala družbena škoda v višini 6000 din.

Potrebno je povedati, da so bila v letu 1979 uporabljena velika družbena finančna sredstva v znesku nekaj deset milijonov starih dinarjev za izboljšanje stanja varnosti prometa z opremo cest na območju naše občine, vendar stanje opreme cest zaradi pomanjkanja sredstev še vedno ni zadovoljivo.

Poleg tega se morajo dajati znatna sredstva za obnovo uničenih prometnih znakov, kar je razumljivo, če upoštevamo podatek Republiške skupnosti za ceste Ljubljana, da imamo na območju naše občine največje število uničenih znakov v SR Sloveniji.

Problem uničevanja cestnoprometnih znakov se ne more izkazovati samo s premoženjsko škodo, ki s tem nastaja, saj ima uničenje znakov, ki opozarjajo na nevarnost na cesti lahko drugačne posledice za udeležence v prometu.

Le koga je motil prometni znak ob gradbeni jami pri nekdanji gimnaziji

Foto: Ozmec

V zvezi s tem je v cestnoprometnih predpisih določeno, da v kolikor nekdo uniči ali umakne prometni znak, ki opozarja na nevarnost na cesti ter s tem konkretno pride do ogrožanja prometa s telesnimi poškodbami ali večjo materialno škodo, odgovarja za kaznivno dejanje, za kar je predvidena kazen od 3 dni do enega leta zapora.

Ne moremo pričakovati in se zanašati, da bodo samo organi, ki urejajo in nadzorujejo promet ugotavljali kršitelje, pač pa je potrebno, da k temu dajo svoj prispevek vsi družbeni faktorji, predvsem pa občani sami ter znane uničevalce prometnih znakov prijavijo na postajo milice Ptuj ali oddelke milice v krajih bivališča.

Končno gre za varnost in sredstva vseh udeležencev v prometu.

Referent za promet pri Skupščini občine Ptuj Franjo PALČIČ

Poroke v Ormožu v decembru 1979

Janez Avman, Dvorje 41 in Marija Novak, Kamnik, Klaučičeva 7; Boris Filipič, Koračice 3 in Jožefa Drobnik, Lahonci 70; Ivan Lepoša, Mala vas 4 in Marija Magdič, Koračice 6; Jožef Kosec, Ormož, Za kolo-dvorom 8 in Marija Bizjak, Dobrava 30; Daniel Jurgec, Radoslavci 3 in Marija Kociper, Stanovno 5; Behadin Bajrami, Podgorci 34 in Milena Leben, Podgorci 34; Franjo Grgič, Ptuj, Gregorčičev drevored 8 in Olga Džurič, Ptuj, Cojzova pot 15; Jožef Zajc, Apače 289 in Silva Rizman, Salovci 13; Radivoj Nemec, Podgorci 64 in Ana Zadravec, Sodinci 44/a; Viktor Perko, Pršetinci 33 in Irena Zemljčič, Pršetinci 34; Janez Zamuda, Formin 48 in Marta Hergula, Cvetkovci 14; Tomo Bolčević, Mihovci 33 in Danica Bešvir, Trgovišče 7; Stanislav Dovečar, Šardinje 5, in Anica Štuhec, Lunovec 14; Anton Meznarič, Salovci 35 in Olga Čurin, Vodranci 31; Janez Skorjanec, Salovci 49 in Milica Mikulek, Prapročan 48; Peter Tudjan, Varaždin, Ul. 8 maja 2 in Liljana Trgovčič, Varaždin, Franja Rač-kog 3; Marijan Štok, Ljubljana, Prijateljstva 17 in Terezija Pihlar, Ivanj-kovci 28; Peter Klaus Nixdorf, Salzgitter 1/OT ZR Nemčija in Stefka No-vak, Ormož, Vrazova 1; Ivan Ozmec, Cvetkovci 69 in Marijica Hergula, Mihovci 46.

osebna kronika

RODILE SÖ:

Marija Nedog, Sp. Velovlek 42 — Silva; Silva Zunkovič, Mežanova 2 — Alenko; Neža Zunkovič, Župečja vas 55 — deklko; Marija Kostanjevec, Mala vas 19 — Silva; Terezija Svenšek, Pacinje 36 — Viktorja; Justina Zajc, Belšakova 32 — Simon; Marija Meznarič, Bodkovci 9 — deklko; Kristina Polajžer, Stoperce 31 — Franca; Marija Čeh, Podvin-ci 18 — deklko; Dragica Košti, Precetinci 15, Ljutomer — Janjo; Neža Dokl, Kokolova 9/a — dečka; Jožefa Pokrič, Jastrebi 60 — Stanislava; Jelka Perko, Senovo 96/a, Krško — Suzano; Anica Goričanec, Središče breg 7 — Klavdijo; Majda Munda, Zagorje 22 — Damjana; Marija Lepoša, Mala vas 4, Ormož — deklko; Milena Zemljarič, Zabovci 8/a — Primoža; Ivanka Zemljarič, Skorba 35 — Tomaža; Veronika Pulko, Kočice 43 — Roberta; Marjana Petek, Gorišnica 171 — Gordana; Irena Zajšek, Breg 15 — Zvonka; Bojana Cizerl, Koračice 3 — Karmeno; Anica Rožmarin, Nova vas 34 — Klavdijo; Irena Pukšič, Gomilce 3 — dečka; Angela Zmauc, Rotman 35 — deklko; Marija Srdinšek, Rodni vrh 9 — deklko; Otilija Lepoša, Markovci 70 — deklko; Olga Štumberger, Rogoška 18 — deklko; Marija Horvat, Nova vas pri Markovcih 13 — Zvonka; Zdenka Malenčič, Lancova vas 15 — deklko; Anica Ciglar, Pobrežje

130 — deklko; Ljudmila Cajnko, Kokolova 16 — Karmeno; Elizabeta Cestnik, Draženci 18/b — dečka; Terezija Šegula, Dornava 133 — deklko; Albina Rakuš, Stojnci 119 — dečka; Olga Meznarič, Vodranci 31 — dečka; Danica Kelc, Goričak 58 — dečka; Ana Talaber, Hajdoše 37 — Ljiljano.

POROKE:

Jožef Zebec, Belski vrh 102 in Nevenka Ignac, Belski vrh 102; Jožef Horvat, Kicar 18 in Silva Horvat, Kicar 18; Branko Kos, Zetale 7 in Marija Lačen, Podvinci 91/a; Miran Kelc, Stojnci 53 in Dragica Vajda, Stojnci 3.

UMRELI SÖ:

Hilda Pucko, Trubarjeva 9, roj. 1913, umrla 28. decembra 1979; Elizabeta Cvikl, Murkova 3, roj. 1988, umrla 4. januarja 1980; Anton Selinšek, Ptujška gora 86, roj. 1913, umrl 6. januarja 1980; Stefka Vidovič, Gregorčičev drevored 5, roj. 1926, umrla 7. januarja 1980; Antonija Kolb, Jastrebi 27, roj. 1900, umrla 7. januarja 1980; Helena Unuk, Apače 254, roj. 1895, umrla 10. januarja 1980; Franc Panič, Hum 64, roj. 1930, umrl 13. januarja 1980.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK 62 250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik MIHAEL GOBEC, odgovorni urednik FRANC FIDERŠEK, tehnični urednik ŠTEFAN PUŠNIK. Uredništvo in uprava Radio-Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Celoletna naročnina znaša 250 dinarjev, za tujino 350 dinarjev. Žiro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Ti-ska ČGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdobjevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

POSEZONSKO
ZNIZANJE
CEN TEKSTILNEGA
BLAGA

40%

v prodajalnah **DOM, BISERKA, ZVEZDA, TEKSTILNA HIŠA MERKUR** od

15. januarja do 15. februarja

emona

merkur

ptuj

— pojem kvalitete

DOMAČA RAST

PRILOGA TEDNIKA,
PTUJ,
6. MAREC 1980
LETO III,
ŠTEVILKA 2

BOGDANA NAMESTNIK

Vzhod

On je vsakdo, on je vse.
Vsi stopajo skozi srce
njegovo: v prosojnem oblačilu, kakor tke
ga tkalec majhnim hroščem in oblakom,
in oni, ki so drznost rdečim makom
in pavom zaplenili
in obleko urezali si na klicaj.
Poslednjemu odpri se je molče —
ne vprašajte, zakaj!
Vsi karavanijo mu skoz srce;
še tisti, ki besede v svili
in mahu govore,
a mislijo z robato raševino
saj tu je, da razume, on to ve—
in ona, ženska, ki ji grešno vino
porečejo in jo z ostrino
nabrušenega noža zro
in cvro
jo na podtikanja, očitanja grmadi...—

Vsi stopajo med polnimi nasadi
njegovega srca.
Ker vsi so — EDEN: on,
ki mu ime
je reža in kristal, voda,
škrjančja pesem podnebesna,
iz sanj, luči zgneteni konj,
drevo, ki smeje se cvete,
poslana sonca, nežna vesna,
in neba vrtoglavi ples,
in jutra vzlet in žitni klas,
iskriva rosa čez in čez,
medeni podvečerni čas,
in spet in spet ognjeno zlato,
kot spev, avgustovsko bogato,
vesoljstvo tisočih lepote...—
Vsi stopajo mu skoz srce,
in ko ga včasih vsi bole,
je bolečina v srcu — vzhod...

Jan Oeltjen

Tokrat vam predstavljamo dve deli ptujskega slikarja Jana Oeltjena in sicer Ptuj pozimi 1924 in Kurent.

Jan Oeltjen

Prazniku žensk delovno vsebino

Letos bomo predvsem ocenili, kako dela naša delavka v združenem delu, kakšen je družbeno ekonomski položaj naše kmetice. To

nam bo tudi napotilo, kako načrtovati razvoj v srednjeročnih planih, da bo položaj žensk v naši družbi še boljši...

Foto: Ivo Ciani

Za osmi marec

Danes je osmi marec,
tvoj praznični dan,
jutri draga mama
bo že pozabljen, zaspan...

Valerija Šprah OŠ Sela

Moji mami

Mama, kako si vedno skrbna,
imaš nas rada, vesela nasmejana,
Za osmi marec ti bom zvončkov nabrala
in lepo ti pesem zapela...

Tatjana Horvat OŠ Sela

BOGDANA NAMESTNIK

Gorečnost hrepenenja ve

In kaj če se je v nas
vse čudno zavozlalo?
In kaj če šele pride čas,
ko bo iz nas nastalo
nebo,
nikjer nalomljeno, vse izravnano?
Oddavna, slutim, v nas je nasnovano.
Morda res nismo to,
kar v lastni smo predstavi;
morda še nič ni dokončano...
Saj čutim, čutim: nismo para —
gotovo da smo trdnost leda!
Nekoč nam čas naplavi
v zavest spoznanje, da dogleda
nam misel vso resnico:
Bila je vse prevara!
tedaj nam vzrse vzdihi
na srce pladenj, tih
in skoro zasolzen.
In zaživel bomo ptico!
Zadihali planjavo!
Dotipali namen!
Smo bridki meč,
zarit v mečavo
lastnega telesa — a to je hip, nič več,
to vem.
Ne smem
verjeti, da je večnost —
to bi preveč, preveč bolelo!
Gorečnost
hrepenenja ve, da je vse celo, celo!...

BOGDANA NAMESTNIK

»O kako daleč si od mene, Sonce!«
zavzdihnila je Zemlja v krog-vsemir.
»Poglej v srce in našla me boš v sebi!«
je odgovoril veliki Pravir.

BOGDANA NAMESTNIK

Molitev

O prosim te, nikar
nikar ne beži v stran z očmi,
ko v meni te vihar
želi, želi, želi!

Ko v srce mi prodreš,
ki v njem mehko te boža mah —
zakaj oči zapreš,
ko veš, da me je strah?! ...

Ko k tebi vreti stok
kot golobica zadrhti —
da v noč ne zdrsnem ti iz rok,
do konca tvoj pogled privij!

In ko mi spreleti telo,
da me presune: to si ti! —
me glaj!, da čutim s sto slastmi,
kako zelo živim zelo!

ERIKA ZUPANČIČ

Občutki

Že dolgo se iščeva.
Pozno je. Še vedno upava.
Kmalu se bova našla,
ne bova se več razšla.
Prišel si tretjič.
Prihajaš četrtič.
Se ti bom smela razodeti?
Bo spet med nama tretji?
Boš lažem bolj, kot meni verjel?
Nikoli jim verjeti ne bi smel!
Ne, ne spotakni se ob zmoti!
Pazi, skrbno pazi, da sebe
ne boš bolj ranil kot mene.
Ostalo bo hrepenenje,
izgubljene sanje,
izgubljeno življenje.
Že dolgo se iščeva.
Pozno je. Še vedno upava.

STANISLAV KOŠTRIC

Srečanje

Ljubezni moje meje so prekratke,
čas hotenja nepreklicano beži,
s prijaznostjo se deklica reži,
sejoč rjavih isker čute sladke.

Bežeč trenutek sredi jasne ure,
ko zagledam se v oči modrine,
pozabljene otroške so ravnine
ko zrl sad dekleške sem nature.

So pridni prsti zalagaja stavili,
mene vrgli viharji so sramu,
čeprav so psi lahkotno lajali.

Zasanjani pogledi brez tegobe,
navzočnosti je up skalil studence,
znaničji moji zrejo nove dobe.

HELENA PODGORŠEK

Spoznanje

Nemi grobovi med vrsto cipres.
Grob na grobu, grob ob grobu!
Koliko gorja, koliko solza
nepotešenih, nikoli izpolnjenih želja!
Grob na grobu, grob ob grobu.
In tam glej sliko mlade deve
hrepenenja uprte oči v svet, v lepše dneve.
Grob na grobu, grob ob grobu.
Samoten mož sklanja se k sveži gomili.
V brezupu solza še grobovom se smili.
Grob na grobu, grob ob grobu.
Tukaj je torej konec vsega.
Konec ljubezni, življenja, pekla!
Grob na grobu, grob ob grobu.

**ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ
SLOVENIJE**

razpisuje

v sodelovanju z: družbenopolitičnimi skupnostmi in organizacijami v občinah, kjer bodo organizirana območna srečanja in zaključno srečanje, z organizatorji literarne kolonije v občini Lenart, RS ZSS, RK ZSMS, tednikom Mladine, revijo Antena, časopisom Kmečki glas in Društvom slovenskih pisateljev.

**9. srečanje
pesnikov in pisateljev
začetnikov**

I.
Območna srečanja bodo:
v Trebnjem junija 1980
na Ravnah junija 1980
v Celju jeseni 1980
v Ptuju jeseni 1980
na Jesenicah jeseni 1980
za primorsko območje in obalo jeseni 1980
na Vrhniki jeseni 1980

II.
Osrednje srečanje bo 7. in 8. februarja 1981 v kraju gostitelja za avtorje, ki jih bodo predlagali člani žirij območnih srečanj.

III.
Sestavni del 9. srečanja pesnikov in pisateljev začetnikov je poleg območnih in zaključnega srečanja tudi literarna kolonija, ki jo bosta organizirala KUD Ernestek Golob—Peter s soorganizatorji v občini Lenart in Zveza kulturnih organizacij Slovenije v oktobru 1981 v Gradišču v Slovenskih goricah.

IV.
Sodelujejo lahko pesniki in pisatelji začetniki, ki še niso izdali (razen v samozaložbi) nobenega svojega dela v knjižni obliki, in še niso bili uvrščeni med najboljše v dosedanjih zaključnih republiških srečanjih pesnikov in pisateljev začetnikov.

V.
Posamezni kandidati lahko sodelujejo z literarnimi prispevki v slovenskem jeziku, napisanimi s pisalnim strojem in treh izvodih.

VI.
— črtice, novele, satire, humoreske, romane;
— pesmi, epigrame, basni, aforizme;
— dramatska besedila, dramske prizore, skeče, enodejanke, tragedije, groteske, TV igre, TV nadaljevanke, filmske scenarije, scenarije za proslavo;
— kritične prispevke, eseje z dveh področij umetnosti, kulturnega in družbenega življenja: kritike, eseje, družbeno angažirano razmišljanje.

VII.
Svoje prispevke pošljite v treh izvodih v večji ovojnici, kjer je tudi zapečaten ovojnik z vašim imenom, priimkom, točnim naslovom, izobrazbo, poklicem, starostjo in šifro. Na večji ovojnici zadaj napišite vašo matično obdano. Organizatorji ne bodo upoštevali prispevkov, ki bodo namesto s šifro podpisani z vašim pravim imenom. Poslanim tekstom s šifro priložite torej zapečaten ovojnik z vašimi podatki.

VIII.
K sodelovanju vabimo vse pesnike in pisatelje začetnike iz Slovenije, Slovence v drugih republikah, iz slovenskih zamejskih območij v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, kakor tudi pesnike in pisatelje začetnike med delavci v tujini, izseljenci in pripadniki JLA.

IX.
Vse poslane prispevke dostopijo avtorji za morebitno objavo brezplačno. Organizatorji bo objavili dela izbranih avtorjev (območnih srečanj oziroma republiškega srečanja) na način in v obsegu, ki bo ustrezal gmotnim in organizacijskim možnostim.

X.
Tričlanske žirije (imenoval jih bo organizator območnega srečanja) bodo med pravočasno prispelimi prispevki s svojega območja izbrale najboljše avtorje za nastop na območnem srečanju. V primeru, da bo število uvrščenih v zaključno srečanje presehalo organizacijske zmogljivosti gostitelja, si odbor za literarno dejavnost pri ZKOS, upoštevajoč izključno kvaliteto pridržuje pravico zadnjega izbora.

XI.
Območne žirije bodo svoje delo zaključile dva tedna pred dnem, ko bo organizirano območno srečanje. Organizatorji pa morajo o tem obvestiti vse, ki so poslali prispevke, vsaj teden dni pred srečanjem.

XII.
Območna srečanja morajo biti zaključena najkasneje do 15. novembra 1980. Imena avtorjev, ki jih območne žirije predlagajo za zaključno srečanje in naslovi izbranih tekstov morajo biti znani do 1. decembra 1980. Organizatorji območnih srečanj so dolžni poslati odboru za literarno dejavnost pri ZKOS en izvod vseh dospelih prispevkov

XIII.
Prispevke pošljite najkasneje do 15. maja 1980 na naslov: ZKO Slovenija, 61000 Ljubljana, Kidričeva 5, za 9. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov.

XIV.
Morebitne dodatne informacije dobite na naslovu: Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Ljubljana, Kidričeva 5 (tel.: 061-22 541 int. 18).

ANČKA ŠUMENJAK

Ptice

*Drobne ptičke so na veji
nam zapele spet
vseposvoda po drevju, meji
in po tleh leži še sneg.*

*Ah, te ptičke drobne
si zrnje iščejo
uboge osamele
v belem snegu pojejo.*

*Naj moje zdaj srce
razveseli se spet
ko te drobne ptičke
v snegu sliši pet.*

*Spet pojdem ven na trate
in na vrh gore,
gledala bom zarje zlate,
ko v jutru zažare.*

*Slišala bom ptičje petje,
srečo našlo bo srce,
natrgala bom rosno cvetje,
kakšno morda še za te.*

ZVONKO ČREŠNIK

Slovo

*More biti kaj grenkejša,
kot je slovo v poletju,
na istem mestu,
kjer sem te prvič poljubil,
kakor da bi želel reči:
tu je bil najin začetek
in tu se zdaj vse briše.*

*S spremenjenim glasom govorim
zadnje drhteče besede slovesa
in gledam solznih oči,
kako ti poletni veter udarja
v blede trpeče lice*

*Spet se budi skrivna nežnost
slišijo se odhajajoči koraki
in zadnjikrat se še ozrem,
da v srce vtisnem lik,
ki izgubljen ostaja sam
in ta izgubljenost boli,
saj resnično spoznavam,
da ni bridkejšega
kot slovo.*

BRANKO ANŽELJ

Pot k svobodi

*Skozi meglo se vije,
prebija se lunin trak,
žalostien sijaj v nočni mrak.*

*Po pusti cesti hitijo,
trije, skozi zimski svet,
svobodo iskati.*

*Prvi poje iz pesmi
nekakšen topli prijeten dah,
o svobodi poje.*

*Ko kazalec prihiti do polnoči,
rafal ognjen zaihti, ubija!
Trije madeži krvavi, človek obleži.*

*Luna drema, dah ure je prestal,
ostala je želja po svobodi,
zamegljen je lune lik.*

ANČKA ŠUMENJAK

Nemir

*Ko v mojem srcu je nemir,
poiščem svinčnik in papir
in pišem pišem dolgo v noč,
dokler se mi ne vrne mir.*

*Ko veselje, žalost v srcu vre,
papirju belemu povem,
kaj me veseli, kaj žalosti,
papir molče sprejema vse.
Ne maram tožiti ljudem.*

ERIKA ZUPANČIČ

Dvoje čustev

*Nekomu moreš dati veliko,
nekomu manj, toliko pač,
kot čutiš zanj.*

*Kdo ju zna razdati?
Kdo ju zna sprejeti?
Kdo zna med njima
raznolikost razkriti.*

*Sta le dve besedi,
je le dvoje čustev,
različni sta kot mož in žena
ločujeta se kot dan od dneva.*

*Nekoga imaš rad, rad zelo,
Nekoga ljubiš, ljubiš močno.
Dve besedi — dvoje čustev!*

ERIKA ZUPANČIČ

(5. nadaljevanje)

Karmen je nehala razmišljati. Na nič oprijemljivega se ni spomnila, s čimer bi jo lahko pomirila. Želela jo je odpeljati v stran od tod. Nekam v naravo, ki nanjo vedno blagodejno deluje.

Skoraj ji je zaprlo sapo ob pogledu nanjo. Čez nekaj časa se le zbere in jo pokliče:

„Zvezdana!“ Nič.

Karmen postane glasnejša.

„Kaj je s teboj Zvezdana?“ In ob tem vprašanju se ji utrne spoznanje, da je z njo vedno slabše.

„Zvezdana, kaj si oglašala? Skomigni vsaj. Premakni se. Poglej me. Trzni z očmi. Naredi nekaj Zvezdana!“ Z roko ji maha pred očmi, a ona gleda nepremično s široko razprtimi očmi v neznanu.

„Ali me res ne slišiš, me res ne vidiš?“

Zvezdanino telo drgeta zdaj v večjih in spet v manjših tresljajih.

„Zvezdana, ne smem biti glasnejša, drugače se lahko zgodi, da me vsi slišijo in pritečejo k nama. Daj no, zgani se že,“ vsa pretresena nagovarja Zvezdano. Z ničemer se ni odzvala. Bila je kot okamenela. Ne njene oči so bile strašne, izpovedovale so vso grozoto, ki jo Zvezdana doživlja. Zgrabi jo za rameni in jo z vso močjo, ki jo ima Karmen v sebi, strese. Seže sedaj se je zavedla in še v istem trenutku surovo odrine Karmen od sebe.

„Kaj sem ti storila Karmen, da me še ti napadaš?“ Jo preplašena sprašuje Zvezdana, tako naravno kot da se z njo pred nekaj trenutki ni nič posebnega dogajalo.

„Nehaj z obtožbami. Poslušaj me raje!“ jo hitro prekine Karmen.

„Povej mi kaj se v tebi dogaja. Tresla si se kot da bi te kdo polil z ledeno vodo. Nenavadno razprte oči si imela in izbuljene. Klicala sem te in mahala pred očmi. Ti pa nič. Potem sem te še stresla, drugo mi ni preostalo in vidiš, pomagalo je, končno si se le zavedla. Zdaj mi pa očitaš, da te napadam. Ali sploh veš, kako si me prestrašila?“

Zvezdana jo posluša in ji ne more verjeti.

„Karmen, od kdaj pa ti znaš pretiravati, odkod ta bujna do-

mišljaja. Ničesar ne vem. Le hladno mi je. Roke imam skoraj ledene. Poskusi.“

Karmen prime Zvezdano za roko. Bila je mrzla. Obe sta vstali in odšli na cesto proti železniškemu mostu. Zavili sta na desno po potki. Zvezdani je zopet popuščala moč. Stare matere in mamice, ki so vozile otroke po parku, so opazovale deklici. Karmen je želela Zvezdano čimprej umakniti izpred njihovih radovednih oči. Vlekla jo je in le mukoma privlekla na samotni kraj blizu proge. Dober meter je bilo še do najbližje klopi, a Zvezdanine teže, noge niso več zmogle. Padla je na kolena, hiter padec sta zanesljivo zavrla Karmini roki, ki sta jo prestali SLEDNJI4 ONEMOGLI! Zvezdana skloni glavo tik pred zemljo.

„Nisem kriva, nisem kriva, ne nisem,“ mrmra komaj slišno. Že zdavnaj ni več jokala. Ni mogla. Veke niso bile samo otečene, bile so že zabuhle in rdeče. Končno jo je privlekla do najbližje klopi. Zvezdana je s prijateljično pomočjo sedla nanjo.

Prvič blodnje preživlja glasno.

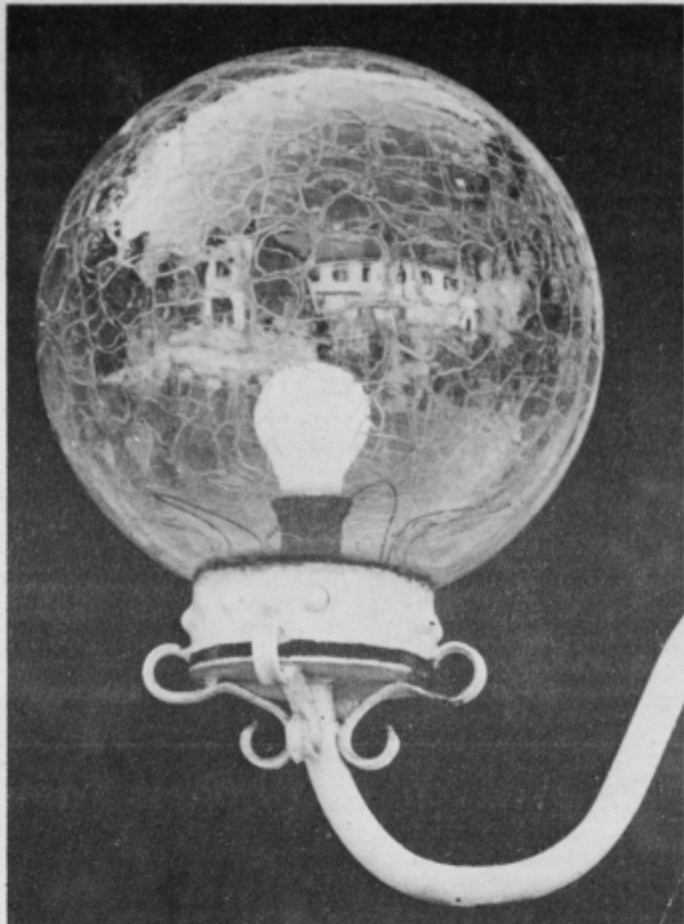
„Karmen, vse je vijoličasto. Vijolice so, vijolice. Vidiš?“ in trgala trga namesto cvetic. Oči so ji prijaznejše in rahlo igrive.

„Zvezdana, niso vijolice. Marjetice so in marjetice so bile vedno bele.“ Zvezdana ji verjame. Ali pa je sama bila spet za nekaj trenutkov v resničnosti. Počasi gresta proti železniškemu prelazu. Ko pa Zvezdana zagleda progo, je bila že čez splet signalnih žic. Sedaj se deklici ruvata. Hoče na progo, a moč jo spet zapuša, morala se je prepustiti Karmen, ki jo je potegnila na potko.

„Ne, nočem nočem več živeti,“ zajeclja.

„Saj to sploh ni življenje. Umreti hočem. Nihče več ne bo imel z menoj težave,“ njen obraz postane spet mrk, a ne za dolgo.

„Zvezdana!“ jo pokliče in strese. Nekaj časa se gledata. In ko je Karmen prepričana, da sledi njenim besedam, nadaljuje:

Borlske luči ugašajo ...

(posnetek Ivo Ciani)

ANČKA ŠUMENJAK

Veter

*Veter tuli okrog hiše
kakor lačen volk,
s cest in ulic prah pobriše,
ljudi prisili v molk.*

*Kadar burja mrzla brije
in vse prepiha do kosti,
celo pri srcu mi hladno je
in se ogreti moč mi ni.*

*Ko se izpiha, se unese
veter vsak in vsak vihar.
v življenju tudi po nevihti
v srce zasije novi žar.*

ANČKA ŠUMENJAK

Gledališče

*Gledališče, ti si zame kraj lepote,
sem prihajam, da bi vse slabo pozabila,
da odkrila tiste svetle bi svetove,
ki v življenju sem morda jih zamudila.*

*Tako je hitro, kmalu vse minilo,
le po lepem želja v meni je ostala,
za pozne dni, za mračni hlad jeseni
bi lepote rada polno si nabrala.*

*In kadar žalost mi srce prevzame,
k tebi pridem, da me potolažiš
s tem, ko mi življenja nova kažeš, —
že čakam nate, da me spet povabiš.*

**Ne moreš verjeti resnici,
če je nikoli ne slišiš**

„V smrti ni rešitve. Obe sva še mladi in pred nama je še življenje. Smrt bo prišla sama in na klic se ne bo nikoli odzvala. Čemu bi potem ti bežala vanjo? In če bo prišla že v pozni starosti, bo prišla prezgodaj.“

S samomorom ne boš nikomur dokazala, da so s teboj krivični. Odrasle ljudi boš prepričala, da si slabši in nepristevna osebnost. Nihče od njih te ne bo objokoval, samo najini sošolci in še ti te bodo hitro pozabili. Odrasli so preveč zaslepljeni materialisti, da bi mogli doumeti svoj duševni boj, ki ga težko bojuješ. Obsojali te bodo in to bo tudi vse.

Če boš pa živele, se ti lahko izpolnijo tvoje najlepše želje. Otroke imaš neznanstvo rada, znaš se z njimi ukvarjati in oni ti vračajo ljubezen. Prepričana sem, da boš dobra in skrbna mamica. Vem, da boš najboljša žena, ker si že sedaj znaš predstavljati pravo ljubezen. Veš tudi kaj pomeni otroku oče. Ti ga tako silno pogrešaš, ji Karmen lajša današnjo hudo krizo. Misel na smrt je zatrla. Oči so ji zasijale.

„Res verjameš, da bom nekoč, ko odrastem v zrelo žensko, resnično ljubljena?“ se obrne h Karmen.

„Seveda boš Zvezdana!“ Ji zatruje. Dobro pozna svojo prijateljico. Kako je ne bi. Najnežnejše otroštvo sta preživeli skupaj.

„Pa bom sposobna ljubiti fanta, ki me bo ljubil?“ Začne dvomiti vase. V mislih ima mamo in očeta. Prepričana je, da je bila spočeta nasilno in da ni prišla zaželjena na svet. Kako bi bila Zvezdana sposobna dajati ljubezen, ki je nikoli ni prejela od svojih staršev. Ali pa je ljubezen sprejemala, ko je bila še čisto majhna, pa se tega več ne spominja. V dnu srca je čutila, da je drugačna od mame. Pozna jezo, sovraštva ne. Iz matere in najstarejšega brata veje sovraštvo. Od kod sovraštvo? Je rojena iz strahu? Prav gotovo.

„Nesmiselno je, da dvomiš vase, Zvezdana. To ti samo škoduje.“

Sposobna si najlepših čustev. Tako prijetna in vedno nasmejana si v družbi. Znaš bodriti obupane sošolce in jim vliti voljo do učenja.

Midve tudi ne bi bili takšni prijateljici kot sva, če ne bi znala biti plemenita.

Se spominjaš? Se sinoči sva se igrali s punčkami! Vedno se igrava na skrivaj, saj so se iz naju norčevali odrasli, ko sva še bili resnično majhni, pravili so da sva preveliki za punčke. Ti si bila tako nežna s svojo. Ravnala si z njo kot s pravim otrokom.“

Komaj sedem centimetrov visoki punčki imata. Takšni, ki se dobijo na tržnici ob branjevcev, ki prodajajo sam kič. Zvezdana in Karmen je nista kupili, še za šolske potreščine ni bilo nikoli dovolj denarja. Dobili sta ju od Zdenke, ki je imela veliko punčk. Bile so velike in lepe, take, ki so imele laske in so se dali tako lepo razčesavati.

V njihovem sorodstvu se je rodila deklica in ko je ta nekoliko zrastle, ji je dala edino punčko, ker jo je imela strašansko rada. Nekoč, ko je bila spet pri svoji teti, je videla punčko ležati zažgano in brez nog. Neopazno jo je iz hojice pobrala, ker se ju je punčka zasmilila. Nihče je ni pogrešal med tolikimi igračkami, ki jih je imela komaj leto dni stara deklica.

Zvezdanino telo počasi zapuša odrevenelost. Začutila je trdnost v nogah. Začela je stopati varno.

Bili sta že v mestu, ko si je Zvezdana zaželela biti popolnoma sama. Vrnila se je v park in postala spet zbita od težkih misli, ki so se je lotevale. Zagledala me je in prisledla. Tako sva se z Zvezdano slučajno sestali v zaupnem pomenku, ki se je nadaljeval v troje pri nas doma.

Spretno sta dopolnjevali druga drugo, dokler slednišč nista izčrpali vse resničnosti v podoživljeni pripovedi, ki sta jo zaključili v celoto današnjega dne.

Nadaljevanje prihodnjik

22. nadaljevanje

»Že takoj pri maši, ko sem jo opazila med Potokarjevimi, se mi je zdelo, da mora biti njihova sorodnica, ker so se pogovarjali, kakor se pogovarjajo sorodniki med seboj. Pa vendar si nisem vedela razložiti, odkod neki bi naj bila. No, sicer novica ne pomeni zame nič posebnega, a ženske smo pač take, da smo včasih radovedne bolj, kakor pa je potrebno.« Je Agata skušala omiliti svoje zanimanje in malo zabrisati namen nenadnega obiska.

Potem je nadaljevala: »Ivanka, treba se bo posloviti. Upam, da te nisem preveč zadržala pri tvojih opravilih. Sicer pa, saj se zadnje čase vidva zelo poredko ni nič ne škodi prijateljstvo malo osvežiti. Zdaj bom pa morala kar hitro stopiti. Na Grabe je še daleč. Doma pa tudi mene čaka mnogo dela, posebno sedaj, ko imamo študenta na počitnicah. Zbogom in lahko noč! Ne odlašaj, tudi ti se zglesi kaj pri nas!«

Ko je Ivanka slišala vest o študentu, se ji je hitro posvetilo v glavi. Uganila je, da je nenaden obisk veljal Potokarjevi sorodnici. Ni pa vedela za prave razloge. Bila je celo v zmoti in je sprva mislila, da je morda Zdravčevka tista, ki se ogleduje za primerno snaho. Sama namreč ni imela sina in zato ni vedela za težko premagljivo ljubosumje matere, ki se boji za svojega sina, posebno še, če je edinec. Že naslednjo noč je Zdravčeva prespala bolj mirno. Prenaglene skrbi za sina so pojenjale. Saj je bila tista, ki bi sina lahko zamamila, takorekoč tujka, iz oddaljenega mesta, ki bo le za kratek čas v neposredni bližini, potem pa sledijo dolgi meseci presledka, morda celo leto, preden se znova vrne. Morda pa sploh nikdar več ne pride na obisk.

In končno, četudi bi se zgodilo, da bi se zadeva kaj resneje zapletala, ne bi bilo tako hudo. Saj se bo sin nekega dne verjetno tako navezal na neko žensko, se oženil in bo tako za mater zgubljen. Če bo nekoč morala privoliti v sinovo ženitev, potem to v tem primeru ne bi bilo niti najslabše. Saj je vendar iz imenitnega mesta izobražena in še celo domačega rodu. Na cesarskem Dunaju pa so v tistih časih svoje hčerke ugledno vzgajali. Tudi kot gospodinja ne bi mogla biti slaba, saj je vendar dunajska kuhinja znana daleč po širnem svetu. Podobne misli rojijo po glavi mnogim materam, pa jih tudi Zdravka ni mogla zamoriti.

O vsem je Aleševa mati dobro in hitro razmislila in zaskrbljenost se je počasi prelevila v predano pričakovanje. Nikdar doslej še nobene pomembnejše zadeve ni tako brezbrizno prepusila toku časa.

Ko sta se zvečer z Martinomom spravljala k počitku, je sicer povedala nekaj podrobnosti o svojem obisku, ni pa niti besedice črhnila o namenu srečanja. Zadeva je tako še komaj v zametku in še nikakor ni bila dovolj zrela za razgovor s tako resnim možakom, kot je bil oče Zdravec.

Mati Agata je še kar naprej izkoriščala svoje revmatične težave, da je lahko pod njihovo pretevzo hodila z Alešem k pozni maši. Še nobeno leto doslej ni bila v cerkvi tako malo zbrana, kakor v tistem velikonočnem času. Bila je od časa do časa še vedno toliko zavzeta po mislih o svojem edincu, da niti sama ni opazila, da je za svojo starost v cerkvi le preveč zvedava. Sosede okrog njenega sedeža so Agatino nezbrano obnašanje kajpak hitro opazile, ne da bi si ga mogle razložiti. Le šušljale in modrovali so domov grede o tem in onem ...

Iztekala se je velikonočna nedelja. V ponedeljek pa je kar na mah postalo vse vsem jasno. Na ploščadi pred cerkvijo pod velikim košatim laškim kostanjem, ki se je pravkar odel s prvim bujnim pomladanskim zelenjem, je mladi Zdravec počakal lepo Dunajčanko in jo plospremil proti Potokarjevimi.

Kaka senzacija za majhen cesarski trg, ki je še v polni meri užival udobnosti vladavine pokojne Marije Terezije in živel po staro-vernih šegah in navadah. Završalo je kakor v čebelnem panju. Ženske so po svoje stikale glave in pošepetavale zanimivo novico. V majhnem kraju se pač vsi med seboj poznajo in še tako nepomemben dogodek odmeva po celi srenji.

Moški se za stvar niso mnogo zmenili. Zrelejša dekleta pa so hitro izpraznile cerkveno dvorišče, kakor da bi bila prizadeta in užaljena. Bila je navada, da nič radi niso videli, da bi kdo pripeljal nevesto odkod drugod. Med dekleti je bilo verjetno mnogo takih, ki so rade videle prikupnega, vzravnane mlade- ga moža. Ženska zgodnjih srednjih let je kar glasno pripomnila: »Rekli bi, da je lep, ako bi bila navada govoriti o moški lepoti.« — »To bo prava zguba za naš trg. Sice pa bo tako manj zavisti med domačimi dekleti.« So pritegnile ostale.

Za mater Agato, ki je sicer nekaj pričakovala, je bil ta dogodek tolikšno presenečenje, da se ni napolnila naravnost po cesti proti bližnjemu domu, ampak je ubrala daljšo pot zadaj za ogradi, koder je navadno kresala od maše komaj kaka sključena starka, ki se je hotela umakniti kritičnim pogledom mlajših.

Novi dogodek, ki je potrjeval njene slutnje in bojazen ji je znova presunil misli, da bi skoraj zgrešila odcep ozke potke, ki je vodila navzgor posadovnjak domačihiši. Namestu, kjer je morala čez cesto, se je previdno ozrla v obe smeri, da ne bi zvedavim sosedam preblizu prečkala poti.

»Kako pa to, mati, da se vračate pozno in sama, brez Aleša?« Sta skoraj hkrati vprašali obe hčerki, ki sta v kuhinji končavali s pripravami za zajtrk. Tudi oče, ki je že sedel za mizo in žulil svojo čedro, je prislunil in pogledal čez naočiške prek popisane pole papirja, ki ga je vabil na sejo krajevne posojilnice. Poravnal si je očala, ki so mu rada zlezla na konec nosu in se je potuhnil, kakor da bi bil zatopljen v čitanju.

Bila pa je le navidezna zatopljenost. Razmišljal je, kaj neki bi naj pomenilo, da taka dva prijatelja, kakor sta bila mati in sin, hodita od maše vsak svojo pot. On sicer ni vedel ničesar, a revmatičnim izgovorom ni nikdar popolnoma verjel. Že od vsega začetka je sumil, da je Agata zaradi sinove družine zamenjala maši.

Mati je le na kratko povedla svoj običajni pomočni pozdrav s skopo pripombo, da je Aleš odšel še nekaj v trg in hitro zginita v spalnico, kjer se je neobičajno dolgo preoblačila, da jo je mlajša hčerka morala poklicati zajtrku.

»Mati, ali danes Aleš ne bo z nami zajtrkoval?« Je pohitela starejša sestra in že je oče odločil čedro in nadaljeval: »Pa nam vendar povej, kje, zakaj in kako sta se razšla s sinom! Ali je posredi kaj posebnega? Morda je odšel s

je bilo vselej kratko, jedrnat in z dozorelega zelnika.

Potokarica se je malo preveč zaklepeta in ko se je vrnila iz Kuhinje, je potarnala, da so se ajdove pogače na enem koncu malo zapekle, da pa se še niso prismoile in da bodo hrustava poslastica za tiste, ki imajo še mlade zobe. S seboj je prinesla v sobo vonj po ajdovih pogačah. Kako dišijo, pa vemo samo tisti, ki nam jih je kdaj spekla mati.

Alešu, posebno pa Alenki je čas prehitro potekal. Potokarjeva sta bila vesela in zadovoljna, da se je vsakodnevna enoličnost vsaj začasno spremenila. Ko se je babica Ana drugič vrnila iz kuhinje, je prinesla na pladnju v trikotnike narezane in zažarjeno spečene kose ajdovih pogač. Bile so narejene po starem trškem načinu, ki je slovel daleč naokoli. Zamešane iz prek zmlete ajdove moke, s testom v dveh plasteh, med katerima se je belil debel sirov nadev. Na vrhnji zvaljek je bila namazana še ena plast sirovega premaza in po vrhu je bila pogača bogato polita z zgoščeno kisló smetano.

Pogače so bile spečene v velikem glinastem krožniku, ki je imel za dobre tri prste visok rjavo-povoščen obrobek. Pogača se je pod vplivom

trdnješe trdnjavsko obzidje, ki nepremagljivo varuje svojega edince. Mati je kot volkulja v nebolgli otroški dobi, kasneje najzvestejši, nepodkupljivi stražar.

Že v tem je iz roda v rod podedovana rahla krivica do nečnejšega spola. Niti v materinski ljubezni ženske niso vedno enakovredne.

O enakopravnosti v družbi pišejo zakoni, ki pa niti tekom celega življenja ne morejo popolnoma izravnati neenakosti. Popolne enakopravnosti ne bomo dosegli nikdar, ker ji nasprotujejo fiziološke osnove. Prav zato moramo zastavljati vse sile, da bi se temu idealu približali čim bolj. Majhna izravnavna je v tem, da smo moški prikrajšani za najsvetlejša čustva globoke materinske ljubezni, ki jo sicer uživamo, ne zmoremo je pa razdajati ...

Zdravčevi so hitro poobedovali in se odpeljali po beli cesti skozi temni gozd v naročje goriških vrhov. V lepo kočijo sta bila vprežena dva iskra šarca, ki sta s privzdignjenima glavama dirjala, da so grive plapolale visoko v zrak.

V gorica je vedno lepo, naj bo na spomlad, ali jeseni. Tam je najbolj urejen svet. Kakor na risalni deski začrtane vrste, so nasajene trte, ki nudijo od daleč z nasprotnega brega edinstveno sliko. Kdorkoli zaide v ta valoviti svet, se prevzei vrača z njega in nazaj. Poseben užitek pripada gospodarju, ki občuduje delo svojih zamisli in pridnih rok, ko ob posebnih trenutkih posedi v zidanici s svojimi prijatelji ob kozarčku domačega krepila.

Tudi Zdravčeva možaka sta vselej zavzeto opazovala svoje gorice in se o vsem podrobno pogovarjala. Tokrat pa je bil sicer zgovorni sin bolj skop z besedami in ko sta se vrnila k zidanici, ga je oče zaskrbljeno povprašal: »Kaj, Aleš, ali se ne počutiš dobro? Nič nisi vesel, kakor druge krat. Pomalica malo. Mati ima klobasice v jerbasu in še drugih dobrin, da se boš okrepčal. Toliko sedenja pri knjigah in slaba hrana po mestnih menzah, premalo gibanja v svežem zraku, vse to te je oslabilo in naš gorički zrak te je prevzel.«

Tako je menil oče. Mati pa je dobro vedela, odkod Aleševa molččnost. Niti knjige niti sedenje ga ni upehalo. Lepa Dunajčanka je zasadila nove misli v njegovo srce. Zadetega od Amorjeve puščice ga je premagala bolezen, ki ji pravimo zaljubljenost. To je neke vrste omama, ki človeka popolnoma zasušnja, mu zamegli in ohromi misli, prekrije vsa hotenja in vse želje spremeni in strne v eno samo hrepenenje. Tedaj človek ne more ničesar drugega, kakor prisluhniti notranjem viharju ljubezni. Prenese vse gorje in spotikanja, v svojem hrepenenju pa postane ranljiv in občutljiv.

Mati je pomagala očetu, hitro je razprla lepo vezan pritrček na trati pred zidnico in postavila košarico z dobrotami kakor po navadi na sredo. Po starem običaju so posedli okrog pogrnjene mize in prigriznili.

V nekdanjih časih je vladala stara navada, da so v družbi molčali, doker ni spregovoril tisti, ki je bil med njimi najvišje izobražen, ali pa tisti, ki je bil najstarejši med enakimi. To je bil nekaj nepisan družbeni zakon, ki je v gotovih okolnostih veljal tudi znotraj ene družine.

Tokrat so zaman čakali na Alešovo besedo. Bil je zamišljen, skoroda zamaknjen, da niti opazil ni, da čakajo manj in se ni spomnil, kaj bi bila njegova dolžnost.

Zglasil se je torej oče, ki je sedel Alešu nasproti: »Ali nam danes res ne boš ničesar povedal, Aleš? Ali je kaj narobe? Te kaj teži? Imaš kake posebne skrbi? Za kake težje skrbi si še vendar premlad! Zaenkrat imaš brige samo še s knjigami. Vse drugo bom že jaz oskrbel. Nate bodo padle skrbi šele tedaj, ko si boš ustvaril svojo družino. To še ni tako blizu. Sedaj pa le uživaj brezskrbno veselo mladost! Tako se je oče nehotе približal pravi stvari.

Aleš se je nasmehnil in samo prikimal očetu. Sestri sta se spogledali, kaj da oče namiguje o bratovi družini, ko pa to vendar ni še nič gotovega, četudi je vest o Aleševih srečanjih v malem trgu hitro priromala tudi do njunih ušes.

Mati je bila v spoznanju Aleševe zamišljenosti mnogo dalje in je rekla: »Pa res vsi enako mislimo. Kako trdne in tesne so družinske vezi, četudi neizgovorne! Kako pomembno bo dogodek, ko bomo zgubili Aleša! Te izgube ne bo mogoče nikdar nadoknaditi. Te vrzeli nikdar izpolniti. Čutim, kakor da bi Aleš že napravil prvi korak odtujenja. Pa ne morda, da bi to bila moja graja, ali ožitek, samo občutki so, ki jih mati najprej zasluši in ki mater najgloblje prizadenejo.«

Aleš je bil izzvan, moral je odgovoriti: »Ne vem, toda slutim, kam merijo vaše pripombe. Razen pri očetu, opažam nekakšno novo razpoloženje do sebe, ki se je prav danes zagnilo, kakor se nebo včasih naglo pooblači. Že nekaj časa občutim, da je razpoloženje do mene v našem domačem ženskem svetu, posebno pri Anici in Martini, skaljeno, morda celo ohlajeno.«

Malo je umolknil in pomislil potem pa nadaljeval: »Kaj bi prikrival. Če so vaše strunice tako rahločutne, da so vztrepetale že ob prvih še komaj čujnih glasovih, potem je to odraz nevidne najtesnejše povezave sorodnih src v trdno enoto zlate družine. Kar naravnost bom zaključil svoj malo nevsakdanji začetek. Torej je res tako, da pred domačim ženskim svetom uspeš skriti marsikaj, svojih čustvovanj pa prikriti ni mogoče.

Nadaljevanje prihodnjč

Franjo Brumen

Zamujena življenja

(Biografski roman petih rodov)

prijatelji na kak sestanek, ko ima tokrat tako mnogo povedati o svojih idealnih zamislih?«

»Nič takega. Pri Potokarjevih imajo na obisku neko sorodnico z Dunaja. Menda je tudi študentka na univerzi, pa so ga povabili s seboj, da jih malo pospremi, češ taki si imajo vedno kaj več povedati. Nič ni rekel, kdaj se vrne. Odloži mu zajtrk na kolen ob žerjavici, da se mu ne shladi!« Je v zadregi pojasnila mati in tako skušala prikriti svoje skrbi o presenetljivi zadevi.

Pri tistem zajtrku ni bilo nič kaj dosti pogovarjanja. Samo najnujnejše stvari o delu jutrišnjega dne, sicer pa je bilo videti, da vsak po svoje razmišlja o dogodku, ki pravzaprav ni bil nič posebnega, a dosedaj vendarle neobičajen ...

Gostoljubna Potokarjeva Ana je hitro primaknila na zgornjem koncu mize še eno skodelico za gosta in jo napolnila z dišečim kaka-ovcem, ki ji ga je Alenka prinesla s seboj.

Aleša so posadili na čelo mize na levo ob Dunajčanko. Bilo je mnogo govora o vsem mogočem. Največ sta seveda govorila oba gosta. O obeh univerzah na Dunaju in v Zagrebu, Alenka je vedela povedati, da je med študenti tudi nekaj Slovencev, ki so raztepeni po vseh fakultetah. Največ da jih je vpisanih na filozofskem oddelku, na pravo in medicini.

Vsi so prizadevni študentje, a večinoma bolj skromni in je videti, da v njihovih žepih bolj po redko žvenkečejo celi goldinarji. Zato da se hranijo zvečne po delavskih azilih in jih je na prireditvah bolj malo videti.

Kot posebno zanimivost je Alenka vedela povedati zgodbo o visokem in stasitem medicincu Janezu, ki je bil doma iz Ribniške doline. Njegov oče je bil krošnjar. Ko pa je jeseni dozorel zlahtni kostanj, je začasnó odločil krošnjo in na oglu glavne ulice pred umetnostnim muzejem zakuril pod pločevinasto rešeto in pozno v noč pekcl dišeče sadeže.

»Okrog poldneva in proti večeru je ob njegovi kurošiji zbranih polno mladih ljudi. Sredi med njimi visokorasli Janez, ki deli svojimi prijateljem vroče porcije zavite v star časopisni papir. Ko po dišeči pogostitvi zaradi lepšega povprašajo po dolgu, navadno Janezov oče zamahne z mogočno roko: »Nič, nič. Če vam je le teknilo, zbogom pa pridite še kaj tod okoli, bo brat že še spet poslal kako vrečo maronov in nekaj več oglja.«

Take zakuske so študentje vselej poplačati z ribniško himno in navadno so dodali še mogočno Od Urala do Triglava ter srečanje popestrili vsakokrat z drugo narodno. Takrat je šovinizem še spal nekeje pod goro, kakor naš kralj Matjaž in mesto ogorčenja so poželi navdušenje in priznanje. Čuvskejših psokv Dunaj takrat še ni poznal, te so mnogo pozneje nakotili naši renegatje, ki jih je po žilah pekla zatajena kri.

Ko je Aleka tako zaključila začetni del pogovorov, je Potokarica z žensko natančnostjo premerila Aleša od glave do pet in ni se mogla izogniti misli, da bi ta dva pravzaprav bila kar lep parček. Dedek Dušan, ki je postajal zadnja leta redkobesednejši, je tu in tam prikimal in le malokdaj kaj pripomnil. Če pa je vendarle kaj,

vročine razbeljene kmečke peči razrinila in ob robu krožnika povzpela skoro za celo svojo debelino višje, da se je obrobek hrustavo trdo zapekel. Po vrhu se je blestela rdečkasto rjava skorja zapečenega smetaninega preliva.

Že sam pogled na narezane trikotnike je bil mikaven. Temne sivkastorjave plasti testa, navmes in na vrhu pa sirova belina in duhteče vojave, bi lahko našle prvo mesto na najboga-tejši mizi, če pogače ne bi bile zanemarijene zaradi svojega kmečkega porekla.

»To pa je jed, kakršne žal pogreša najimenitejša dunajska kuhinja. Ajdove pogače so boljše od najboljših torte.« Je pripomnila Alenka in prosila babico za recept.

Pohrustali so vsak svoj kos. Alenka in Aleš pa celo po dva. Potokarica je radodarno ponujala, ko je videla, kako jima gre v slast.

Kukavica na stenski uri je odkukala enajsto uro, ko se je Aleš zdrnil in nerad spomnil, da bo treba domov. Saj bo tako prišel pozno od maše in mu bo malo nerodno, da je pustil mater in je ni spremljal domov. Kdo neki med nami pa se še ni podobno pregrešil? To je morda eden od manjših podedovanih grehov, če jih je sploh kaj. Nekega za mater in sina nepričakovanega dne pač pride trenutek, ko stopi med mater in sina nova ženska, največkrat materi nezaželjena in razdeli sinovo ljubezen, toda vselej največkrat tako, da ostane materi komaj še skromen delček. To je izguba, ki je nekatera mati ne more nikdar preboleti.

Pri Zdravčevih je bila miza že zdavnaj pogrnjena in ženske so nestrpno čakale, da bi čimprej opravili kosilo, ker so bile nekatere jedi tako pripravljene, da niso smele stati. Nad tako zamudo pa so ženske zelo nejevoljne.

»Aleš, kje pa pohajkujete tako dolgo? Težko ti čakamo! Prav danes smo pohiteli s kosilom, da bi nam ostalo več popoldneva. Kaj ti ni oče povedal, da se peljemo popoldne v gorice? Treba bo prinesiti nekaj vina, po praznikih bomo gotovo dobili obiske prijateljev in znancev, ki prihajajo v tem času v rodni kraj, da bomo imeli kaj postaviti na mizo. Pa lep dan je in ti že dolgo nisi bil v našem vrhu.« Je mati rahlo pokarala sina in nadaljevala: »Dekleta, tudi ve se pripravit, na hitro bomo pokosili. Pomivanje posodja bosta opravili zvečer, ko se vrnemo.«

Aleš se je začudil ostrejši pripombi o pohajkovanju. Ni bil navajen takih besed iz ust matere, ki ga je doslej le božala in zelo ljubko ogovarjala. Začutil je, da je v materinem srcu nekaj novega. Pa ni bilo nič takega, kar bi pomenilo zmanjšanje ljubezni. Nasprotno, povečana ljubezen, ki gori z mnogo bolj žarkim plamenom, vzpodbudena po kali ljubosumnosti, ki je v materinem srcu najbolj žgoča. Materina ljubosumnost ima tri korenine, v ženskem bistvu, v materinstvu in občutku, da zgublja nekaj, kar je bilo dosedaj edino le njeno. Pa da bi imela mati sedmero sinov, za vsakim bi bila ljubosumna. Za edincem pa je ljubosumje podeseterjeno.

Dobro poznam to neizgorljivo ljubezen. Spoznal sem jo in izpil do dna, ker sem sam bil edinec. Mislim, da ni močnejše in bolj globoke ljubezni, kot je materina. Je najčistejša, popolnoma nesebična in vse žrtvujoča. Je kakor na-

Prvi dan svobode

(Očka pripoveduje)

Bil je lep, sončen dan. Otroci so pomagali mami in očetu pri delu.

Vsi so morali zelo trdo delati, da so lahko prišli do zasluzka in si z njim kupili hrano, kajti takrat so bili hudi vojni časi in hrane ni bilo toliko, kot je je danes, da jo nekateri mečejo celo v smeti. Bili so revni, lačni, žejni, vsi razcapani!

Ta dan je bil tak kot vsi drugi. Toda vsi so nekaj pričakovali, nekaj neznanega, velikega. Vedno bolj pogosto so srečevali partizane, ki so prišli v vas po obleko in hrano. Pri vsaki hiši so bili ljudje, ki so podpirali partizane in pri vsaki hiši so dali partizanom hrano in obleko, če so le lahko in če so imeli.

Sprejeli so jih tako kot svoje brate, sestre, kot lastne otroke.

Marsikateri starček, tudi marsikatera stara ženica je hotela k partizanom. Toda noge jih niso več držale. A vseeno so pomagali na kak drug način, tudi otroci. Starši so otroke učili ljubiti domovino in partizane, ki so domovino branili pred tujcem.

Vsak partizan, ki je šel mimo hiše, je povedal, da bodo kmalu prodrli v Ljubljano in jo osvobodili. In govorili so, da bo potem napočil veliki dan. Bilo je 9. maja 1945. Moj očka je bil takrat star sedem let. Najprej so zaslišali streljanje. Čez nekaj ur so prišli partizani v vas. Peli so in vriskali.

Nekaj kurirjev je teklo naprej v vas. Ko so prišli, so kričali:

„Svoboda! Živela svoboda! Nemci so se umaknili iz naše dežele. Partizani so pod vodstvom TITA osvobodili Jugoslavijo! Živel

TITO! Živela nova Jugoslavija! Živela svoboda!“

Vsi vaščani so bili srečni, veseli. Še bolj so pa bili veseli, ko so pogledali svoje sinove in hčere žive in zdrave, ko so se vračali domov.

Začutili so pravo svobodo, zaživel so pravo in novo življenje!

Ksenja Centa

pero
v rokah
mladih

V drugi številki Domače rasti so nam literarne prispevke poslali učenci osnovnih šol iz Gorišnice, Olge Meglič in Toneta Žnidariča iz Ptuja. Likovna dela pa so prispevali učenci OŠ Toneta Žnidariča.

Rože na oknu, linorez Mojce Kupčič

Borec pripoveduje

Zasopla sem se vzpenjala po sončni rebri. Sonce je neusmiljeno pripekalo. Hodila sem po sadovnjaku, veje jablan so polne pripogibale k tlom. Na vrhu hriba sem zagledala majhno kmečko hišo, pred katero je stala že razmajena brezova klop. Na njej je sedel starček, iz košate brade in gostih sivih las sem videla njegove iskrive, bleščeče oči. Iz ust mu je visela pipa, iz katere se je od časa do časa pokadil dim in se kmalu porazgubil v zrak. Približala sem se mu in mi voščila dober dan. Ni mi odzdravil, le prikimal mi je in se nasmešnil.

Moj pogled je zdrsel na šopek, ki sem ga stiskala v potni roki. Podarila sem mu cvetje in pogovor je stekel. Najprej sva se pogovarjala o vsakdanjih stvareh, ko pa sem mu povedala, zakaj sem pravzaprav prišla je zavzdihnil:

„No, kaj pa bi rada vedela?“ Pripovedovati mi je začel o letu 1940, ko je postal komunist.

Takoj po napadu na Jugoslavijo je poiskal partizane. Izkopal je puško, ki jo je še njegov oče uporabljal v prvi svetovni vojni. Ko je bil še majhen deček, je vedno rad stikal vsepovsod. Naskrivaj je opazoval, kako je oče zakopal svojo puško v kleti pod star lesen sod. Z očetovo staro puško je šel v boj. Pripovedoval je, kako je bil ranjen v nogo in so ga premestili v ilegalno tiskarno. Bili so izdani in morali so se umikati. V njegovem hlevu so naredili ozek vhod v majhno jamo, ki je služila za tiskarno. Njegova pokojna žena jim je nosila hrano. Nekega dne so zaslišali zunaj nemške klice. Nato so še zaslišali Maro, kako dopoveduje v polomljeni napuščini, da ne skriva nikogar. Potem so se koraki počasi oddaljili.

Pokazal mi je hlev v katerem je mukala krava. Odmaknil je seno, dvignil lesen pod in pred mano se je odprla majhna soba mrzla, ilovnata z bornim pogradom. Na sredini je na majhnem stolu stal star pisalni stroj, potem mi je pokazal še kamrico. Grčava javorjeva miza je stala sredi sobe, okoli nje so bili stoli. Ob steni je bila postelja, pogrnjena z mehko volneno odelo, pod posteljo, pa je visela stara puška, puška z dolgo zgodovino.

Počasi sem se poslovila, polna novih občutkov in spoznanj.

Biserka Kupien

Boj za narodno in družbeno svobodo

V dolgi zgodovini naših narodov, vse od naselitve do začetka 20. stoletja, so naše naravne lepote in geografski položaj durile sle po naši zemlji. Germanska, tatarska, romanska plemena so segala v naš prostor, v njem pustošila, uničevala in nasilno zagospodarila. Toda tuje nasilje nas ni uklonilo, zato smo se lahko ohranili do današnjih dni. Največjo tragedijo smo doživljali v jeklenem viharju druge svetovne vojne. Nemški, italijanski in madžarski fašistični stroj je zaoral v naše srce in našo dušo. Tuje pijavke so se zasemale v naše življenje in ga hotele uničiti. Ni jim uspelo.

Komunistična partija, ki je ilegalno delovala v stari Jugoslaviji in se borila za družbeno preobrazbo, je spoznala, da je napočil čas, v katerem se bodo lahko uresničile njene težnje. Misli la in čutila je z množico, ki jo je bolel sramotni beg predstavnikov stare vlade s kraljem na čelu, nemočna vdaja vojaških sil in pokorno hlapčevstvo jugoslovanskih politikov. Poklicala je ljudske množice k uporabi proti okupatorju, da si izbojujejo narodno in družbeno svobodo.

Po vsej domovini se je ukresala iskra upora, ki je zagorela v mogočen plamen. Tuji osvajalci so s pomočjo domačih plačancev hoteli zadušiti revolucijo življenja in uporabljati najbolj nečloveška sredstva, da bi z njimi utisnili uporniško besedo in dejanje. Mučili so ujete partizane, streljali talce, strahovali ljudi v vaseh in mestih, jih zapirali v celice smrti in koncentracijske taborišča. Uporno ljudstvo pa ni upognilo hrbta. Verovalo je v pravičnost svojega punta in se nesebično žrtvovalo za svobodo življenja.

Sredi vojne vihrje, v času najtežjega umiranja, pa so se rojevali temelji novega življenja jugoslovanskih narodov. 29. novembra leta 1943 so se v bosanskem mestecu Jajcu zbrali odposlanci vseh jugoslovanskih narodov, da bi sprejeli načrt za ljudsko oblast, ki bo zaživila v povojnih dneh. To je bilo največje zgodovinsko dejanje v življenju slovenskega rodu na Balkanu.

Zdaj je dobil boj svojo dorečeno obliko in vsebino, gonilno moč, s katero so jurišali borci na tuje in domače izdajalce in jih uničili v majske dni leta 1945. Jugoslovanski narodi so doživeli svobodo in s KP začeli uresničevati vse družbene cilje. Vztrajno in nepopustljivo so si ustvarili današnjo podobo življenja: samoupravno socialistično družbo.

Peter Zorli, 8. a

KNJIGA, KI JO BEREM DVAKRAT

Knjigo Julesa Verna Skrivnostni otok sem prebral dvakrat. Večkrat sem prebral še veliko knjig, a najbolj mi je ostala v spominu ta. Najbolj me je privlačevala napetost knjige. Nikdar nisi vedel, kaj se bo zgodilo naslednji trenutek. Črke sem kar požiral z očmi. Na primer tokrat, ko sta njihov pes in opica skakala okrog luknje v Granitni hiši. Jules Verne je pisal s vsebino knjige fantastično, ampak so se skoraj vse njegove zgodbe, ki jih opisuje v knjigah, uresničile. Knjiga Skrivnostni otok mi je bila zanimiva tudi zaradi poguma inženirja Smitha in vseh ostalih brodomorcev. Kako junaško so prenašali tegobe življenja na zapuščenem otoku sredi brezmejne morja. In kakšna sreča jih je napočila, ko so zagledali z majhne skalice, ki je ostala od njihovega otoka po eksploziji vulkana, na obzorju jahto, ki je prihajala po po njih. To je bila zadnja pomoč, ki jo je napravil kapitan Nemo prebivalcem pred svojo smrtjo.

Večina knjig, ki sem jih prebral večkrat, je imela takšno vsebino. In takšne knjige me privlačujejo kot magnet.

Aleksander Matjašič

Le vkup, le vkup uboga gmajna

(Razmišljanje ob spomeniku)

V jesenskem vetru šumijo zagorski gozdovi. Na gričih med njimi se razprostirajo vinogradi, v katerih se na tratih nastavlja soncu zadnjih nekaj rumenordečih listov.

Med vsemi prelepimi podobami jesenske narave, ob katerih ti zastane dih, kipi proti rebri veličasten spomenik kmečkemu kralju Matiji Gubcu, ki je pred dobrimi štiri sto leti vodil kmečko ljudstvo v boju proti izkoriščevalskim fevdalcem.

Ob pogledu na spomenik človeku misli sežejo daleč nazaj v zgodovino.

Tudi sama sem se v mislih znašla v stari, blatni vasi. V meglenem jutru se kažejo obrisi revnih koč, iz katerih se iz dneva v dan slišita jok in stok, ki se razgubljata v ostrem vetru, ki zavija okrog oglov. Od nekod se prikaže sestrada pes, ki sta ga sama kost in koža. Pravzaprav ni nič čudnega, če stradajo psi, saj še ljudje nimajo kaj jesti, ker na slabi zemlji ne morejo pridelovati bogve kaj in še od skromnega pridelka jim precejšen del poberejo biriči fevdalca Tahija.

Neusmiljena gospoda kmetom vedno bolj krati pravice, ter jim nalaga vedno večje davke in dajatve. Kmetje preganja tudi cerkvena inkvizicija, ki je seveda na fevdalčevi strani.

V tihih nočeh prodre do vasi obupano vpitje in stokanje jetnikov, ki jih na najrazličnejše načine mučijo v grajskih ječah. Za uboge kmete je premajhna kazen, če jim porežejo jezike, nosove itd., zato jih tudi vsak dan nekaj peljejo na morišče, ki stoji na precej visokem griču, da bi tako svarilo tlačeno ljudstvo pred močjo fevdalca.

Kadarkoli se ozreš na morišče, se nad vešali, na katerih je obešenih več ljudi hkrati, spreletavajo vrane, ki se od časa do časa vreče spustijo na mrliče in jih počasi kluiejo. Na visoko dvignjenih, velikih kolesih je nataknenih precej ljudi s polomljenimi kostmi in razparanimi trebuh. Po vsem grozljivem kraju ležijo iznakažena trupla brez glav. Njihove glave so nataknjene na visoke kole, da se jih že od daleč vidi.

Kar groza te postane ob misli in pogledu na grozodejstva neusmiljenega Tahija.

Toda ljudstvo mučenja in izkoriščanja ne more trpeti v nedogled... Kmetje so pripravili upor. Za klobuke so si pripeli zimzelen in petelinje pero; oglasila se je njihova borbena pesem;

„Le vkup, le vkup, uboga gmajna,
heja, hejo,
za staro-pravdo zdaj bo drajna,
heja, hejo!“

Oboroženi s srpi, kosami, vilami in drugim orodjem, so pod vodstvom Matije Gubca zavzeli več gradov... Njihova vojska se je vedno bolj krepila... Upor je zajel vse Hrvatsko Zagorje in del Slovenije...

Kmalu pa so se njihovim zmagam pridružili tudi porazi. Gospoda jim je s svojo vojsko zadajala vedno večje udarce. Uporniško vojsko je dokončno razbil podban Alapič, ki se je na bojišču pojavil s svojimi vojaki oboroženimi s puškami. Proti njim pa so bili kmetje nemočni. Tega usodnega dne je bil ujet tudi Matija Gubec.

Čeprav so ga že več dni mučili, je še ob svojem kronanju v Zagrebu svojim soborcem — kmetom — ki so morali mučenje gledati, s pogledom vlival pogum in jih bodril — govoriti ni mogel, ker je imel usta zavezana — čeprav je vedel, da ga čaka nepopisno trpljenje.

Po kronanju z razbeljeno krono — kravjim nagobčnikom — so ga razčetrverili...

„Slišiš? Si morda gluha? Že v tretje ti pravim, da se bomo odpeljali brez tebe, če se ne boš podvzela!“ se ob meni oglasi sošolka in me zdrami iz otožnih misli.

„Prosim? Ah, seveda grem z vami!“ ji odgovorim, nato pa skupaj stečeva v avtobus.

Nekaj hipov za tem že drvimo po cesti, za sabo pa puščamo žalostne spomine na preteklost...

Lidija Krničar

Vojna v sanjah

Skoraj vsako noč sanjam. Sanje so lepe, vesele ali pa temne in žalostne. Temno in žalostno sem neko noč sanjal tudi jaz.

Legel sem in premišljeval, kako bi bilo, če bi bila pri nas vojna. Pri tej misli sem tudi zaspal. Sanjal sem, kako nad mesti letijo jate sovražnikovih letal in bombardirajo. Vsi ljudje so se skrili v kleti ali v zaklonišča. Že so vkorakali sovražniki. Bilo jih je mnogo. Naše ljudi so pretepali, ubijali, ali pa jih odpeljali v taborišča. Toda številni ljudje so odšli v gozdove. Tam so se zbirali komunisti in vsi, ki so bili hrabri. V taboriščih pa so ljudje stradali in umirali od lakote, mraza... Kdor je obnemogel,

so ga streljali, ali pa ga obesili. Vsak dan pa so jih pripeljali na stotine. Vsi so bili žalostni, jokali so, ali pa so bili zamišljeni. Mislili so na svoj domači kraj. Toda partizani so osvobodili naše ozemlje in rešili ljudi.

Zbudil sem se. Vstal sem, šel k oknu in videl, da zunaj ni vojne, ampak lepo sončno jutro. Ljudje so hodili po ulicah veseli in brezskrbni.

Spoznal sem, da ni bila resnica, o čem sem sanjal. Želel sem si, da nikoli več ne bi sanjal tako grozljivih sanj in da nikoli več ne bi bilo vojne.

Andrej Zamuda

Muca lovi miš, linorez Srečka Krambergerja

DOMAČA RAST je literarna priloga TEDNIKA in jo izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost Radio-Tednik Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. DOMAČO RAST ureja uredniški odbor: Nataša Belšak, Viktorija Dabič in Zdenko Kodrič.